

UČNI NAČRT Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

ITALIJANŠČINA KOT DRUGI JEZIK

OSNOVNA ŠOLA

Izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Drugo vzgojno-izobraževalno obdobje,
Tretje vzgojno-izobraževalno obdobje

OBVEZNI PREDMET

UČNI NAČRT Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

IME PREDMETA: italijanščina kot drugi jezik

Prilagojeni predmetnik za osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

4. razred	5. razred	6. razred	7. razred	8. razred	9. razred
70	70	70	70	70	64

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

dr. Helena Bažec, Fakulteta za humanistične študije, UP, Alenka Ceglar, Gimnazija, elektro in pomorska šola Piran, dr. Maja Cergolj, OŠ Lucija, Anja Humar Korečič, OŠ Komen, Nataša Kabaj Bavdaž, Zavod RS za šolstvo, Pia Lešnik Bučar, Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana, dr. Metka Malčič, Fakulteta za humanistične študije, UP, dr. Darja Mertelj, Filozofska fakulteta, UL, Tea Race, Srednja ekonomsko-poslovna šola Koper, Kristina Stopar Jenišek, OŠ Ivana Roba Šempeter pri Gorici, Sonja Šuligoj, Srednja ekonomsko-poslovna šola Koper, Aleksandra Vatovec Zonta, OŠ in vrtec Ankarani, dr. Vesna Vojvoda Gorjan, OŠ Elvire Vatovec Prade, Udovič Suzana, OŠ Elvire Vatovec Prade, dr. Anja Zorman, Fakulteta za humanistične študije, UP.

JEZIKOVNI PREGLED: Dragica Perme

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/Ucni-nacrti/2025/UN_OS/Didacticna_priporocila_k_ucnemu_nacrtu_italijanscina_kot_drugi_jezik_2025.pdf

CIP

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](#)-ID [243489539](#)

ISBN 978-961-03-0990-1 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

BESEDILO O SEJI SS

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na 244. seji dne, 22. 5. 2025, določil učni načrt Italijanščina kot drugi jezik v izobraževalnem programu osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre.

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje se je na 244. seji dne, 22. 5. 2025, seznanil z didaktičnimi priporočili k učnemu načrtu Italijanščina kot drugi jezik v izobraževalnim programom osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

KAKO SE ZNAJTI?

TIPICNE STRANI

V dokumentu je za učenke in učence, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih učenci izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

IME TEME

OBVEZNO

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno

OPIS TEME

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quiatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi ilisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exeseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similiic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari velent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti connihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit eaquasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatia qui aperorum qui ut re perumquaeaped quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusciisita dolorum volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

8 Osnovna šola | Slovenščina

Številka strani,
program izobraževanja,
predmet

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dotatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolom, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

- Učenec
- » Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
  - » Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
  - » **Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
  - » **Ut fuga. Nemperum fuga.**
  - » Ma vellaut quiatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
  - » Omnim ut doluptur, quam consequi.
  - » *Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.*
  - » *Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.*
  - » Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
  - » *Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

- laborerat voluptiurem   veligna tessint   laborerat voluptiurem   veligna tessint
 veligna tessint   laborerat voluptiurem   veligna tessint

9 Osnovna šola | Slovenščina

Pojmi, ki jih učenec mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo učenci.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

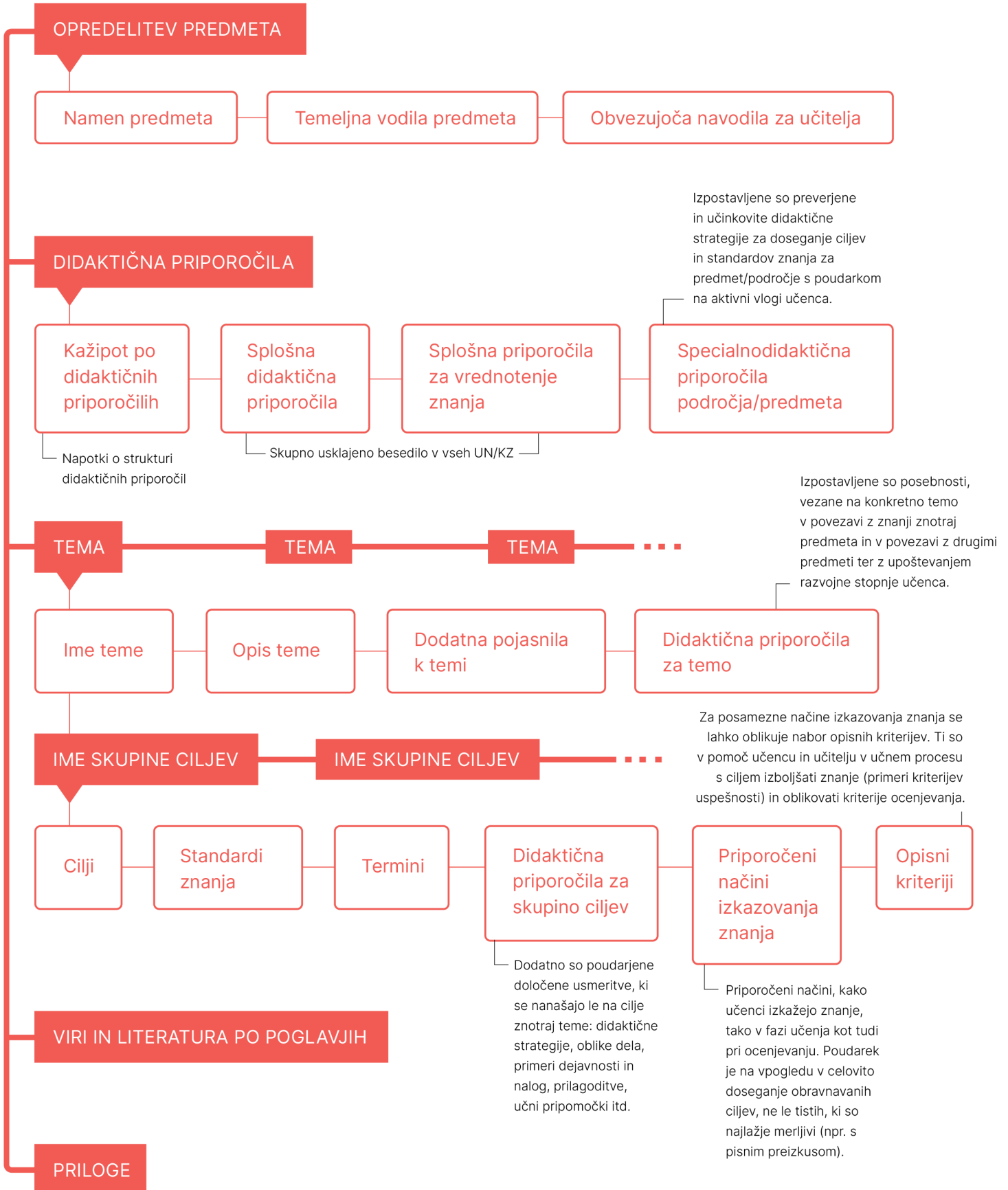
NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA.....	10	Razumevanje ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva	79
Namen predmeta.....	10	Bralno razumevanje	83
Temeljna vodila predmeta	10	TVORJENJE	88
Obvezujoča navodila za učitelje	10	Ustno izražanje	91
DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	12	Pisno izražanje	93
Kažipot po didaktičnih priporočilih	12	INTERAKCIJA.....	96
Splošna didaktična priporočila	12	Ustna interakcija	98
Splošna priporočila za vrednotenje znanja ...	14	Pisna interakcija.....	101
Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta	15	Spletna interakcija	104
DRUGO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE	23	POSREDOVANJE.....	106
TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA.....	24	Posredovanje	107
SPREJEMANJE.....	25	RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST	110
Razumevanje ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva	29	Raznojezičnost in medkulturnost	111
Bralno razumevanje	34	SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI... 115	
TVORJENJE	39	Jezikovna zmožnost.....	116
Ustno izražanje	42	Sociolingvistična zmožnost.....	120
Pisno izražanje	45	Pragmatična zmožnost	122
INTERAKCIJA.....	48	VIRI IN LITERATURA PO POGAVLJIH ... 125	
Ustna interakcija	49	Opredelitev predmeta.....	125
Pisna interakcija.....	52	Didaktična priporočila	125
Spletna interakcija	54	SPREJEMANJE	126
POSREDOVANJE	56	RAZUMEVANJE USTNEGA IZRAŽANJA IN AVDIOVIZUALNEGA GRADIVA	127
Posredovanje	57	BRALNO RAZUMEVANJE	127
RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST	60	TVORJENJE	128
Raznojezičnost in medkulturnost	61	INTERAKCIJA	128
SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI..... 65		POSREDOVANJE	129
Jezikovna zmožnost	66	RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST	130
Sociolingvistična zmožnost.....	69	SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI	131
Pragmatična zmožnost	71	SPREJEMANJE	131
TRETJE VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE	73	RAZUMEVANJE USTNEGA IZRAŽANJA IN AVDIOVIZUALNEGA GRADIVA	131
TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA.....	74	TVORJENJE	132
SPREJEMANJE.....	75	INTERAKCIJA	132
		POSREDOVANJE	132

RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST	132
RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST .	132
SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI	
.....	133
PRILOGE	134
Priloge po poglavjih	134
Specialnodidaktična priporočila	
področja/predmeta	134
SPREJEMANJE.....	134
DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO	134
SPREJEMANJE.....	134
DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO	134

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Italijanščina kot drugi jezik je temeljni splošnoizobraževalni predmet v prilagojenem predmetniku osnovne šole s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem področju slovenske Istre. Nekateri učenci se z italijanščino kot drugim jezikom srečujejo že od otroštva, kar jim omogoča, da ob vstopu v šolo pričnejo razvijati zavest o dvojezičnosti. To spodbuja sprejemanje različnosti in prispeva k zblizovanju v večjezično skupnost narodov Evrope.

Cilji predmeta se uresničujejo pri jezikovnem pouku, ki vključuje tudi književne vsebine. Razvijanje splošnega jezikovnega znanja in sporazumevalne zmožnosti poteka ob podpori jezikovnih dejavnosti in strategij ter štirih sporazumevalnih načinov: sprejemanja, tvorjenja, interakcije in posredovanja.

Pri pouku se učenci usposablajo za učinkovito sporazumevanje v italijanskem jeziku, kar jim omogoča boljše razumevanje sebe in okolja, v katerem živijo. Pouk krepi medkulturni dialog in spodbuja razvijanje pozitivnih stališč do italijanske kulture in jezika.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Usvajanje italijanščine v sporazumevanju in za sporazumevanje pomeni učenje in poučevanje italijanščine v realnih življenjskih kontekstih. Učne dejavnosti in strategije sprejemanja, tvorjenja, interakcije, posredovanja raznojezičnosti in medkulturnosti spodbujajo aktivno vlogo učenca v vseh fazah učenja. Naloge pri pouku so osredinjene na učenca in učenje, učencu omogočajo stik z avtentičnim jezikom, ga spodbujajo k reševanju koristnih, skupnih opravil, pri katerih pozornost ni usmerjena le v jezik. Medpredmetno zasnovane dejavnosti, ki vključujejo skupne cilje (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; trajnostni razvoj; zdravje in dobrobit; digitalna kompetentnost, podjetnost), ter projektno in problemsko zastavljene naloge omogočajo učencu doseganje in izkazovanje celostnega, kompleksnejšega in trajnega znanja.

Pričakovana raven znanja ob koncu 2. VIO je A1/A2, ob koncu 3. VIO pa A2/A2+.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Učitelj naj učencu pomaga osmišljati vlogo italijanščine kot drugega jezika. Pouk je usmerjen v sporazumevanje, ki je blizu učenčevemu izkušenjskemu svetu in jezikovnemu zavedanju. Z medpredmetnim povezovanjem

učitelj nadgrajuje in osmišlja vlogo italijanščine kot drugega jezika, omogoča branje in pisanje avtentičnih besedil z različnih področij ob pomoči digitalnih tehnologij in odpira raznolike možnosti uporabe italijanščine.

Učenec naj razvija zmožnosti in pridobiva znanje ob aktivnih oblikah učenja, kot so učenje z odkrivanjem, problemsko učenje, delo z digitalno tehnologijo ter sodelovalno učenje v manjših skupinah. Dejavne in procesne oblike učenja naj spodbujajo učenčevo zmožnost pogovarjanja.

Pri načrtovanju pouka naj učitelj upošteva učenčeve raznolike vzgojno-izobraževalne potrebe in mu po potrebi zagotovi ustrezne prilagoditve. Za doseganje splošnega jezikovnega znanja pri pouku priporočamo obravnavo vsebin in jezikovnih struktur, ki so v priponki.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

KAŽIPOT PO DIDAKTIČNIH PRIPOROČILIH

Razdelke *Kažipot po didaktičnih priporočilih*, *Splošna didaktična priporočila* in *Splošna priporočila za vrednotenje znanja* je pripravil Zavod RS za šolstvo.

Didaktična priporočila prinašajo učiteljem napotke za uresničevanje učnega načrta predmeta v pedagoškem procesu. Zastavljena so večplastno, na več ravneh (od splošnega h konkretnemu), ki se medsebojno prepletajo in dopolnjujejo.

- » Razdelka **Splošna didaktična priporočila** in **Splošna priporočila za vrednotenje znanja** vključujeta krovne usmeritve za načrtovanje, poučevanje in vrednotenje znanja, ki veljajo za vse predmete po celotni izobraževalni vertikali. Besedilo v teh dveh razdelkih je nastalo na podlagi *Usmeritev za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne šole in srednje šole* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/3ladrd>) ter *Izhodišč za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/plw0909>) in je v vseh učnih načrtih enako.
- » Razdelek **Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta** vključuje tista didaktična priporočila, ki se navezujejo na področje/predmet kot celoto. Zajeti so didaktični pristopi in strategije, ki so posebej priporočeni in značilni za predmet glede na njegovo naravo in specifikke.

Učni načrt posameznega predmeta je členjen na *teme*, vsaka tema pa se lahko nadalje členi na *skupine ciljev*.

- » Razdelka **Didaktična priporočila za temo** in **Didaktična priporočila za skupino ciljev** vključujeta konkretne in specifične napotke, ki se nanašajo na poučevanje določene teme oz. skupine ciljev znotraj teme. Na tem mestu so izpostavljene preverjene in učinkovite didaktične strategije za poučevanje posamezne teme ob upoštevanju značilnosti in vidikov znanja, starosti učencev, predznanja, povezanosti znanja z drugimi predmeti/področji ipd. Na tej ravni so usmeritve lahko konkretizirane tudi s primeri izpeljave oz. učnimi scenariji.

Didaktična priporočila na ravni skupine ciljev zaokrožujeta razdelka **Priporočeni načini izkazovanja znanja** in **Opisni kriteriji**, ki vključujeta napotke za vrednotenje znanja (spremljanje, preverjanje, ocenjevanje) znotraj posamezne teme oz. skupine ciljev.

SPLOŠNA DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Učitelj si za uresničitev ciljev učnega načrta, kakovostno učenje ter optimalni psihofizični razvoj učencev prizadeva zagotoviti varno in spodbudno učno okolje. V ta namen pri poučevanju uporablja raznolike

didaktične strategije, ki vključujejo učne oblike, metode, tehnike, učna sredstva in gradiva, s katerimi učencem omogoča aktivno sodelovanje pri pouku, pa tudi samostojno učenje. Izbira jih premišljeno, glede na namen in naravo učnih ciljev ter glede na učne in druge, za učenje pomembne značilnosti posameznega učenca, učne skupine ali oddelka.

Varno in spodbudno učno okolje učitelj zagotavlja tako, da:

- » spodbuja medsebojno sprejemanje, sodelovanje, čustveno in socialno podporo;
- » neguje vedoželjnost, spodbuja interes in motivacijo za učenje, podpira razvoj različnih talentov in potencialov;
- » učence aktivno vključuje v načrtovanje učenja;
- » kakovostno poučuje in organizira samostojno učenje (individualno, v parih, skupinsko) ob različni stopnji vodenja in spodbujanja;
- » učencem omogoča medsebojno izmenjavo znanja in izkušenj, podporo in sodelovanje;
- » prepoznava in pri poučevanju upošteva predznanje, skupne in individualne učne, socialne, čustvene, (med)kulturne, telesne in druge potrebe učencev;
- » učencem postavlja ustrezno zahtevne učne izzive in si prizadeva za njihov napredek;
- » pri učencih stalno preverja razumevanje, spodbuja ozaveščanje in usmerjanje procesa lastnega učenja;
- » proces poučevanja prilagaja ugotovitvam sprotne spremljanja in preverjanja dosežkov učencev;
- » omogoča povezovanje ter nadgrajevanje znanja znotraj predmeta, med predmeti in predmetnimi področji;
- » poučuje in organizira samostojno učenje v različnih učnih okoljih (tudi virtualnih, zunaj učilnic), ob uporabi avtentičnih učnih virov in reševanju relevantnih življenjskih problemov in situacij;
- » ob doseganju predmetnih uresničuje tudi skupne cilje različnih področij (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; trajnostni razvoj; zdravje in dobrobit; digitalna kompetentnost; podjetnost).

Učitelj pri uresničevanju ciljev in standardov znanja učnega načrta učencem omogoči prepoznavanje in razumevanje:

- » smisla oz. namena učenja (kaj se bodo učili in čemu);
- » uspešnosti lastnega učenja oz. napredka (kako in na temelju česa bodo vedeli, da so pri učenju uspešni in so dosegli cilj);
- » pomena različnih dokazov o učenju in znanju;
- » vloge povratne informacije za stalno izboljševanje ter krepitev občutka »zmorem«;
- » pomena medvrstniškega učenja in vrstniške povratne informacije.

Za doseganje celostnega in poglobljenega znanja učitelj načrtuje raznolike predmetne ali medpredmetne učne izzive, ki spodbujajo učence k aktivnemu raziskovanju, preizkušanju, primerjanju, analiziranju, argumentiranju,

reševanju avtentičnih problemov, izmenjavi izkušenj in povratnih informacij. Ob tem nadgrajujejo znanje ter razvijajo ustvarjalnost, inovativnost, kritično mišljenje in druge prečne veščine. Zato učitelj, kadar je mogoče, izvaja projektni, problemski, raziskovalni, eksperimentalni, izkustveni ali praktični pouk in uporablja temu primerne učne metode, pripomočke, gradiva in digitalno tehnologijo.

Učitelj upošteva raznolike zmožnosti in potrebe učencev v okviru notranje diferenciacije in individualizacije pouka ter personalizacije učenja s prilagoditvami, ki obsegajo:

- » učno okolje z izbiro ustreznih didaktičnih strategij, učnih dejavnosti in oblik;
- » obsežnost, zahtevnost in kompleksnost učnih ciljev;
- » raznovrstnost in tempo učenja;
- » načine izkazovanja znanja, pričakovane rezultate ali dosežke.

Učitelj smiselno upošteva načelo diferenciacije in individualizacije tudi pri načrtovanju domačega dela učencev, ki naj bo osmišljeno in raznoliko, namenjeno utrjevanju znanja in pripravi na nadaljnje učenje.

Individualizacija pouka in personalizirano učenje sta pomembna tudi za razvijanje talentov in potencialov nadarjenih učencev. Še posebej pa sta pomembna za razvoj, uspešno učenje ter enakovredno in aktivno vključenost učencev s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami, z učnimi težavami, dvojno izjemnih, priseljencev ter učencev iz manj spodbudnega družinskega okolja. Z individualiziranimi pristopi preko inkluzivne poučevalne prakse učitelj odkriva in zmanjšuje ovire, ki učencem iz teh skupin onemogočajo optimalno učenje, razvoj in izkazovanje znanja, ter uresničuje v individualiziranih programih in drugih individualiziranih načrtih načrtovane prilagoditve vzgojno-izobraževalnega procesa za učence iz specifičnih skupin.

SPLOŠNA PRIPOROČILA ZA VREDNOTENJE ZNANJA

Vrednotenje znanja razumemo kot ugotavljanje znanja učencev skozi celoten učni proces, tako pri spremljanju in preverjanju znanja (ugotavljanje predznanja in znanja učenca na vseh stopnjah učenja), kot tudi pri ocenjevanju znanja.

V prvi fazi učitelj kontinuirano spremlja in podpira učenje, preverja znanje vsakega učenca, mu nudi kakovostne povratne informacije in ob tem ustrezno prilagaja lastno poučevanje. Pred začetkom učnega procesa učitelj najprej aktivira in ugotavlja učenčovo predznanje in ugotovitve uporabi pri načrtovanju pouka. Med učnim procesom sproti preverja doseganje ciljev pouka in standardov znanja ter spremlja in ugotavlja napredek učenca. V tej fazi učitelj znanja ne ocenjuje, pač pa na osnovi ugotovitev sproti prilagaja in izvaja dejavnosti v podporo in spodbudo učenju (npr. dodatne dejavnosti za utrjevanje znanja, prilagoditve načrtovanih dejavnosti in nalog glede na zmožnosti in potrebe posameznih učencev ali skupine).

Učitelj pripomore k večji kakovosti pouka in učenja, tako da:

- » sistematično, kontinuirano in načrtno pridobiva informacije o tem, kako učenec dosega učne cilje in usvaja standarde znanja;

- » ugotavlja in spodbuja razvoj raznolikega znanja – ne le vsebinskega, temveč tudi procesnega (tj. spretnosti in veščin), spremlja in spodbuja pa tudi razvijanje odnosnega znanja;
- » spodbuja učenca, da dosega cilje na različnih taksonomskih ravneh oz. izkazuje znanje na različnih ravneh zahtevnosti;
- » spodbuja uporabo znanja za reševanje problemov, sklepanje, analiziranje, vrednotenje, argumentiranje itn.;
- » je naravnani na ugotavljanje napredka in dosežkov, pri čemer razume, da so pomanjkljivosti in napake zlasti priložnosti za nadaljnje učenje;
- » ugotavlja in analizira učenčevo razumevanje ter odpravlja vzroke za nerazumevanje in napačne predstave;
- » učenca spodbuja in ga vključuje v premisleke o namenih učenja in kriterijih uspešnosti, po katerih vrednoti lastno učno uspešnost (samovrednotenje) in uspešnost vrstnikov (vrstniško vrednotenje);
- » učencu sproti podaja kakovostne povratne informacije, ki vključujejo usmeritve za nadaljnje učenje.

Ko so dejavnosti prve faze (spremljanje in preverjanje znanja) ustrezno izpeljane, sledi druga faza, ocenjevanje znanja. Pri tem učitelj učencu omogoči, da lahko v čim večji meri izkaže usvojeno znanje. To doseže tako, da ocenjuje znanje na različne načine, ki jih je učenec spoznal v procesu učenja. Pri tem upošteva potrebe učenca, ki za uspešno učenje in izkazovanje znanja potrebuje prilagoditve.

Učitelj lahko ocenjuje samo znanje, ki je v učnem načrtu določeno s standardi znanja. Predmet ocenjevanja znanja niso vsi učni cilji, saj vsak cilj nima z njim povezanega specifičnega standarda znanja. Učitelj ne ocenjuje stališč, vrednot, navad, socialnih in čustvenih veščin ipd., čeprav so te zajete v ciljih učnega načrta in jih učitelj pri učencu sistematično spodbuja, razvija in v okviru prve faze tudi spremlja.

Na podlagi standardov znanja in kriterijev uspešnosti učitelj, tudi v sodelovanju z drugimi učitelji, pripravi kriterije ocenjevanja in opisnike ter jih na ustrezen način predstavi učencu. Če učenec v procesu učenja razume in uporablja kriterije uspešnosti, bo lažje razumel kriterije ocenjevanja. Ugotovitve o doseganju standardov znanja, ki temeljijo na kriterijih ocenjevanja in opisnikih, se izrazijo v obliki ocene.

Učitelj z raznolikimi načini ocenjevanja omogoči izkazovanje raznolikega znanja (védenje, spretnosti, veščine) na različnih ravneh. Zato poleg pisnih preizkusov znanja in ustnih odgovorov ocenjuje izdelke (pisne, likovne, tehnične, praktične in druge za predmet specifične) in izvedbo dejavnosti (govorne, gibalne, umetniške, eksperimentalne, praktične, multimedijske, demonstracije, nastope in druge za predmet specifične), s katerimi učenec izkaže svoje znanje.

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA PODROČJA/PREDMETA

I. Sodobni vidiki učenja in poučevanja drugega in tujega jezika

Sodoben pouk drugega in tujega jezika omogoča kakovostno, trajno in uporabno znanje. Osnovan je na integrativnem kurikulumu, ki se udejanja s timskim in medpredmetnim poukom, projektnimi, problemskimi, raziskovalnimi in drugimi oblikami poučevanja. Interdisciplinarno delovanje vseh udeležencev na način povezovanja konceptov med predmeti in znotraj njih omogoča razvoj povezanega in celovitega znanja.

Sodelovalne oblike pouka pomembno prispevajo h kakovosti medsebojnih odnosov, večji vključenosti in motivaciji sodelujočih, boljšemu akademskemu znanju, razvoju mišljenja na višjih taksonomskih ravneh, zlasti večšin kritičnega mišljenja. Tak pouk je osredinjen na učenca in učni proces ter upošteva učenčevo osebnost, predznanje, zanimanja, učni stil in vrednote ter tako pomembno razvija veščine vseživljenjskega učenja.

Za učinkovito učenje italijanščine kot drugega jezika je nujno razumevanje in upoštevanje koncepta raznojezičnosti. Ta v ospredje postavlja posameznika in jezike, ki jih ima na voljo, saj, kot je poudarjeno v Skupnem evropskem jezikovnem okvirju (Svet Evrope, 2011, str. 8), raznojezičnost »ni le vsota čim bolj popolne jezikovne zmožnosti v posameznih tujih jezikih, ampak je celovit posameznikov jezikovni repertoar, sestavljen tudi iz najmanjših jezikovnih drobcev posameznih jezikov«. V tem smislu je domet pojma raznojezičnosti veliko širši, saj predpostavlja sporazumevalno zmožnost, ki zajema celotno znanje in izkušnje z jeziki, pri čemer se ti medsebojno prepletajo in vplivajo drug na drugega. Zato je raznojezičnost predvsem predpogoj za uspešno sporazumevanje z ljudmi iz drugih kulturnih in jezikovnih okolij.

II. Raznolikost pristopov

Pouk drugega jezika izhaja iz načel komunikacijskega pristopa, ki učenca opremlja s sporazumevalnimi zmožnostmi za smiselno rabo jezika v raznolikih avtentičnih situacijah in podpira učenje učenja.

Najpomembnejše značilnosti komunikacijskega pristopa so:

- » razvoj vseh sporazumevalnih zmožnosti, ne zgolj slovnice in poznavanja besedišča,
- » osredotočenost na vsebino in ne samo na jezikovno obliko,
- » poudarek na tekočnosti, napake so sestavni del učnega procesa,
- » spodbujanje celostnega učenja jezika s poudarkom na raziskovanju in aktivnem sodelovanju v avtentičnih in za učenca smiselnih situacijah,
- » na učenca in učenje osredinjen pouk, ki izhaja iz učenčevega znanja ter sledi njegovim potrebam in interesom,
- » vloga učitelja kot spodbujevalca in usmerjevalca učnega procesa.

Pri pouku italijanščine kot drugega jezika je smiselno uporabiti kombinacijo različnih pristopov in metod, vendar je pri tem nujno upoštevati starostno stopnjo učencev in njihove potrebe, cilje pouka ter druge dejavnike. Poučevanje drugega jezika naj bo predvsem **osmišljeno in kontekstualizirano**, posnema naj **avtentično rabo jezika** z jasnim komunikacijskim namenom.

Med različnimi pristopi velja izpostaviti CLIL (ang. *Content and Language Integrated Learning*), ki predpostavlja vsebinsko in jezikovno integriran pouk, pri katerem poučevanje drugega jezika povezujemo z vsebino drugih predmetov. Zaradi vse večje razdrobljenosti vsebin je povezovanje predmetov način, kako učence najučinkoviteje pripraviti na večplastnost življenja, ki od njih pričakuje sposobnost povezovanja idej in reševanja problemov. Tovrstno poučevanje sloni na analitičnem, sintetičnem in kritičnem mišljenju. Omogoča bolj avtentičen učni proces, terja intenzivnejše in globlje povezave med disciplinami oz. šolskimi predmeti ter tako vzgaja razgledanega posameznika, sposobnega razumevanja različnih pogledov. Z njim učence spodbujamo k samostojnosti, prevzemanju odgovornosti za učenje in razvijanju samoregulacije. Na ta način jih opremi s spretnostmi za načrtovanje, spremljanje in nadzor nad lastnim učenjem. Z vnašanjem elementov

medkulturnosti in večjezičnosti pa razvijamo razumevanje in medsebojno spoštovanje različnih kultur, običajev in vrednot ter učence spodbujamo k razmišljanju o lastni kulturi in kulturnih razlikah.

Pri vsem tem je ključno ustrezno načrtovanje pouka, ki poleg izvedbe vključuje tudi sprotno spremljanje dosežkov in napredka kot tudi preverjanje in ocenjevanje znanja. Učitelj načrtuje tudi rabo ustreznih podpornih strategij, diferenciranih dejavnosti in gradiv, ki podpirajo doseganje jasno načrtovanih jezikovnih in drugih ciljev ter omogočajo ravnovesje med tekočnostjo, jezikovno pravilnostjo in ustreznostjo. Učitelj kot razmišljujoči praktik svoje delo ves čas evalvira in posledično po potrebi ustrezno spreminja, posodablja in izboljšuje.

Pri pouku, osredinjenem na učenca in učenje, učitelj učencem predstavi čim več različnih učnih strategij, s katerimi se bodo učenci samostojneje in učinkoviteje učili drugi/tuji jezik, in jih uporabljali pri materinščini in drugih šolskih predmetih kot tudi v izvenšolskih okoljih. Poznavanje in izbira učnih strategij učencem pomaga razumeti učne cilje in načine njihovega doseganja, optimizira organizacijo in čas učenja.

Vključevanje učnih strategij naj bo načrtno integrirano v pouk. Učitelj naj učencem razloži njihovo vlogo, vendar mora razlaga strategij izhajati iz konkretnih nalog oz. konteksta. Strategije naj bodo raznolike in naj spodbujajo različne miselne procese. Če učitelj spodbuja in vključuje npr. jezikovne strategije, ki vključujejo raznolike in zahtevnejše miselne procese, kot so parafraziranje, primerjanje, povzemanje, kleščanje, iskanje ključnih informacij, navajanje primerov, sodelovanje v interakciji ipd., in se ne osredotoča le na mehanske spominske strategije, se bo to odražalo na načinu učenja učencev.

Poleg neposrednih strategij (spominske, kognitivne, komunikacijske ali kompenzacijske) mora učitelj vključevati tudi posredne strategije (metakognitivne, čustvene, družabne), s katerimi se načrtuje in vrednoti učenje, uravnava čustva, motivacijo in odnos do učenja ter išče stike za večjo izpostavljenost in interakcijo v drugem jeziku. Ključni cilj razvijanja učnih strategij je učenčeva avtonomnost.

III. Dejavniki, ki vplivajo na učenje in dosežke pri drugem jeziku

Med najpomembnejše dejavnike, ki vplivajo na učenje in dosežke pri italijanščini kot drugem jeziku, uvrščamo motivacijo za učenje drugega jezika. Ta je tesno povezana s stališči do drugega jezika. Ta so razmeroma trajna in pozitivno ali negativno vplivajo na učenčevo dojetje jezika in učenja ter se v času šolanja lahko spreminjajo. Zato je smiselno, da učitelji poznajo dejavnike in razloge, ki vplivajo na oblikovanje učenčevih stališč, kot npr. vloga družine, vrstnikov, okolja, učiteljev, vrednot, medijev ipd. Poznajo pa tudi načine za spodbujanje pozitivnih stališč oz. preseganje negativnih, ki so povezani z doseganjem ciljev pouka.

Motivacija vključuje razloge za učenje drugega jezika in obsega vse, kar daje pobude za učenje, usmerja učenje in določa njegovo intenzivnost, trajanje in kakovost. Učence lahko poganja integrativna motivacija (tj. globoko osebno zanimanje za predmet učenja, poistovetenje s kulturo, iz katere jezik prihaja) ali instrumentalna motivacija, ki se nanaša na praktične razloge za učenje jezika, kot so pohvala, dobra ocena, uporabnost jezika izven šole in za nadaljnje izobraževanje in poklic. Če učitelj razume, kaj posameznega učenca motivira, lahko uporabi učinkovite strategije za spodbujanje motivacije za učenje drugega jezika (jasni učni cilji, dinamična struktura učne ure, raznolike dejavnosti, kontekstualiziran pouk, različni učni pristopi in dejavnosti, sodelovalno učenje, učenec kot aktivni udeleženec v učnem procesu in soustvarjalec pouka, zavedanje lastnega učenja ipd.).

Na učenčevo motivacijo in stališča vplivajo:

- » učenčeva predstava o sebi kot kompetentnem uporabniku jezika,
- » izkušnje z učenjem jezika,
- » učni pristopi in metode,
- » družbeno okolje, v katerem se jeziki poučujejo, in družbena vloga (status) določenega jezika v tem okolju,
- » starost in spol, raven obvladovanja jezika, jezikovna učljivost, osebnostne lastnosti, čas začetka učenja drugega jezika idr.

Učenci bodo bolj motivirani, če bo pouk drugega jezika osmišljen, jim bo v miselni izziv in bo od njih zahteval razmišljanje tudi na višjih taksonomskih ravneh. Tako učitelj kot učenec prispevata k pozitivnemu učnemu okolju in prav v tem obojestranskem prizadevanju nastaja motivacija.

IV. Diferenciacija in individualizacija

Učenci vstopajo v jezikovno učilnico z različnim jezikovnim in kulturnim ozadjem, različnimi zmožnostmi, različnimi pristopi k učenju ter različnimi stališči in motivacijo za učenje drugega jezika. Nujno je torej poskrbeti za kakovosten proces izobraževanja učencev z raznolikimi zmožnostmi in potrebami ob hkratnem zagotavljanju skrbi za vzpostavljanje ustrezne socialne klime. Če želimo, da učenci kar najbolj napredujejo, je treba učni proces ustrezno prilagajati.

Pojem učne diferenciacije se pogosto povezuje z učno individualizacijo. Z učno diferenciacijo je mišljena predvsem organizacija pouka, s katero učitelj prilagaja poučevanje potrebam in zmožnostim posameznih učencev, medtem ko je učna individualizacija v prvi vrsti didaktično načelo, ki predpostavlja upoštevanje značilnosti in zmožnosti učencev, da se lahko vsakemu omogoči optimalni razvoj na vseh področjih. V procesu individualizacije je smiselno najprej prepoznati raznolike značilnosti učencev, nato pa jim omogočiti, da sledijo osebnim zanimanjem in svojim močnim področjem.

Z izvajanjem načel diferenciranega poučevanja se učitelji lahko sistematično in dosledno odzivajo na razlike med učenci, a pri tem zasledujejo uresničevanje vsebin učnega načrta. Pri diferenciaciji je poučevanje osredotočeno na učenca, saj temelji na predpostavki, da vsi učenci ne doživljajo učenja enako. Poznati mora njihove prednosti in slabosti, učne strategije, učne stile, motivacijo za učenje jezika ipd.

Pouk diferenciramo in/ali individualiziramo s prilagajanjem:

- » vsebine: npr. branje besedil na različnih zahtevnostnih ravneh ali dodatno podprto v obliki vizualnih pripomočkov,
- » procesa: npr. samostojno delo, delo v parih, skupinsko delo ipd.,
- » izdelkov: npr. predstavitev znanja v ustni ali pisni obliki,
- » učnega okolja: zanj je značilna pozitivna razredna klima, ki temelji na učinkoviti razredni komunikaciji v drugem jeziku in v kateri je vseskozi na voljo dostop do virov in drugih gradiv.

Učitelj pri načrtovanju upošteva vse dele učnega procesa in temu ustrezno prilagaja metode in oblike dela, ki predvidevajo aktivno vključevanje učencev. Bolj ko učitelji poznajo značilnosti učencev in razlik med njimi, bolje lahko prilagodijo pouk njihovim potrebam in zmožnostim.

V. Varno in spodbudno učno okolje

Učitelj in šola si prizadevata, da s kulturo nenasilja in sodelovanja ustvarjata spodbudno in varno učno okolje, ki dopušča sprejemanje izzivov, izražanje osebnega mnenja ter iskanje alternativnih rešitev, kar pomembno pripomore k vzgoji učenca kot kritičnega misleca. Če želimo, da učenci vstopajo v komunikacijo in se neobremenjeno in sproščeno izražajo v drugem jeziku, je nujno zagotoviti okolje, ki napake pojmuje kot sestavni del učenja jezika. Tesnoba in strah pri učenju in rabi drugega jezika namreč delujeta zaviralno, saj negativno vplivata na spomin, kognitivne in komunikacijske zmožnosti. Po drugi strani spodbudno učno okolje pozitivno vpliva na samozavest za rabo drugega jezika, željo po vključevanju v dejavnosti pri pouku drugega jezika, odnos med učencem in učiteljem, ki temelji na zaupanju, ter na pozitivna stališča do jezikov in kultur. Prav zato je ključnega pomena učitelj, ki izkazuje navdušenje nad jezikom in spodbuja učence k rabi drugega jezika ter skrbi za spoštljivo povratno informacijo. Ne nazadnje je pomemben cilj pouka drugega jezika zagotavljanje varnega in spodbudnega učnega okolja, ki upošteva različne materinščine in kulturna ozadja učencev.

VI. Sporazumevalne vsebine

Vloga vsebin pri učenju drugega jezika je ključna, saj omogoča učenje v kontekstu in uporabo jezika kot orodja za doseganje sporazumevalnega namena. Učenci lahko tako drugi jezik uporabljajo avtentično in smiselno. Na ta način spoznavajo svet okoli sebe in ob tem razvijajo jezikovne spretnosti in stališča ter vrednote.

V pouk drugega jezika je smiselno vključevati čim bolj avtentična gradiva (npr. novice, članke, intervjuje, leposlovna dela ipd.) in multimodalne vire (npr. avdio- in videoposnetke). Da bi učenci lahko razumeli ta gradiva, je pomembno, da učitelj uporablja podporne strategije. Te so lahko verbalne (npr. vódena vprašanja ali parafraziranje), postopkovne (npr. določeno sosledje dejavnosti) ali vključujejo uporabo različnih pripomočkov (npr. miselni vzorci, slovarji, spletni viri).

Vsebine so lahko splošne ali predmetno specifične oziroma strokovne. Pomembno je, da odražajo aktualne in za učenca relevantne izzive in situacije. Vključujejo skupne cilje in oblikujejo stališča in vrednote, pomembne za razvoj posameznika.

Splošne sporazumevalne vsebine so npr.:

- » osebna identiteta,
- » bivanje in vsakodnevno življenje,
- » potovanja in prosti čas,
- » medosebni odnosi in počutje,
- » skrb za zdravje in telesno nego,
- » nakupovanje, potrošništvo in trajnostni razvoj, hrana in pijača,
- » javni prostori in storitvene dejavnosti,
- » narava in okolje,
- » države, kulture in jeziki.

Splošne sporazumevalne vsebine učenci spoznavajo in nadgrajujejo po načelu spiralnosti. Poleg teh so pomembne tudi vsebine drugih predmetnih in strokovnih področij ter vsebine, ki se navezujejo na skupne cilje (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost, podjetnost, digitalna kompetentnost, zdravje in dobrobit ter trajnosti razvoj). Takšen način poučevanja vodi do celostne obravnave vsebin, saj spodbuja tudi miselne procese višjih taksonomskih ravni, razvijanje pozitivnih stališč in sposobnost kritičnega mišljenja. Obravnava vsebine, kot je npr. varovanje okolja, spodbuja učence k razmišljanju o etičnih načelih (pravičnosti, enakopravnosti in sočutja) in izražanju stališč v drugem jeziku, kar vodi v poglobljeno razumevanje jezika in celosten razvoj jezikovnih zmožnosti.

VII. Umeščenenost skupnih ciljev pri predmetu drugi jezik

Skupni cilji predstavljajo znanja, veščine in zmožnosti, ki so temeljna za uspešno delovanje posameznika v kompleksnih in hitro spreminjajočih se okoliščinah (gl. Ahačič in drugi, 2024). Uresničujejo se v predmetnih učnih ciljih, učnih vsebinah ali pristopih k poučevanju. Skupni cilji pri predmetu drugi jezik so umeščeni v predmetnih ciljih, sporazumevalnih vsebinah ter specialnodidaktičnih priporočilih. Znotraj posamezne teme ali skupine ciljev je podrobneje razložena njihova umestitev v pouk.

Zaradi same narave predmeta, italijanščine kot drugega jezika, je največ skupnih ciljev umeščenih v predmetne cilje s področja jezik, kultura, državljanstvo, zlasti s podpodročja jezik in področja digitalne kompetentnosti. Ti vključeni skupni cilji poudarjajo pomen jezikovnih znanj, branja vseh vrst besedil in strokovne pismenosti in s tem povezanega digitalnega komuniciranja oz. širše digitalne kompetentnosti, saj je jezik ključno orodje za posredovanje, iskanje in sprejemanje informacij. Skupni cilji s področja trajnostnega razvoja, podjetnosti in zdravlja in dobrobiti pa se razvijajo in dosegajo skupaj s strategijami in veščinami pri posameznih temah ter z obravnavanimi vsebinami pri pouku drugega jezika.

Umeščenost skupnih ciljev v predmetne cilje je predstavljena v naslednjih preglednicah.

Skupne cilje s področja **jezik, državljanstvo, kultura in umetnost** kot del predmetnih ciljev razvijamo pri vseh temah v učnem načrtu, tako da učenec:

Tema	Področje: jezik, državljanstvo, kultura in umetnost
Sprejemanje	bere raznolika, avtentična besedila (1.1.4.1); vzpostavlja odnos do italijanske kulture, umetnosti (1.3.1.1); raziskuje in spozna kulturo in umetnost (1.3.2.1); sprejema in bere raznolika gradiva, gradi odgovoren odnos do naravnih sistemov (2.1.3.1), 3. VIO.
Tvorjenje	se ustno in pisno izraža v različnih besedilnih vrstah (1.1.1.1); se izraža z ustrezno terminologijo (1.1.2.2), 3. VIO; v varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejavanja ustvarjalne ideje (1.3.4.2); prične z raziskovanjem in spoznavanjem italijanske kulture in umetnosti (1.3.3.1).
Interakcija	se ustno in pisno izraža v različnih besedilnih vrstah (1.1.1.1); razvija spoštljivo, nenasilno komunikacijo (1.1.5.1); razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja zanimanja in skrbi za druge (3.3.2.1).
Posredovanje, raznojezičnost in medkulturnost	se zaveda podobnosti in razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi slovarjev, prevajalnikov in drugih jezikovnih virov (1.1.3.1), 3. VIO; uporablja vse svoje jezikovno znanje, znanje prvega jezika, učnega in prvega tujega jezika ter znanje jezika stroke (posredovanje besedila) (1.1.3.2); spozna in primerja lastno kulturo z drugimi kulturami ter vzpostavlja odnos do njih (medkulturna zmožnost) (1.3.1.1); razvija zavedanje in spoštovanje do lastne kulture, italijanske kulture in drugih kultur (1.2.1.4).
Sporazumevalne jezikovne zmožnosti	se zaveda podobnosti in razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi slovarjev, prevajalnikov in drugih jezikovnih virov (1.1.3.1); uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega in prvega tujega jezika (1.1.3.2); zaveda se, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije (1.1.2.1).

Skupne cilje s področja **trajnostnega razvoja** kot del predmetnih ciljev razvijamo, tako da učenec:

Tema	Področje: trajnostni razvoj
Sprejemanje	ob branju enostavnih besedil gradi odgovoren odnos do narave (2.1.3.1); sprejema informacije (npr. o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe) (2.2.2.1), 3. VIO.
Tvorjenje	pisno izražanje uporablja za presojanje osnovnih dejanj, ki so potrebna za doseganje trajnostne prihodnosti (2.3.1.2); piše krajša besedila o obravnavanih vsebinah (npr. o možni trajnostni prihodnosti) (2.1.3.1); tvori kratek sestavek o možni in želeni trajnostni prihodnosti (npr. s kratkimi ustvarjalnimi promocijami, vezanimi na okolje, gradi odgovoren odnos do naravnih sistemov) (2.1.3.1 2.3.1.1), 3. VIO.
Interakcija	za sodelovanje v ustni komunikaciji na daljavo razvija specifičen jezikovni repertoar in strategije spletnega sporazumevanja/interakcije (2.3.1.2), 3. VIO; v mednarodnem sodelovanju se aktivno povezuje z drugimi deležniki v prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost (2.4.2.1); pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in predlaga ustvarjalne in inovativne ideje (2.3.3.1); oblikuje preproste spletne prispevke in komentarje (2.3.1.2).
Posredovanje, raznojezičnost in medkulturnost	zaveda se in prepoznava raznolikosti v svojem ožjem in širšem okolju in pri tem upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja (2.1.2.1); pri izvedbi mednarodne izmenjave učenec potovanje in bivanje načrtuje skladno z načeli trajnostnega razvoja (2.4.3.1).

Skupne cilje s področja **zdravja in dobrobiti** kot del predmetnih ciljev razvijamo, tako da učenec:

Tema	Področje: zdravje in dobrobit
Sprejemanje	razvija spretnosti aktivnega poslušanja (3.3.2.1); uporablja drugi jezik kot sredstvo komunikacije v razredu (npr. gibalne dejavnosti se izvajajo z navodili v italijanščini (3.2.1.3) in na ta način razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje (3.2.1.1).
Tvorjenje	spoznava lastne interese, svoja močna in šibka področja (3.1.3.1); razvija osebno prožnost in ustvarjalnost (3.1.4.1), 3. VIO.
Interakcija	razvija ključne osnovne strategije in spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije (3.3.2.1); razvija osebno prožnost in ustvarjalnost (3.1.4.1).
Posredovanje, raznojezičnost in medkulturnost	pri razvijanju medkulturne zmožnosti se zaveda in prepoznava raznolikosti v ožjih (oddelek, vrstniki, družina) in širših okoljih (šola, lokalna skupnost, v drugih kulturah oz. državah) (3.3.1.2); razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije (3.3.2.1); konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih (3.3.3.2).

Skupne cilje s področja **digitalne kompetentnosti** (gl. DigComp 2.2, Vuorikari idr., 2023) kot del predmetnih ciljev razvijamo pri dveh temah v učnem načrtu, tako da učenec:

Tema	Področje: digitalna kompetentnost
Tvorjenje	pri pripravi ustnih in pisnih besedil razvija digitalno kompetentnost, tako da si lahko pomaga s podatki, informacijami in vsebinami v digitalnih okoljih in izboljšuje osebne strategije iskanja (4.1.1.1), gl. tudi DigComp 2.2 https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/adfrqn (digitalna kompetentnost 1.1); spletna gradiva predhodno analizira, primerja in vrednoti njegovo verodostojnost ter zanesljivost (4.1.2.1), gl. tudi DigComp 2.2 https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/f215v89 (digitalna kompetentnost 1.2).
Interakcija	z uporabo različnih digitalnih tehnologij razvija zmožnost spletne interakcije (4.2.1.1) gl. DigComp 2.2 https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/mawgrwf (digitalna kompetentnost 2.1); pri tem prilagaja svoje sporazumevanje pričakovanjem in pravilom, ki veljajo v določeni skupini (4.2.5.1), gl. tudi DigComp 2.2 https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ueqzbf (digitalna kompetentnost 2.5).

Skupne cilje s področja **podjetnosti** kot del predmetnih ciljev razvijamo, tako da učenec:

Tema	Področje: podjetnost
Interakcija	uporablja spoštljivo, nenasilno in učinkovito komunikacijo (5.2.4.3); sodeluje z različnimi posamezniki in skupinami (5.3.4.1) in pri tem aktivno uporablja svoje znanje (5.3.5.3).
Tvorjenje	presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepoznava priložnosti za nadaljnje učenje (5.3.5.2).
Posredovanje, raznojezičnost in medkulturnost	sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami (5.3.4.1); v vlogi medkulturnega posrednika v občutljivih situacijah uporablja konstruktivne strategije za reševanje nesporazumov (5.3.4.2); uporablja spoštljivo, nenasilno in učinkovito komunikacijo (5.2.4.3); sodeluje in spodbuja druge v skupini pri reševanju izzivov (5.3.1.1); zna se prilagajati nepredvidenim spremembam (5.3.2.2);

načrtuje in oceni potrebna sredstva (5.2.5.1);
presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepoznava priložnosti za nadaljnje učenje (5.3.5.2).

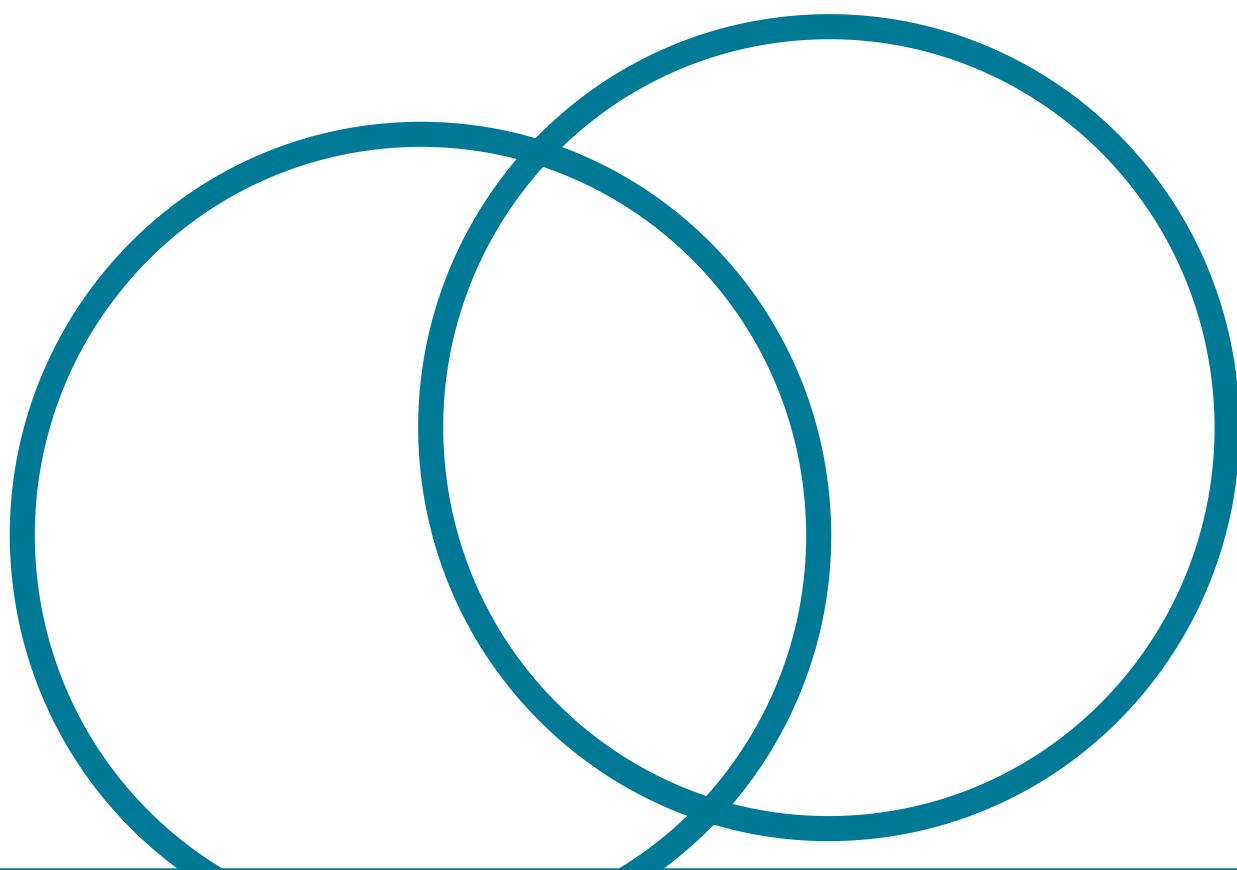

Dejavnosti, ki učencem omogočajo razvoj podjetnostne kompetence, temeljijo na ustvarjanju priložnosti za reševanje realnih problemov, sodelovanju in ustvarjalnem razmišljanju. Delo naj poteka v skupinah, kjer si učenci razdelijo vloge in se učijo sodelovanja, komunikacije in mreženja. Učenec je v čim večji meri vključen v proces prepoznavanja problema, priprave nabora možnih rešitev problema, izbire optimalne rešitve na osnovi predhodno zastavljenih kriterijev, razvijanja možne rešitve. Pomembno je, da učenec načrtuje in upravlja različne vire (npr. materialne, finančne, zunanje osebe kot vir znanja ...). Učitelj naj spodbuja učence, da se učijo na podlagi izkušenj, reflektirajo svoje odločitve in evalvirajo rezultate. S takšnim pristopom bodo ti razvijali ustvarjalnost, odgovornost, prilagodljivost in sposobnost prenosa idej v prakso.

ITALIJANŠČINA KOT DRUGI JEZIK

DRUGO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

SPREJEMANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenec nadaljuje z razvijanjem veščin in strategij sprejemanja, ki jih je pridobil v 1. VIO. Sprejemanje zajema dve skupini ciljev: razumevanje ustnega izražanja[1] ([# ftn1](#)) (poslušanje in slušno razumevanje) in avdiovizualnega gradiva (poslušanje z gledanjem) ter bralno razumevanje. Učenec sprejema besedila, ki so govornjena v živo ali posneta, pisna in avdiovizualna. Za razumevanje besedil uporablja strategije, kot so izraba ilustracij, oblikovanosti, (pod)naslovov, položaja v besedilu, sklepanje iz sobesedila ter izraba jezikovnih opor (npr. številke, imena). Besedila so kratka in enostavna, zapisana v standardnem italijanskem jeziku, podprta z nejezikovno in/ali vizualno podporo, lahko so digitalna. Vsebina je učencem blizu in poznana. Učitelj spremlja, preverja in ocenjuje učenčevo razumevanje različnih vnosnih besedil. Ob koncu 2. VIO učenec zna izluščiti glavno misel in določene informacije iz besedil ter razume pogosto besedišče in besedne zveze, ki so mu blizu in izhajajo iz njegovega neposrednega življenjskega okolja. Pri razvijanju sprejemniških strategij se vsebinsko omejimo na področja, navedena v pripionki pod razdelkom **Didaktična priporočila**.

[1] ([# ftnref1](#))Ime lestvice »Razumevanje ustnega izražanja« v novejšem SEJU nadomešča »Slušno razumevanje«. Do spremembe je prišlo zaradi prilagoditve izrazov, ki bi bili uporabni tudi za znakovne jezike in tako bolj vključujoči glede načina sporazumevanja. Izraz »ustni« v skupnosti gluhih in naglušnih vključuje namreč tudi kretanje (SEJO, 2023, 19–20).

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Tema sprejemanja ni samostojna, temveč se razvija v soodvisnosti od tvorjenja, interakcije, posredovanja, raznojezične in medkulturne zmožnosti ter sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti.

Učitelj naj učencem ponudi raznolika in avtentična besedila, prilagojena njihovi ravni znanja. Vsebina teh besedil naj bo splošna in učencem blizu (vsakdanje življenje in znano okolje). Učitelj omogoča učencem čim večji jezikovni vnos z besedili in gradivom ter uporabo drugega jezika kot sredstva komunikacije v razredu (npr. gibalne dejavnosti se izvajajo z navodili v italijanščini (3.2.1.3). Učenci istočasno razvijajo in uporabljajo strategije sprejemanja in razvijajo spretnost aktivnega poslušanja (3.3.2.1), intuitivno ali zavestno vzpostavljajo odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja (1.3.1.1). Z izbiro pravih gradiv lahko učitelj učence spodbuja, da pričnejo z raziskovanjem in spoznavanjem italijanske kulture in umetnosti (1.3.3.1).

Strategije sprejemanja, ki vključujejo prepoznavanje sporočilnih signalov in sklepanje, so:

- » uporaba ilustracij, oblikovanosti naslovov, podnaslovov, položaja v besedilu,
- » sklepanje iz sobesedila in okoliščin (učenci sklepajo o pomenu neznane besede iz preprostega sobesedila),
- » uporaba jezikovnih opor od številke do lastnih imen, od besednih korenov, predpon do obrazil, časovnih in logičnih povezovalcev,
- » uporaba avdiovizualnih opor (učenci sklepajo o pomenu neznane besede, besednih zvez oziroma situacije na podlagi vidnega in slišnega v videoposnetku).

Pri izboru besedil za sprejemanje upoštevamo, da so besedila:

- » avtentična s prilagoditvami glede na jezikovno znanje in poznavanje vsebine,
- » po dolžini in zahtevnosti prilagojena ravni izobraževanja,
- » z znano vsebino,
- » z vsebino, ki je blizu učencem,
- » z osnovnim besediščem, ki vsebuje osnovne jezikovne strukture za predvideno raven.

Na ta način učenci razvijajo sprejemanje besedil in se učijo analizirati in vrednotiti vsebino besedil.

SC (1.3.1.1) SC (1.3.3.1) SC (3.2.1.3) SC (3.3.2.1)

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Razumevanje poslušanega in prebranega besedila

Razumevanje poslušanega in prebranega besedila je kompleksna mreža znanj, zmožnosti in sposobnosti, ki se razvijajo ciklično in vzajemno (npr. boljši besedni zaklad omogoča lažji dostop do pomena in vsak dostop do pomena širi besedni zaklad), zato je pomembno, da pri razvijanju spretnosti sprejemanja začnemo pri osnovah in **postopoma** uvajamo višje ravni razumevanja.

Ob prvih stikih z jezikom pri poslušanju razvijamo občutljivost za intonacijo, sposobnost členjenja vezane govornice na besede ter razločevalnega poslušanja predvsem glasov v italijanščini, ki se razlikujejo do slovenščine (npr. podvojeni soglasniki *pala* in *palla*). Branje začnemo uvajati v tretjem razredu, ko je učenje branja v slovenščini že dovolj utrjeno, da ne prihaja do večjih interferenc med jezikoma. Pri tem posebno pozornost usmerjamo v črke in črkovne sklope (*grafeme*), ki se v italijanščini razlikujejo od slovenščine, tako da jih zapišemo odebeljeno, z drugačno barvo ali velikostjo od drugega besedila.

Tabela 1 povzema cilje razvijanja sprejemanje v treh vzgojno-izobraževalnih obdobjih (VIO) v osnovni šoli.

1. VIO

2. VIO

3. VIO

1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.
	Poslušanje, ki ga spremljajo nebesedni kodi (gib, slika, predmeti) za razvoj intonacije, izgovarjave, in osnovne zmožnosti slušnega razumevanja.		Branje besed in kratkih povedi za razvoj začetne pravopisne zmožnosti.					
								Poslušanje in branje besedil za razvijanje zmožnosti prepoznavanja glavne teme besedila in posameznih vsebin, ki si po težavnosti sledijo v naslednjem vrstnem redu: 1. dejstva, ki so navedena v besedilu, 2. časovna zaporedja dogodkov, 3. tema (delov) besedila, 4. sklepanje o pomenu ali podpomenu besede, 5. dedukcija.

Načelo postopnosti razvijanja spretnosti sprejemanja se udejanja z izbiro ustreznega **besedila, didaktičnega postopka in nalog za preverjanje razumevanja.**

Besedilo

Na zmožnost razumevanja besedila vplivajo naslednje spremenljivke: dolžina besedila, sobesedilne informacije, ki omogočajo lažji dostop do pomena, zgoščenost besedila, tj. frekvenca ponovitve predvsem ključnih besed, poznavanje pomena ključnih besed, pojavljanje neznanih besed v različnih kontekstih, pri poslušanju pa še število govorcev in kakovost zvočnega posnetka. Poleg tega na razumevanje besedila vplivajo spremenljivke, vezane na posameznega učenca, npr. besedni zaklad in splošno znanje, ki omogočata, da učenec ustrezneje in lažje dostopa do pomena neznanih besed oziroma do pomena (delov) besedila, tudi če se v njem pojavljajo neznane besede.

Didaktični postopek

Rimska didaktična skupina Dilit zagovarja razvijanje zmožnosti sprejemanja brez uvajalnih dejavnosti. Menijo, da poslušalca oziroma bralca te preveč usmerjajo v vidike besedila, ki jih je izbral učitelj ali učbenik, in ga s tem prikrajšajo za veselje do samostojnega raziskovanja in odkrivanja besedila, njegovih pomenov, ki jih učenci med seboj primerjajo, se o njih pogovarjajo ter s tem poglobljajo samo razumevanje besedila. Nasprotno pa se beneška didaktična šola zavzema za humanistično-afektivni pristop k učenju jezikov in meni, da mora biti razvijanje spretnosti sprejemanja strukturirano in obsegati tri faze: **pripravljalno fazo** (pred poslušanjem oziroma branjem), **fazo poslušanja oziroma branja** in **fazo po poslušanju oziroma branju**.

V pripravljalni fazi učence pripravimo na predrazumevanje besedila, tako da jim predstavimo temo besedila in ključne besede, in jih motiviramo za poslušanje ali branje, s tem ko v njih vzbudimo pričakovanje odkrivanja vsebine besedila (it. *grammatica dell'anticipazione*). To naredimo npr. tako, da pokažemo sliko in učence povabimo, da jo opišejo (ključne besede) ter napovemo poslušanje oziroma branje besedila in jih vprašamo, o čem menijo, da govori besedilo (*tema, pričakovanje*). V začetnih fazah je pomembno, da učenci že **pred poslušanjem ali branjem** spoznajo pomen ključnih besed in da se njihova napoved teme in vsebine besedila uresniči. V zadnjem VIO pa lahko namesto slike uporabimo naslov, ki omogoča različne interpretacije, vsebuje preneseni pomen itd. S soočanjem mnenj dosežemo vse cilje pripravljalne faze poslušanja oziroma branja besedila.

Fazi poslušanja oziroma branja besedila in faza po tem imata vsaj dve ponovitvi. Po prvem poslušanju oziroma branju preverimo **globalno razumevanje besedila**, tako da npr. vprašamo, ali je bila napoved učencev o temi in vsebini besedila točna (*Avete indovinato?*) in uvedemo **podrobno razumevanje besedila**, ki sledi po drugem poslušanju oziroma branju (*Da che cosa l'avete capito?*). Podrobno poslušanje in branje se v 2. VIO izvaja na krajših delih besedila skladno z načelom didaktične enote. Besedilo, ki je predolgo, da bi ga lahko podrobno obravnavali v eni šolski uri, torej razdelimo na manjše zaključene enote in ga obdelamo postopoma. Tri

osnovne faze didaktične enote so globalnost (it. *globalità*), analiza (it. *analisi*) in sinteza (it. *sintesi*). Fazo globalnosti izvedemo ob prvem poslušanju oziroma branju, fazo analize po potrebi razdelimo na več enot in jo s tem izvedemo v več ponovitvah poslušanja oziroma branja odlomkov besedila, ki ga v fazi sinteze učenci nato povzamejo s produktivnimi zmožnostmi (govorjenje, pisanje).

V osnovni šoli uporabljamo predvsem didaktični postopek beneške didaktične šole, saj so zmožnosti razumevanja učencev omejene tako s kognitivnim razvojem (logično-deduktivne zmožnosti se začnejo razvijati po 12. letu starosti) kot z ravniyo sporazumevalne zmožnosti v italijanščini. V 3. VIO lahko uvedemo tudi poslušanje oziroma branje, ki ga zagovarja rimska didaktična skupina Dilit, če učitelj presodi, da imajo učenci že dovolj razvito sporazumevalno zmožnost v italijanščini oziroma v sklopu notranje diferenciacije pouka.

Tabela 2 shematsko prikazuje ustreznost didaktičnega postopka za razvijanje spretnosti sprejemanja v treh vzgojno-izobraževalnih obdobjih (VIO) v osnovni šoli.

1. VIO			2. VIO			3. VIO		
1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.
Razvijanje razumevanja poslušanega oziroma prebranega besedila v treh fazah:						Model razvijanja sprejemalnih zmožnosti Dilit		
• pripravljalna faza (motivacija, predrazumevanje), • faza poslušanja oziroma branja, • faza preverjanja razumevanja poslušanega oziroma prebranega besedila.								

Naloge za preverjanje razumevanja poslušanega oziroma prebranega besedila

V prvem razredu, ko je marsikateri učenec v t. i. tistem obdobju, za katerega je značilno, da otrok sprejema jezikovne informacije iz okolja in jih ureja v elementarne sisteme, ki so individualni spremenljivi (izpopolnjujejo se s sporazumevalnimi izkušnjami), lahko razumevanje poslušanja preverjamo besedno (npr. odgovori na vprašanja), lahko pa tudi **nebesedno**, tako da opazujemo, ali se učenec odziva skladno z besedno informacijo, ki jo je prejel, npr. *viene qui, salta come il coniglio, prendi il quaderno, colora il libro sul tavolo con il colore blu* itd.

V nadaljevanju uvajamo naloge preverjanja razumevanja, ki so miselno vse zahtevnejše. Pričnemo s preverjanjem razumevanja **dejstev in informacij, navedenih v besedilu** (npr. *di che colore è la bici di Lara?*). Nadaljujemo s preverjanjem razumevanja pravičnega **sosledja dogodkov**, ki so omenjeni v besedilu (*prima – dopo*), pri čemer najprej uvajamo besedila, v katerih je to sosledje predvidljivejše (npr. jutranje rutine) v smeri proti manj predvidljivemu sosledju. Naloge preverjanja razumevanja pravičnega sosledja dogodkov so posebej učinkovite v primerih, ko se naravno sosledje in sosledje v besedilu razlikujeta. Tretja stopnja zahtevnosti preverjanja razumevanja se nanaša na povzemanje besedila ali delov besedila, tako da učenec navede **temo** (npr. naslovi besedilo ali del besedila). Sledi stopnja, v kateri učenec sklepa o **pomeni ali podpomeni besede iz sobesedila**. To strategijo lahko razvijamo z različnimi tehnikami, npr. z opiranjem na že znano ključno besedo (*stasera ceniamo al ristorante*, kjer je beseda *ristorante* pomemben namig, ki besedišče jezika zoži na izbrana pomenska polja), z usmerjanjem pozornosti na logično semantične odnose v povedi (*tutti lo sapevano, solo lui lo ignorava*, kjer beseda *solo* nakazuje na izjemo, torej je odnos med stavkoma protipomenski), s priklicem iz spomina besed z enako osnovo ipd. Vaje pete stopnje zahtevnosti razumevanja, **dedukcijo**, lahko uvajamo šele v 3. VIO, ko se je v otrocih že začel razvoj logično-deduktivnega mišljenja.

Tabela 2 prikazuje ustreznost nalog za preverjanje spretnosti sprejemanja v treh vzgojno-izobraževalnih obdobjih (VIO) v osnovni šoli.

1. VIO			2. VIO			3. VIO		
1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.
nebesedno								
dejstva in informacije, ki so navedeni v besedilu								
sosledje dejanj								
preprosto povzemanje								
sklepanje o pomenu ali podpomenu besed glede na sobesedilo								
preprosto sklepanje								

V italijanščini kot jeziku okolja, ki se ga učenci učijo zaporedno za slovenščino, se posamezne ravni zahtevnosti preverjanja razumevanja zmožnosti sprejemanja uvajajo kasneje kot v učnem jeziku šole (slovenščini).

RAZUMEVANJE USTNEGA IZRAŽANJA IN AVDIOVIZUALNEGA GRADIVA

CILJI

Učenec:

○ v vlogi aktivnega poslušalca/gledalca razvija razumevanje ustnega izražanja in osnovne strategije za poslušanje besedil, govornjenih v živo ali posnetih;

SC (3.3.2.1)

○ v vlogi poslušalca razvija zmožnost razumevanja preprostih besedil, objav, navodil o njemu poznanih vsebinah, v katerih govorniki deloma oz. po potrebi prilagajajo svoj govor;

○ v vlogi poslušalca/gledalca razvija razumevanje avdiovizualnega gradiva. Ob tem razvija tudi različne preproste strategije razumevanja besednega in nebesednega sporazumevanja.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

MINIMALNI STANDARDI

- v krajšem, prilagojenem besedilu z znano vsebino izlušči nekatere posamezne informacije, najpogosteje v obliki posamičnih besed, in kratke izjave z osnovnimi podatki (osebni podatki, podatki o šoli, družini, kraju, športu ...);
- sledi preprostim navodilom, prepozna in razume osnovne informacije, pogosto rabljene besede s slikovnimi informacijami;
- iz kratkih posnetkov o znanih, vsakdanjih vsebinah razbere konkretne informacije (npr. o krajih in datumih), če so posredovane zelo počasi in jasno.

STANDARDI

- v krajšem besedilu z znano vsebino izlušči posamezne informacije običajno v obliki posamičnih besed, in kratke izjave z osnovnimi podatki (osebni podatki, podatki o šoli, družini, kraju, športu ...);
- sledi navodilom, ki so povezana s šolskim in izvenšolskim življenjem, prepozna in razume informacije v besedilih z znanimi temami pogosto ob že znanih besedah;
- iz kratkih posnetkov o znanih, vsakdanjih vsebinah razbere konkretne informacije (npr. o krajih in datumih).

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Razumevanje ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva

Učenec razvija zmožnost razumevanja govornih besedil in avdiovizualnega gradiva z znanimi vsebinami. Ob poslušanju raznovrstnih gradiv intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega (1.3.1.1). Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije (3.3.2.1). Dejavnosti se lahko odvijajo na prostem, s čimer vzpodbujamo učence, da razumejo pomen vsakodnevne gibanja za zdravje in dobro počutje (3.2.1.1).

Dejavnosti ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva učencu omogočajo razumevanje izvirnega, na začetni stopnji učenja pa prirejenega govora, ki ga učitelj posreduje v živo ali z zvočnim/avdiovizualnim zapisom. Zelo primerni so šolski primeri kratkih nekajminutnih zvočnih posnetkov (t. i. podcast), ki jih najdemo na spletu. Na začetku so besedila preprosta in kratka, postopoma prehajamo na nekoliko daljša in zahtevnejša. Besedila so učencu blizu, opisujejo njegov vsakdan in ožje okolje, poslušajo se večkrat. Razumevanje ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva razvijamo po korakih, ki so navedeni v nadaljevanju.

Dejavnosti pred poslušanjem

Pred poslušanjem besedila učitelj pripravi učenca za dejavno sprejemanje vsebine v drugem jeziku, nato izbere ustrezno obliko in vsebino, ki sta najprimernejši za določeno besedilno vrsto in stopnjo učenčevega jezikovnega znanja:

- » usmerjen pogovor o vsebini besedila,
- » preverjanje predhodnega poznavanja vsebine,
- » priprava miselnih vzorcev,
- » predstavitev slikovnega gradiva,
- » posredovanje ključnih fraz in besed,
- » seznanitev z nalogo, ki jo bodo reševali med poslušanjem.

Dejavnosti med poslušanjem

Učenec naj po potrebi besedilo posluša večkrat. Med poslušanjem ga učitelj usmerja v različne dejavnosti, npr.:

- » prepoznavanje besedila (vrsta, vsebina, kraj, čas ...),
- » reševanje nalog z nebesednim odzivom (npr. barvanje, risanje, zapis poteka dogajanja po točkah, izpolnjevanje preglednic, dopolnjevanje slike),
- » reševanje z besednim odzivom (vprašanja izbirnega, odprtega in alternativnega tipa),
- » reševanje nalog po navodilih (prenašanje informacij v tabelo, izpolnjevanje obrazcev, risanje poti na zemljevidu),

- » dopolnjevanje besedila: kot preizkus zaprtega tipa, pri katerem učenec v besedilo vstavlja manjkajoče izraze ali povedi; učencu se na začetni stopnji učenja posreduje rešitve v nepravilnem vrstnem redu,
- » igra vlog pri poslušanju: učenec izbere vlogo v pogovoru in ko učitelj ustavi predvajanje posnetka, učenec sam nadaljuje govor; pri vnovičnem poslušanju pa preverja svojo različico s posnetkom govora,
- » povezovanje posameznih delov besedila (dialoga, zgodbe, slike z besedilom), urejanje besedila glede na časovno zaporedje, kraj dogajanja,
- » analiza zapisa slušnega besedila: učenec analizira fonemske, slovnične in besedilne sestavine besedila; ob poslušanju besedila si učenec označi razlike med pisnim in slušnim besedilom.

Dejavnosti po poslušanju

Učenec se na poslušano besedilo odziva nebesedno in besedno z reševanjem raznolikih vaj.

Končna faza dejavnosti razumevanje ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva spodbuja učenca k ustvarjalnemu odzivanju na predstavljeno besedilo, združevanju pridobljenih informacij v slušno sestavljenko, izražanju svojih stališč in občutij, povezovanju vsebine besedila s svojimi izkušnjami, izvajanju igre vlog itd. Nekatere možnosti, ki jih lahko učitelj posreduje učencu v neomejenem številu, so:

- » oblikovanje vprašanj in odgovorov o temi izbranega slušnega besedila,
- » izbiranje ustreznega naslova besedilu (enega med več naslovi),
- » ustvarjanje besedila: iz poslušane zgodbe učenec oblikuje intervju ali zgodbo dramatizira, opisuje osebe in drugo,
- » oblikovanje vprašanj in odgovorov o temi izbranega slušnega besedila,
- » izbiranje ustreznega naslova besedilu (enega med več naslovi),
- » ugotavljanje značaja govorca na podlagi njegovega razpoloženja, tona in barve glasu.

Govorjena besedila, ki so posneta, posredovana po medijih ali posredovana v medsebojni komunikaciji v živo, imajo te lastnosti:

- » so kratka, po potrebi prilagojena in poenostavljena ter jasno strukturirana;
- » število govorcev je omejeno (2–3) in njihove vloge so popolnoma jasne;
- » besedila so govorna v standardnih različicah govorne italijanščine, govor je prilagojen, po potrebi umetno počasen in razločen;
- » navezujejo se na učencu znane in razumljive vsebine z njegovega osebnega in družbenega področja;
- » imajo konkretno, vsakdanjo vsebino;
- » vsebujejo konkretno, pogosto rabljeno besedišče;
- » vsebujejo preproste slovnične strukture (govorjena besedila spremlja bogata nebesedna in druga podpora (npr. interpretacija govornice telesa, mimika, okoliščine, slika itn.);

» ni motečih šumov in drugih zvočnih motenj.

SC (1.3.1.1) SC (3.2.1.1) SC (3.3.2.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenec razumevanje govornih besedil in avdiovizualnega gradiva pokaže z govornim in pisnim odzivom (lahko tudi v slovenščini), mogoč je tudi nebesedni odziv.

Priporočeni načini izkazovanja znanja omogočajo čim večjo raznolikost in avtentičnost oblik preverjanja in ocenjevanja. Učencu se omogoči, da z možnostjo izbire različnih dejavnosti pokaže svoje razumevanje z raznolikimi izdelki.

Priporočene dejavnosti:

- » govorni nastop,
- » pripovedovanje in/ali pisanje zgodbe, opisa, doživetij, obnove ipd.,
- » intervju,
- » igra vlog,
- » uprizoritev kratkih gledaliških predstav,
- » risanje, prikaz z uporabo grafičnih organizatorjev (miselni vzorec, časovni trak ipd.),
- » pretvorba besedil v drugo obliko (npr. menjava perspektiv, govorcev) ali v drugo besedilno vrsto (npr. dialog v pripoved).

Primeri izdelkov:

- » raznolika pisna besedila (obnova, izpis ključnih podatkov, odgovori na vprašanja ipd.),
- » zvočni in video posnetki govora (govorna predstavitev, govorni nastop),
- » dramatizacija,
- » poustvarjalna besedila (intervju z osebo iz prejetega besedila, nadaljevanje zgodbe, predstavitev oseb, pravljica/zgodba z lastnim zaključkom itd.),
- » izdelki kot rezultat slišanih navodil (recept, skica ali načrt ipd.).

OPISNI KRITERIJI

Pri preverjanju slušnega razumevanja je poudarek na razumevanju bistva besedila. Učenec izlušči zahtevane informacije, zna slediti dogajanju in pri tem uporablja slušne strategije.

Pri oblikovanju opisnih kriterijev slušnega razumevanja besedil in avdiovizualnega gradiva upoštevamo:

- » prepoznavanje vrste besedila ali avdiovizualnega gradiva,

- » prepoznavanje bistva sporočila,
- » razumevanje osnovnega besedišča,
- » prepoznavanje zaporedja dogodkov,
- » iskanje določenih podatkov.

BRALNO RAZUMEVANJE

CILJI

Učenec:

○: razvija bralno razumevanje besedil z znanimi vsebinami in se uči uporabljati osnovne bralne strategije v omejeni obliki, pomaga si z različnimi viri, podatki, informacijami in vsebinami v digitalnih okoljih. Razvija interes za branje v italijanskem jeziku iz različnih gradiv;

SC (1.1.4.1)

○: razvija in ohranja motivacijo za branje. Ob tem spoznava in razume različne zvrsti umetnostnih in neumetnostnih besedil v obliki tiskanih in digitalnih gradiv;

SC (1.3.2.1 | 1.3.1.1)

○: ob branju enostavnih besedil gradi odgovoren odnos do narave.

SC (2.1.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

MINIMALNI STANDARDI	STANDARDI
- izlušči glavno misel ob branju kratkih, preprostih informacij, sporočil, besedil, poslanih po družbenih medijih ali e-pošti ter v tiskani obliki. Ob tem s preprostimi besedami izrazi svoj osebni odziv na prebrano; - poišče ožji izbor specifičnih podatkov, pri čemer si pomaga s prepoznavanjem najpogosteje rabljenih besed in osnovnih fraz v obvestilih in drugih vsakdanjih besedilih; - ob branju ožjega nabora preprostih besedil po lastni izbiri (umetnostnih in neumetnostnih) izlušči glavno misel, osebe, razume zaporedje dogodkov.	- izlušči glavno misel in poišče nekatere glavne informacije ob branju kratkih, preprostih sporočil, besedil, poslanih po družbenih medijih ali e-pošti ter v tiskani obliki. Ob tem izrazi svoj osebni odziv na prebrano; - poišče specifične podatke, pri čemer si pomaga s prepoznavanjem pogosto rabljenih besed in osnovnih fraz v obvestilih in drugih vsakdanjih besedilih; - ob branju različnih besedil po lastni izbiri (umetnostnih in neumetnostnih) izlušči glavno misel, podatke o osebah, razume zaporedje dogodkov.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dejavnosti bralnega razumevanja usposablajo učenca za branje in razumevanje različnih zvrsti izvirnega besedila. Učiteljeva naloga je posredovati različne bralne strategije, na podlagi katerih učenec razume prebrano besedilo po pomenskih sklopih.

Učenec izbira različne bralne strategije na podlagi načrtovanega cilja:

- » preleti besedilo in ga uvrsti po namenu in uporabnosti;
- » prebere besedilo, da izlušči temeljno sporočilo;
- » prebere posamezne sklope besed in jih združuje v smiselne celote;

- » prebere besedilo, da razume podrobnosti;
- » natančneje prebere dele besedila, da poišče podrobne podatke.

Zapisana besedila za razvijanje bralnega razumevanja so kratka (2–3 odstavki) neumetnostna in umetnostna besedila, besedila so prilagojena in poenostavljena ter jasno strukturirana, napisana v standardni različici italijanščine s konkretno vsebino, pogosto rabljenim besediščem in preprostimi slovničnimi strukturami.

Primerna besedila so lahko razlage in navodila za razredne in druge dejavnosti, dialogi, opisi (dogajanj, oseb, živali, stvari, prostora, kraja), priložnostna besedila (čestitka, voščilo, vabilo, razglednica), obvestila, pesmi (poezija, petje), osebna pisma, pravila, navodila (za uporabo preprostih naprav ali izdelavo stvari), pravljice, programi prireditev, recepti, reklamna sporočila, risanke, šale, televizijski in radijski sporedi, urniki, zgodbe, basni.

Dejavnosti pri bralnem razumevanju

Bralno razumevanje razvijamo v treh korakih.

Dejavnosti pred branjem

Učitelj ima veliko možnosti, navajamo nekaj primerov:

- » predstavi besedilo, tako da priključuje že usvojene sestavine podobnega besedila in besedišča;
- » obravnava besedilo v pogovoru z učenci in ga členi v miselni vzorec;
- » na različne načine posreduje ključne izraze besedila, lahko tudi v obliki testa izbirnega tipa;
- » spodbuja učence, da sami oblikujejo besedilo na podlagi ponazoril; ta so lahko vizualna (fotografije, risbe, sheme) ali označena z naslovi, podnaslovi;
- » posreduje slikovni material, povezan z vsebino besedila; učenci izražajo svoja občutja, vtise, napišejo zgodbo; posreduje poglobitve sestavine besedila v neurejenem stanju, učenec smiselno ureja posamezne dele besedila; posreduje skrajšano obliko besedila itd.;
- » umesti besedilo v kontekst;
- » priključuje vsebino podobnega besedila v materinščini.

Dejavnosti med branjem

Učenec:

- » izlušči pomen besedila iz sobesedila na podlagi sestave besed, prejšnjega znanja ali slik (dedukcija);
- » odgovarja na vprašanja izbirnega tipa (odgovori: pravilno/napačno) in na odprta vprašanja, ki ga usmerjajo k prepoznavanju sporočila in vodijo k sklepanju ter razvijajo njegovo jezikovno znanje in bogatijo njegove izkušnje;
- » povezuje slikovno gradivo, dele besedila v celoto;
- » ureja odstavke ali povedi v logičnem zaporedju, sestavine dialoga po vlogah;

- » dopolnjuje besedilo (razvija naslov v popolno poved, dopolnjuje povedi, vstavlja manjkajoče izraze v povedi ali manjkajoče povedi v besedilo, na podlagi podatkov v besedilu načrtuje zemljevid, popravlja napake, rešuje križanke, dopolnjuje obrazce ...);
- » zapisuje oporne točke: vpisuje informacije v tabelo, izpisuje ključne besede, povedi;
- » povezuje besedila med seboj: primerjava besedil v materinščini in drugem jeziku;
- » sprejema odločitve, rešuje probleme (ob prospektu načrtuje izlet);
- » prepozna besedilne vrste, vsebine, posebne funkcije besedila (zahteva, zahvala);
- » razume navodila (recept, opis poti, navodila za izdelavo).

Dejavnosti po branju

Te dejavnosti preverjajo razumevanja prebranega besedila, spodbujajo učence k izražanju svojih vtisov, občutij, mnenj in odnosa do prebranega besedila. Predhodno obravnavana besedila so primerna tudi za naloge iz poznavanja in rabe jezika in utrjevanje besedišča. Nekaj primerov dejavnosti, ki jih učenec izvaja po branju besedila:

- » oblikovanje besedila ob danih ključnih besedah,
- » utemeljevanje lastnih razlag besedila v primerjavi s sošolčevimi,
- » uporaba besedila za vajo s slovničnimi strukturami.

Zapisana besedila za razvijanje bralnega razumevanja so kratka (2–3 odstavki), večinoma prilagojena in poenostavljena ter jasno strukturirana, napisana v standardni različici italijanščine s konkretno vsebino, pogosto rabljenim besediščem in preprostimi slovničnimi strukturami.

Vrste besedil so lahko razlage in navodila za razredne in druge dejavnosti, dialogi, opisi (dogajanj, oseb, živali, stvari, prostora, kraja), priložnostna besedila (čestitka, voščilo, vabilo, razglednica), obvestila, pesmi (poezija, petje), osebna pisma, pravila, navodila (za uporabo preprostih naprav ali izdelavo stvari), pravlјice, programi prireditve, razglasi, recepti, reklamna sporočila, risanke, šale, televizijski in radijski sporedi, urniki, zgodbe, basni.

Učenci razvijajo bralno razumevanje besedil. Pričenjajo z rednim branjem, razumejo preprosta raznolika bralna gradiva, napisana v italijanskem standardnem jeziku (1.1.4.1.). Z izbiro gradiv učitelj spodbuja, da učenci pričnejo z raziskovanjem in spoznavanjem italijanske kulture in umetnosti (1.3.2.1). Dejavnosti bralnega razumevanja se lahko izvajajo na prostem, da učenci razumejo pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje (3.2.1.1). Ob branju gradijo odgovoren odnos do narave (2.1.3.1). Pričnejo z iskanjem podatkov, informacij in vsebin v digitalnih okoljih ter izboljšujejo osebne strategije iskanja (4.1.1.1)[1] (# [ftn1](#)).

[1] (# [ftnref1](#)) Učitelj se samostojno odloči, kako bo predstavil določeno digitalno kompetentnost in s katerimi dejavnostmi bo pomagal učencem, da jo razvijejo (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/qdfrqg>).

SC (1.1.4.1) SC (1.3.2.1) SC (3.2.1.1) SC (4.1.1.1) SC (2.1.3.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Bralno razumevanje pisnih besedil učenec pokaže z govornim ali pisnim odzivom (lahko tudi v slovenščini).

Priporočeni načini izkazovanja znanja omogočajo čim večjo raznolikost in avtentičnost oblik preverjanja in ocenjevanja. Učencu se omogoči, da z možnostjo izbire različnih dejavnosti pokaže svoje razumevanje z raznolikimi izdelki.

Priporočene dejavnosti:

- » reševanje nalog (naloge povezovanja, razvrščanja, vstavljanja, dopolnjevanja, opisovanja ipd.,
- » dramatizacija besedil,
- » risanje, grafični prikaz miselnih vzorcev, časovnega traku ipd.,
- » izdelava stripa (križanke) na podlagi besedila.

Primeri izdelkov:

- » raznolika pisna besedila (obnova, izpis ključnih podatkov iz besedila, odgovori na vprašanja ipd.),
- » avdio in video posnetki govora (govorna predstavitev, govorni nastop),
- » dramatizacija,
- » poustvarjalna besedila (intervju z osebo iz sprejetega besedila, nadaljevanje zgodbe, predstavitev oseb, pravljičica/zgodba z lastnim zaključkom itd.),
- » izdelki kot rezultat prebranih navodil (priprava jedi po receptu, izdelava skice ali načrta, izdelava stripa ipd.),
- » izdelki, nastali na podlagi prebranega besedila (strip, slikanica, križanka, plakat, zgibanka, oglas, slovarček, intervju z osebo iz besedila, avdio ali video uprizoritev besedila ipd.).

OPISNI KRITERIJI

Preverjanje bralnega razumevanja temelji na preverjanju razumevanja bistva besedila, sposobnosti iskanja določene informacije, sledenja dogajanju in sposobnosti preverjanja pravilne uporabe bralnih strategij.

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » prepoznavanje vrste in namena besedila,
- » razumevanje bistva sporočila,
- » razumevanje osnovnega besedišča,
- » prepoznavanje zaporedja dogodkov,
- » iskanje določenih podatkov,
- » preprosto interpretacijo krajših umetnostnih besedil.

Pisna besedila so kratka in preprosta, pisana v preprostem jeziku z osnovnimi slovničnimi strukturami, osnovnim besediščem in konkretno vsebino.

TVORJENJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Tvorjenje vključuje govorno in pisno izražanje. Učenec razvija tvorbnne strategije,^[1] (# [ftn1](#)) ki vključujejo načrtovanje in izvedbo, nadomeščanje ter (samo)nadzorovanje in (samo)popravljanje. Govorjena besedila so namenjena enemu ali več poslušalcem, pisna besedila pa znanemu ali nepoznanemu naslovníku. Učenec svojo govorno zmožnost razvija pri glasnem branju, poročanju, opisovanju, razlaganju, pripovedovanju, igri vlog, spontanem govorjenju, izražanju stališč. Učenčeva pisna zmožnost se kaže pri tvorjenju raznovrstnih besedilnih vrst (opisovalnih, pripovedovalnih, razlagalnih, obveščevalnih, utemeljevalnih). Obe vrsti izražanja se razvijata stopenjsko od povezovanja posameznih besed v povedi do tvorjenja preprostejših in kompleksnejših besedil. Nadgrajuje znanje iz 1. VIO.

Načrtovanje in izvedba: Učenec zna priklicati v spomin ustrezen niz fraz iz svojega repertoarja.

Nadomeščanje: S kazanjem zna izraziti, kaj misli.

Ob uporabi neustrezne besede iz svojega repertoarja zna z gestikulacijo pojasniti, kaj misli.

(Samo)nadzorovanje in (samo)popravljanje: Učenec zna popraviti svoje napake in spodrsrljaje, če se jih zaveda.

[1] (# [ftnref1](#)) Tvorbnne strategije

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri razvijanju tvorjenja je treba upoštevati, da to področje ni samostojno, temveč se razvija v soodvisnosti od sprejemanja, interakcije, posredovanja, raznojezične in medkulturne zmožnosti in sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti.

Pri razvijanju zmožnosti tvorjenja učenec spoznava različne vrste besedil in prične razvijati digitalno kompetentnost. Učenec se ustno in pisno izraža v različnih besedilnih vrstah (1.1.1.1). Pri pripravi ustnih in pisnih besedil učenec razvija digitalno kompetentnost z uporabo podatkov, informacij in vsebin v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja (4.1.1.1). Učitelj se samostojno odloči, kako bo predstavil določeno digitalno kompetentnost in s katerimi dejavnostmi bo pomagal učencu, da jo razvije (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/qdfrran> (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/qdfrran>)). V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju učenec svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje (1.3.4.2), spoznava lastne interese, svoja močna in šibka področja (3.1.3.1), v procesu razvijanja zmožnosti pisnega izražanja v različnih besedilnih vrstah presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepoznava priložnosti za nadaljnje učenje (5.3.5.2). (1.1.1.1) (1.3.4.2) (3.1.3.1) (4.1.1.1) (5.3.5.2)

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Uvod v razvoj ustnega in pisnega izražanja

V začetnem obdobju je posebej pri otrocih prisotno t. i. tiho obdobje, v katerem sprejemajo jezikovne informacije iz okolja, jih poskušajo razumeti in urejati v osnovne sisteme, zato se na besedne spodbude učitelja v glavnem odzivajo nebesedno ali s posamezno besedo, ki ni nujno oblikoslovno pravilna, npr. *matita* namesto *matite*, *io mi chiami* namesto *io mi chiamo*.

Razvojno sledi obdobje, v katerem se ustali oblikoslovje, ne pa nujno tudi skladnja. Pri oblikovanju kratkih stavkov se tako lahko pojavlja neujemanje med osebkom in povedkom (*io parla*) ali povedkom in predmetom (*mi piace le torte*). Znotraj samostalniške sintagme se pojavljajo napake opuščanja člena (*mi piace pizza*) ali ujemanja samostalnika in člena (*il chiave*) oziroma samostalnika in pridevnika (*le signore elegante*). Šele ko se ustali skladnja na ravni preproste povedi, prične otrok oblikovati daljše povedi.

Govorna interakcija, ki ni zgolj reprodukcija dialoga iz učbenika, je kompleksen splet, ki zajema razumevanje, jezikovne (slovnične), leksikalne in pragmatične kompetence. Razumevanje sogovorčevega sporočila, vsaj osnovno obvladovanje oblikoslovja in skladnje, besedni zaklad in zmožnost uporabe jezika, ki je primerna in učinkovita v danem govornem položaju, so torej osnova, ki učencu omogoča, da se v govorni interakciji ustrezno odzove. Sposobnost sodelovanja v govorni interakciji je bistveno zahtevnejša od govornega sporočanja, na katerega se učenec pripravi. Pri govorni interakciji namreč ne more vedno predvideti odziva sogovorca, kar od učenca zahteva bistveno višjo stopnjo sporazumevalne zmožnosti, ki mu omogoča tudi, da ustrezno uporablja kompenzacijske strategije (npr. preoblikuje poved, hitro poišče sopomenko ali parafrazira besedo, ki se je ne more spomniti ipd.).

Značilnosti sporočanja kot reprodukcije

Pomen sporočanja kot nujne komponente razvoja sporazumevalne zmožnosti uvede šele komunikacijski pristop k učenju in poučevanju jezikov. Pri tradicionalnem pouku jezikov se je sporočanje v glavnem omejevalo na reprodukcijo predvsem jezikovnih struktur z uporabo danega besedišča (ang. *drill*) ali reprodukcijo dialogov iz učbenika.

Prosto sporočanje se od reprodukcije razlikuje v tem, da učenec sam izbira:

- » vsebino sporočila,
- » jezikovne strukture in besedišče, ki jih uporabi pri sporočanju.

To pomeni, da se bo v 1. VIO posamezni učenec na jezikovni dražljaj odzval zgolj z besedo, drugi s sporočilom, ki ga je usvojil pri pouku, tretji pa bo temu dodal informacije, ki jo je pridobil izven šole. Vsi trije odzivi so ustrezni, saj je dinamika razvoja sporazumevalne zmožnosti pri otrocih različna, čeprav sledi istim razvojnim stopnjam. Odvisna je od vrste spremenljivk, ki so vezane na otrokova čustva, govorni in s tem kognitivni razvoj v materinščini, število jezikov, s katerimi je v stiku, in seveda na količino in kakovost stika z jezikom, ki se ga uči. Če je učenje jezika omejeno na šolske ure, bo razvoj počasnejši v primerjavi z učencem, ki jezik uporablja z vrstniki, sorodniki ali je z njim v stiku vsaj po medijih.

Didaktična priporočila

Pri razvijanju zmožnosti sporočanja je didaktični postopek razdeljen na fazo:

- » pred pisanjem oz. govornim sporočanjem oz. govorno interakcijo,
- » pisanja oz. govornega sporočanja oz. govorne interakcije,
- » po pisanju oz. govornem sporočanju oz. govorni interakciji.

Didaktično je najpomembnejša faza pred pisanjem oz. govornim sporočanjem oz. govorno interakcijo, ki jo označujemo tudi kot **pripravljalno fazo**, v kateri učenec pridobi znanja, kompetence in informacije, ki jih nato uporabi v fazi pisanja oz. govornega sporočanja oz. govorne interakcije. Pri sporočanju v drugem jeziku se pri učencu lahko pojavijo naslednje težave:

- » slabo poznavanje ali nepoznavanje teme,
- » prenizka sporazumevalna zmožnost, da bi razvil temo, kot bi jo lahko v svojem jeziku,
- » pri govornem sporočanju in interakciji tudi zadržanost in strah pred napako.

V pripravljalni fazi je zato nujno, da se učenci seznanijo z **besedilno vrsto** (npr. *oglas*), **pridobijo informacije** na izbrano temo in imajo čas, da te informacije **uredijo na podteme**, kar jim bo pomagalo oblikovati besedilo, ki bo skladno z navodili in koherentno. Pripravljalna faza tako lahko traja od ene šolske ure in zajema tudi domače delo (npr. *iskanje različnih oglasov*) ali traja tudi daljše obdobje. Razumeti moramo, da je pripravljalna faza temeljna za učenčevu samostojno oblikovanje besedila. Predvsem v začetnem obdobju učenja je pomembno, da ima učenec podlago (it. *traccia*), ki mu je v pomoč pri oblikovanju lastnega besedila: v pripravljalni fazi npr. v oglasih, ki jih prinese od doma, označi besedišče in dele besedila, ki jih bo lahko smiselno uporabil v lastnem oglasu. Čeprav je na videz ta dejavnost podobna reprodukciji, se od nje razlikuje v tem, da učenec sam izbere, kateri deli so zanj relevantni, kar je povezano tako z nalogo kot predznanjem jezika, in nato te dele prilagodi lastni komunikacijski situaciji in jih uredi v smiselno celoto. Te kompetence bo lahko učinkovito uporabljal tudi v odrasli dobi, ko se bo srečal z novo besedilno vrsto.

V fazi pisanja oz. govornega sporočanja oz. govorne interakcije učenec oblikuje in posreduje besedilo, na katerega se je pripravil, pri čemer je pozoren na to, da je besedilo skladno z navodilom, razvija temo v treh temeljnih sklopih (uvod, jedro, zaključek). Pri govornem sporočanju in interakciji je pomembno, da učitelj učenca ne prekinja, temveč si čim bolj neopazno označuje ali zapisuje komentarje, ki jih učencu posreduje na koncu. Prekinjanje pri sporočanju namreč prekine tudi govorčev tok misli. Če je učenec pozoren na učiteljev odziv (beleženje napak), pa to lahko zviša raven anksioznosti, zaradi česar se prav tako prekine tok misli in prihaja do napak.

Faza po pisanju oz. govornem sporočanju oz. govorni interakciji je namenjena analizi besedil. Če se učitelj odloči za kolektivno analizo, je priporočljivo, da prične z napako, ki jo je naredil dober učenec, kar doprinese k zmanjšanju napetosti pri šibkejših učencih, ki se v tej fazi počutijo posebej izpostavljene. Poleg tega je velika možnost, da je ta napaka prisotna tudi pri šibkih učencih, in učitelj v nadaljevanju predstavi tudi druge napake. Analizo lahko vodi učitelj, lahko pa se omeji na predstavitev napak in učence spodbuja k vrstniški (ang. *peer-to-peer*) diskusiji, iskanju ustrežnejših rešitev in popravljanju napak. Napake, ki jih analiziramo, namreč niso zgolj jezikovne (slovnične), lahko so tudi pragmatične (ustreznost komunikacijski situaciji) ali so vezane na koherenco (nerazumevanje povezav ali manjkajoči vezni členi v besedilu) oziroma na besedišče (dobesedni prevodi, ki so negativni transfer; metafore, idiomatski izrazi).

Učitelj naj se okvirno in smiselno drži preglednice jezikovnih struktur in besedišča po ravneh (CILS

(<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/Otc1b89>)).

USTNO IZRAŽANJE

CILJI

Učenec:

○: razvija splošno ustno izražanje in uporablja strategije tvorjenja za tvorjenje besedil, ki so namenjena enemu ali več poslušalcem;

SC (1.1.1.1)

○: razvija in uporablja strategije tvorjenja. V procesu razvijanja strategij presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepoznava priložnosti za nadaljnje učenje.

SC (5.3.5.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

MINIMALNI STANDARDI

- tvori preproste, mestoma nepovezane opise o ljudeh in krajih (osebni podatki, šola, družina, hobiji, prijatelji ...) ob iztočnicah.

STANDARDI

- ob iztočnicah tvori preproste opise in predstavitve o vsakodnevnih dejavnostih in znanih vsebinah, pri čemer po potrebi smiselno izrazi zaporedje dogodkov.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Učitelj načrtuje dejavnosti za razvijanje ustnega izražanja. V pripravi na pouk skrbno pripravi gradivo (na primer tematski sklop, iztočnice), določi cilje, ki naj bi jih učenec dosegel v okviru različnih dejavnosti, ter umesti dejavnost ustnega izražanja v učni proces ali jo predvidi kot samostojno (ali projektno) nalogo.

Dejavnosti so vódene, mestoma z oporo. Učenec se sporazumeva v živo, po telefonu in drugih napravah ali spletnih aplikacijah (spletna interakcija).

Sporazumevalne dejavnosti so krajše in tudi daljše kot npr. situacijski razgovor (razredna komunikacija z učiteljem in sošolci, naročanje in kupovanje izdelkov ipd.), sodelovanje v dvo- ali večgovornih situacijah po vnaprej pripravljenem vzorcu, sodelovanje v razpravah, izmenjavi mnenj o npr. članku, intervjuju ali dokumentarnem filmu.

Pri vodenju dejavnosti tvorjenja ustnega izražanja (delo v dvojicah, v skupini) učitelj:

- » skrbi za sproščeno, prijateljsko ozračje in spodbuja sodelovanje med učenci;
- » usklajuje zahtevnost naloge z individualnimi oziroma skupinskimi potrebami učencev;
- » izmenjuje dejavnosti in skrbi za pestrost pouka;
- » diferencira naloge in jih individualizira;
- » spodbuja glasno branje, nastopanje pred sošolci in podaja povratno informacijo;
- » spodbuja samovrednotenje dosežkov in samostojno popravljanje napak.

Pri tej temi se izvaja produkcija govornih besedil, ki so namenjena enemu ali več poslušalcem, in pisnih besedil znanemu ali neznanemu naslovniku. Z različnimi dejavnostmi učenec razvija govorne veščine. Učenci z dejavnostmi izboljšujejo tekočnost, izgovor in intonacijo. Skozi dejavnosti se učijo strukturirati svoja mnenja in ideje. Razvijajo sposobnost, da se predstavijo jasno in jedrnato.

Učenec svojo govorno zmožnost razvija pri glasnem branju, poročanju, opisovanju, razlaganju, pripovedovanju, igri vlog, spontanem govorjenju, petju, izražanju stališč.

Za daljše vloge, kot so opisi, anekdote, predstavitve ali intervjuji se uporabijo različni formati. Učencem se dovoli uporaba pripomočkov, kot so zapiski ali predstavitve, ob opozorilu, naj se nanje ne zanašajo preveč.

 (1.1.1.1) (3.3.2.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenec lahko znanje in spretnosti ustnega izražanja izkazuje na različne načine: s kratko predstavitvijo, govornim nastopom, lastnimi video posnetki, opisovanjem slikovnih iztočnic ... Vsebina mora biti znana in povezana z učenčevim vsakdanjim življenjem.

Primerne naloge:

- » predstavitev sebe,
- » opisovanje predmeta ali slike,
- » pripovedovanje kratke zgodbe o preprostem dogodku,
- » vprašanje in odgovor o znani temi,
- » pojasnjevanje navodil, grafov.

Učenec:

- » se odziva na učiteljeve (ne)jezikovne impulze;
- » ubesedi slikovne impulze;
- » prevzema vloge, simulira in igra kratke (vódene) dialoge;

- » odgovarja na vprašanja.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo (kot v primeru):

- » **obseg besedišča:** učenec ima dovolj široko besedišče, da lahko, čeprav včasih z oklevanjem in posrednim opisovanjem, oblikuje sporočila o vsakdanjih temah in aktualnih dogodkih;
- » **jezikovno pravilnost:** učenec razmeroma pravilno uporablja najpogostejše besede in strukture kljub občasno manjšim nesporazumom;
- » **tekočnost:** pri iskanju ustreznih besed in struktur so opazni daljši premori, vendar je sporazumevanje še vedno razumljivo;
- » **koherentnost:** učenec zna začeti, vzdrževati in zaključiti pogovor o temah, ki ga zanimajo;
- » **fonologijo:** izgovarjava je razumljiva, intonacija zadovoljiva, čeprav je v naglasu še vedno opazen vpliv drugih jezikov.

PISNO IZRAŽANJE

CILJI

Učenec:

○: razvija pisno izražanje. Piše krajša besedila, enostavne in vódene sestavke o obravnavanih temah (npr. o možni trajnostni prihodnosti);

SC (1.1.1.1 | 2.3.1.1)

○: spoznava in uporablja tvorbnne strategije za načrtovanje, izvedbo in (samo)popravljanje. V procesu razvijanja strategij presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepoznava priložnosti za nadaljnje učenje.

SC (1.3.3.1 | 5.3.5.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

MINIMALNI STANDARDI	STANDARDI
- s preprostimi frazami posreduje informacije o zanj pomembnih vsebinah (osebni podatki, kraj, čas, družina, prijatelji, šola ...) kot odziv na iztočnice/vprašanja; - ob iztočnici s preprostimi besedami in frazami tvori zapise. Doda nekaj elementov svoje domišljije v besedilo, ki ga piše.	- ob iztočnici tvori preprost opis na znano vsebino (osebe, mesta, živali, predmeti, kraji, šola ...) in pri tem uporablja enostavne stavke, povezane z osnovnimi, pretežno prirednimi vezniki; - ob iztočnici tvori domišljijske zapise o dejavnostih, ljudeh in krajih; pri tem uporablja osnovne, konkretne izraze ter preproste fraze in stavke.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Učenci razvijajo spretnosti pisanja in pisnega sporočanja z opazovanjem in analiziranjem značilnosti pisnih besedil. Sprva tvorijo povedi in dopolnjujejo besedila, nato pa kratka in preprosta besedila na podlagi vzorcev. Kasneje se nabor besedil razširi, prav tako tudi nabor dejavnosti za razvijanje spretnosti pisnega sporočanja. Pri razvijanju pisnega tvorjenja poglobljajo tudi sporazumevalne jezikovne zmožnosti, ki vključujejo tudi pravopisno zmožnost (npr. rabo velike začetnice, pravilnost zapisa ipd.).

Učenci razvijajo pisno izražanje, tako da tvorijo besedila na podlagi vzorčnih besedil. Z učenci, ki so usvojili osnove pisnega tvorjenja, uporabimo kompleksnejši postopek. Dejavnosti pred pisanjem jim pomagajo povezati njihovo predznanje z novimi informacijami, ki jih bodo uporabili pri pisanju. Namenjene so tudi motiviranju, uvajanju ključnega besedišča in konceptov ter razvijanju razumevanja o zahtevah naloge. Predlagane dejavnosti so namenjene zbiranju in urejanju/razvrščanju idej in zamisli (npr. napoved besedilne vrste in ugotavljanje njenih značilnosti, usmerjeni pogovor o vsebini, opazovanje postopkov, oseb, stvari in ustvarjanje zapiskov, uporaba slikovnega gradiva, zastavljanje vprašanj, zbiranje ključnih idej in besed idr.).

Dejavnosti med pisanjem oz. tvorjenjem besedila so usmerjene v podporo učencem pri oblikovanju in organizaciji pisnega besedila. Ob pomoči zapiskov, iztočnic in informacij iz besednih in/ali grafičnih virov v

prvem koraku napišejo osnutek besedila. Že v tej fazi učenci upoštevajo besedilno vrsto in namen tvorjenja (npr. posredovati informacije, opisati, opozoriti) ter predvidene naslovnike oz. bralce (npr. sošolce, člane širše skupnosti, neznane bralce ipd.). Učenci skušajo tvoriti čim bolj popolne povedi in jih povezujejo v besedilo.

Dejavnosti po pisanju so namenjene preverjanju in izboljševanju napisanega besedila. Učenci se osredotočijo na vsebino (urejanje in dopolnjevanje vsebine, preverjanje pravilnosti zapisa, vodenje refleksije o procesu pisanja). Tvorijo lahko pisna besedila v dvojicah in/ali skupinah zlasti v prvem in tretjem koraku, ko si podajajo tudi vrstniške povratne informacije.

Pisno izražanje vključuje: dnevnik aktivnosti (npr. v obliki tabele), e-sporočilo, navdilo, obrazec (izpolnjevanje vprašalnika, tabele, miselnega vzorca itd.), opise (oseb, prostora, predmetov, poti idr.), osebni slovar (tudi slikovni), pesem, pismo, razglednico, recept, seznam, sporočilo, strip, vabilo, voščilnico, zapiske, zgodbo, krajši vódeni pisni sestavek idr.

Učenec ob razvijanju pisnega izražanja presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje (5.3.5.2), na podlagi naučenega presoja dejanja, potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti in tvori sestavke o trajnostni prihodnosti (2.3.1.2), (2.3.1.1).

 (5.3.5.2) (2.3.1.1) (2.3.1.2)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenci lahko znanje in spretnosti pisnega izražanja izkazujejo s pisanjem različnih besedilnih vrst.

Učenec tvori preprosta pisna besedila, kot so opis osebe, predmeta, dogodka, predstavitev obravnavane teme, navdilo, pojasnilo, obrazec, vabilo, zahvala, opravičilo, voščilnica, pismo, razglednica, e-sporočilo, preprosta zgodba.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » vsebino in sporočilnost (vsebinska ustreznost glede na dano nalogo, jasnost namena besedila oz. sporočila),
- » jezikovni razpon (bogastvo in ustrezna raba besedišča, ustreznost glede na sporočilni namen, ustvarjalnost in iznajdljivost v novih situacijah),
- » kohezivnost (smiselno povezovanje besed in fraz v preprosto besedilo),
- » pravopis,
- » jezikovno pravilnost (slovnično pravilnost in pravopis).

Pri izdelavi opisnih kriterijev si lahko pomagamo z opisi:

- » **obseg besedišča:** obseg besedišča zadošča, da učenec oblikuje sporočila o temah, kot so družina, hobiji, interesi, aktualni dogodki;

- » **koherentnost:** niz preprostih ločenih krajših prvin zna združiti v povezano linearno zaporedje;
- » **jezikovna pravilnost:** razmeroma pravilno uporablja nabor pogosto rabljenih izrazov. Občasno naredi napako, ki pa si jo bralec iz konteksta pravilno razloži;
- » **vsebina:** zna opisati doživetja, resnične ali izmišljene dogodke. Napisati zna preprosto zgodbo, opisati vsebine o znanih temah ali temah, ki se nanašajo na njegovo interesno področje.

INTERAKCIJA

OBVEZNO

OPIS TEME

Pri interakciji učenec razvija zmožnost neposrednega sporazumevanja med dvema ali več osebami, ustno, pisno in spletno. Pri tem razvija in uporablja interakcijske strategije, kot so prevzemanje vloge govorca (menjava vlog), sodelovanje v pogovoru ter preverjanje razumevanja. Osnovna značilnost interakcije je, da dve ali več oseb soustvarja pogovor/razgovor. Pri razvijanju interakcije je poudarjena raba jezika za komunikacijske namene, saj različne oblike interakcije odražajo življenjske situacije, v katerih osebe, ki so vanjo vključene, sprejemajo in tvorijo sporočila, izmenjujejo informacije, se pogajajo o pomenu (iščejo skupni pomen), dajejo in sprejemajo povratno informacijo, pri čemer uporabljajo različne komunikacijske strategije. Interakcija zajema tako sprejemanje kot tvorjenje in je več kot le seštevek obeh sogovornikov (ni le govorjenje drug mimo drugega, imata skupni interes).

Učenec ustno, pisno in spletno izmenja informacije s sogovornikom oz. sogovorniki (kratki dialogi, kratki pogovori o znanih temah, telefonski pogovori oz. videoklici) ter si dopisuje z drugimi (npr. napiše SMS, voščilnico, e-sporočilo, prijavo, izpolni enostaven obrazec). Predvidene naloge in dejavnosti so vodenje, učenec pa se sporazumeva v živo, v pisni obliki ali s telefonom in drugimi napravami oziroma spletnimi aplikacijami.

Ob koncu 2. VIO se zna učenec sporazumevati v kratkih, preprostih in rutinskih opravilih, ki zahtevajo preprosto in neposredno ustno izmenjavo informacij o znanih temah in dejavnostih. Znajde se v zelo kratkih družabnih izmenjavah, čeprav včasih ne razume dovolj, da bi pogovor sam vzdrževal. V okviru pisne in spletne interakcije se zna vključiti v osnovno družbeno interakcijo, pri čemer izrazi, kako se počuti, kaj počne ali kaj potrebuje, in se na komentarje odzove z zahvalo, opravičilom ali odgovori na vprašanja.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri razvijanju interakcije je treba upoštevati, da to področje ni samostojno, temveč se razvija v soodvisnosti od sprejemanja, tvorjenja, posredovanja, raznojezične in medkulturne zmožnosti in sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Interakcija je ključni element pri učenju jezika, saj omogoča učencem aktivno rabo jezika v različnih situacijah in kontekstih. Pri interakciji imajo sporočilnost, vsebina in funkcijska ustreznost prednost pred jezikovno pravilnostjo. To pomeni, da se v večini situacij dopuščajo napake in nejasnosti, ker sam kontekst pogosto pomaga pri razumevanju. Uspešna interakcija zahteva preverjanje, ali je bilo sporočilo pravilno razumljeno, zmožnost preoblikovanja sporočila za lažje razumevanje in odpravljanje nesporazumov ter zmožnost spoprijemanja s čustvenimi odzivi.

Pri poučevanju interakcije je ključno, da učitelj učencem omogoči praktično uporabo jezika v različnih situacijah. Pomembno je tudi, da učitelj ustvari podporno okolje, kjer se učenci počutijo varne pri izražanju in eksperimentiranju z jezikom, tudi če delajo napake. Upošteva individualne značilnosti učencev, kot so različne stopnje jezikovnega znanja in osebnostne lastnosti (npr. zgovornost, zadržanost). Pomembno je, da učitelj spodbuja vključevanje vseh učencev in nudi dodatno podporo tistim, ki jo potrebujejo.

Vključevanje digitalnih orodij in virov lahko dodatno podpre razvoj interakcijskih zmožnosti. Digitalna učna okolja omogočajo simulacije in interaktivne vaje, ki učencem pomagajo pri razvijanju komunikacijskih veščin. Uporaba socialnih omrežij lahko učencem omogoči interakcijo z vrstniki in učitelji v različnih jezikovnih kontekstih.

Pri razvijanju interakcijske zmožnosti učenec uporablja spoštljivo, nenasilno komunikacijo (1.1.5.1) v različnih besedilnih vrstah (1.1.1.1). Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja zanimanja in skrbi za druge (3.3.2.1). Za izboljšanje interakcije išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja (4.1.1.1 (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/qdfrqan%20>)). Razvija strategije spletne interakcije, pri čemer nadgrajuje uporabo spletnih orodij, ki mu omogočajo interakcijo in soustvarjanje skupne vsebine z drugimi učenci in učitelji. V spletni interakciji razvija razumevanje sporazumevalnega namena sogovorcev, prepoznavanje namena sporočila, prilagajanje odziva in prepoznavanje nesporazumov (4.2.5.1 (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ueqzebf>)). Učenec razvija spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje (5.2.4.3) in prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah (5.3.5.3).

SC (1.1.5.1) SC (3.3.2.1) SC (4.1.1.1) SC (4.2.5.1) SC (5.2.4.3) SC (5.3.5.3)

USTNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

O: razvija zmožnost ustne izmenjave informacij v enostavnih vsakodnevnih situacijah, ob tem uporablja in razvija strategije ustne interakcije za sodelovanje z različnimi posamezniki in skupinami;

SC (5.3.4.1)

O: razvija ustno interakcijo za osnovno sodelovanje v različnih poznanih, predvidljivih situacijah, ki se nanašajo na njegove neposredne potrebe in vsakdanje izkušnje. Pri tem razvija ključne osnovne strategije in spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije;

SC (3.3.2.1)

I: se sporazumeva v drugem jeziku v vsakdanjih okoliščinah tudi izven učilnice, npr. na strokovni ekskurziji ali pri sodelovanju v mednarodnem projektu. S sogovorniki aktivno uporablja pri pouku pridobljeno znanje v novih avtentičnih situacijah.

SC (5.3.5.3)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

MINIMALNI STANDARDI	STANDARDI
- v enostavnih vsakodnevnih situacijah, podprtih z nebesedno komunikacijo, se ustrezno odzove na jasno in neposredno sporočilo tudi s kretnjami; - z znanimi in naučenimi jezikovnimi izrazi sprašuje o osnovnih informacijah, tvori enostavne informacije o zelo znanih temah.	- v enostavnih vsakodnevnih situacijah se ustrezno odzove na jasno in neposredno sporočilo; - z ustaljenimi jezikovnimi izrazi sprašuje, odgovarja, izmenjuje misli in informacije o zelo znanih temah.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

V 2. VIO obdobju se učenci predvsem usposobijo za osnovno govorno sporazumevanje in spoznajo ter uporabljajo osnovne funkcije in vzorce socialne interakcije. Pri tem uporabljajo osnovne komunikacijske strategije in upoštevajo osnovna pravila medkulturnega sporazumevanja. Priporočene dejavnosti vključujejo pozdravljanje in zahvaljevanje, preproste, kratke in jasno strukturirane sporazumevalne dejavnosti v učencu znanih okoliščinah, spraševanje in odgovarjanje na preprosta vprašanja o znani okoliščini, besedno in nebesedno odzivanje na iztočnice (npr. vprašanja, navodila, pozivi itn.), sodelovanje v vnaprej naučenih dialogih ali po vnaprej pripravljenem vzorcu, izražanje svojega mnenja, pritrjevanje, zanikanje, izražanje počutja, zahvale, voščil in dobrih želja, navezovanje stika, opravičevanje, poslavljanje, telefoniranje, uresničevanje svojih interesov (izražanje potreb in želja, prepovedi, prošnje, iskanje in ponujanje pomoči) ter nakupovanje.

SC (1.1.1.1) SC (1.1.5.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pri vrednotenju govorne interakcije je pomembno, da ta poteka v čim bolj avtentičnih in naravnih okoliščinah, ki ne spodbujajo zgolj reprodukcije naučenih vsebin. Pomembno je upoštevati, da se v govoru pojavljajo tudi zatikanja, napake, ponovni začetki ipd. Kakovostno sporazumevanje se odraža tudi v aktivnem spremljanju udeležencev v interakciji vključno z nebesedno komunikacijo in ustreznem odzivu, npr. drugače pove, ponovi itd.

Govorne dejavnosti se dinamično spreminjajo in prehajajo iz eno- v večgovorne in obratno. Upoštevamo značilnosti naravne interakcije (zatikanje v pogovoru med učencem in učiteljem). Večgovorne dejavnosti (sporazumevanje) vključujejo dialog, intervju, pogovor, igro vlog, izmenjavo informacij itd. Dejavnosti se lahko navezujejo na slikovne, grafične in druge iztočnice, na besedilo, ki ga učenci slišijo ali preberejo v procesu preverjanja in ocenjevanja, oz. na opazovanje in gledanje postopkov, posnetkov ali izhajajo iz trenutne situacije. Sogovorec učencev je lahko učitelj, prednost pa imajo učenci. Pri tem učitelj pazi, da sta sogovorca razmeroma enakovredna, da se ne prekine komunikacija, ali pa naj dialog podpre učitelj.

Učenec svoje znanje s področja ustne interakcije izkazuje na različne načine:

- » simulira pogovor o različnih temah in v različnih situacijah;
- » opravi dvogovor s sošolcem (npr. karticami za igranje dialoga);
- » ob pomoči urnika ali preglednice svojih aktivnosti izrazi čas s frazami in se dogovori za vsakdanjo aktivnost (telefonski pogovor v dvojici);
- » opravi nakup in naroči hrano in pijačo (igra vlog).

Pogovor poteka v živo, lahko je tudi posnet v obliki avdio ali video posnetka. Navodila so upoštevajoč jezikovno raven učencev različno zahtevna. Učiteljeva povratna informacija naj bo osredotočena na spodbujanje sodelovanja v interakciji in tekočnosti, kasneje na pravilnost in ustreznost, pri čemer imajo učenci dovolj časa za refleksijo in izboljšave.

OPISNI KRITERIJI

Pri vrednotenju ustnih izdelkov učencev si lahko pomagamo z naslednjimi kriteriji:

- » **sodelovanje v ustni interakciji:** s sogovorcem si izmenjuje informacije o znanih temah v predvidljivih vsakdanjih situacijah. Razume dovolj, a le redko pogovor usmerja po svoji volji;
- » **razumljivost in tekočnost govora:** izraža se razumljivo, s kratkimi izjavami. V pogovoru nastajajo krajši premori. Izgovarjava je na splošno tako jasna, da je razumljiva. Izgovarjava znanih besed je razločna, sporočilnost je jasna;
- » **besedišče in jezik:** uporablja preproste stavčne strukture z naučenimi frazami in ustaljenimi vzorci, da se sporazume o vsebini v preprostih vsakodnevnih situacijah. Nekatere preproste strukture uporablja pravilno, vendar še vedno dela osnovne napake.

PISNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

○: razvija zmožnost oblikovanja in izmenjevanja preprostih sporočil. Ob tem razvija osebno prožnost in ustvarjalnost;

SC (3.1.4.1)

○: razvija in uporablja preproste interakcijske strategije: sodeluje pri interakciji in zna prositi za pojasnilo. Po potrebi uporablja jezikovne vire in digitalno tehnologijo (slovar, črkovalnik, prevajalnik, brskalnik in vzorčno besedilo).

SC (4.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

MINIMALNI STANDARDI

- z rabo slikovnega slovarja ali spletnega prevajalnika tvori enostavna sporočila v obliki niza zelo kratkih stavkov (osebni podatki);
- pisno se na kratko zahvali, opraviči, vošči (vljudnostne fraze v vsakdanjih situacijah, npr. rojstni dnevi ...).

STANDARDI

- pisno posreduje in sprejema osnovne osebne informacije (osebni podatki – osebna izkaznica, obrazec);
- pisno se zahvali, opraviči, vošči, izrazi strinjanje ali nestrinjanje (vljudnostne fraze v vsakdanjih situacijah, npr. rojstni dnevi ...).

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Za pisno interakcijo je značilno sporazumevanje po pisnih medijih. Osredotoča se na medosebne izmenjave informacij. Za odpravljanje nejasnosti so v pomoč interakcijske strategije, kot so prošnja za pojasnilo ali pomoč pri oblikovanju besedila. Pisna interakcija je spretnost, ki jo razvijamo postopoma. Vključuje različne dejavnosti, kot so pošiljanje in izmenjava sporočil, dopisovanje, izpolnjevanje obrazcev in pisno elektronsko sporazumevanje.

V tem obdobju učenci še vedno spoznavajo temeljna načela za zapisovanje v italijanščini ter razmerja med glasovi in zapisom. Učitelj sistematično nadgrajuje spretnosti pisnega sporazumevanja. Sprva so to dejavnosti, s katerimi učenec dopolnjuje in tvori kratka in preprosta besedila na podlagi predlog, kasneje pa dejavnosti, ki pri tvorjenju besedil ponujajo vedno manj podpore. Besedilne vrste vključujejo kratka sporočila, povabila na dogodek, opravičila, oglase, pisma in voščila.

Pri izvedbi je priporočljivo predstaviti različne vrste besedil, kot so sporočila, komentarji na forumih in e-pošta. Vaje za pisanje naj vključujejo pisanje pisem, sporočil prijateljem, družinskim članom ali izmišljenim likom,

sporočil sošolcem, učiteljem ali drugim osebam. Sodelovanje in povratne informacije med učenci spodbujajo sodelovanje pri pisnih nalogah in izboljšujejo njihove veščine pisanja.

Učenec lahko pisno interakcijo izkazuje na različne načine, kot so simulacija pisne interakcije, izmenjava informacij s sošolcem, izpolnjevanje obrazcev z osebni podatki ter pisanje SMS-ov, voščilnic, zahval/opravičil in e-sporočil. Prav tako lahko učenec ob pomoči urnika ali preglednice svojih aktivnosti izrazi čas s frazami in se dogovori za vsakdanjo aktivnost z e-sporočilom ali SMS-om.

Pri pisni interakciji učenci razvijajo zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah in razvijajo strategije spletne interakcije, pri čemer nadgrajujejo uporabo spletnih orodij, ki omogočajo interakcijo in soustvarjanje skupne vsebine z drugimi učenci in učitelji. V spletni interakciji razvijajo razumevanje sporazumevalnega namena sogovorcev, prepoznavanje namena sporočila, prilagajanje odziva in prepoznavanje nesporazumov (1.1.1.1). Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagajajo svoje vedenje pričakovanjem in pravilom, ki veljajo v določeni skupini (4.2.5.1 (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ueqzefb>)).

SC (1.1.1.1) SC (4.2.5.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenec lahko interakcijo izkazuje na več načinov:

- » s simulacijo pisne interakcije,
- » z medsebojno izmenjavo informacij s sošolcem in/ali drugimi osebami izpolni obrazec z osebni podatki, napiše razglednico, SMS, voščilnico, zahvalo/opravičilo, e-sporočilo,
- » ob pomoči urnika, preglednice svojih aktivnosti izrazi čas s frazami in se dogovori za vsakdanjo aktivnost (e-sporočilo ali SMS).

OPISNI KRITERIJI

Pri vrednotenju pisnih izdelkov učencev so lahko v pomoč naslednji kriteriji:

- » **sodelovanje v pisni interakciji**: z dopisovalcem si izmenjuje informacije o znanih temah v predvidljivih vsakdanjih situacijah;
- » **razumljivost zapisa**: zapisuje razumljivo in s kratkimi izjavami;
- » **besedišče in jezik**: uporablja naučene fraze na obravnavano temo, besedišče in obravnavane jezikovne strukture (A1/A2). Jezik je podoben govornemu, besedišče je ustrezno in bogato, upoštevana je pravopisna, oblikoslovna in skladenjska jezikovna pravilnost;
- » **sporočilnost**: jasnost in razumljivost sporočila, upoštewane so zahteve naloge (iztočnice) in značilnosti besedilne vrste.

SPLETNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

○: z interakcijskimi strategijami razvija zmožnost sporazumevanja v različnih spletnih okoljih, s spletnimi prevajalniki in spletnimi orodji soustvarja vsebine z drugimi učenci in učitelji;

SC (4.2.5.1)

○: za sodelovanje v ustni komunikaciji na daljavo razvija specifični jezikovni repertoar in strategije spletnega sporazumevanja/interakcije (npr. našteje dejanja, potrebna za doseganje zelene trajnostne prihodnosti).

SC (2.3.1.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

standardi znanja niso določeni.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

V poučevanje in učenje smiselno vključujemo različne digitalne vire in e-vsebine (svetovni splet, e-učna gradiva, i-učbenike, družbena omrežja in umetno inteligenco). Ključna prednost e-gradiv je večpredstavnost in interaktivnost. Digitalne vire in e-vsebine izbiramo glede na specifični učni kontekst.

Spletno interakcijo učitelj spodbuja z različnimi dejavnostmi, npr. učenec lahko sodeluje v preprosti družabni spletni izmenjavi (npr. preprosto voščilo na virtualni čestitki), oblikuje preproste spletne prispevke in komentarje (npr. dejanja, potrebna za doseganje trajnostne prihodnosti) in si ob tem si pomaga s spletnim prevajalnikom in drugimi viri.

Uporaba družbenih omrežij je vseprisotna. Omogočajo seznanjenost, sledenje, spremljanje aktualnih informacij in njihov hiter pregled. Ob tem je treba učence opolnomočiti za kritično vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin. Tako lahko družbena omrežja pri pouku uporabimo za pridobivanje povratnih informacij (med poukom in po njem); za vprašanja, dileme, komentarje itd.

SC (4.2.5.1) SC (2.3.1.2)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Vrste pisnih besedil: čestitke, prošnje, pohvale, zahvale, vabila, opravičila, komentarji, SMS, e-pošta ...

Priporočeni načini izkazovanja znanja:

- » ustvarjanje preprostega profila na družbenem omrežju: učenec ga ustvari in dopolni s svojimi osnovnimi podatki, kot so ime, priimek, fotografija in kratek opis;
- » sodelovanje v preprosti spletni razpravi: učenec naj bi sodeloval v preprosti spletni razpravi na forumu ali v komentarjih na družbenem omrežju, npr. z odgovorom na vprašanje ali s kratkim komentarjem na objavljeno temo;
- » pošiljanje in prejemanje kratkih sporočil: učenec naj bi poslal in prejel kratka sporočila po e-pošti ali sporočilih na družbenih omrežjih, npr. s pozdravom, zahvalo ali kratkim vprašanjem.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo naslednje vidike:

- » **ustreznost glede na sporočilni namen:** učenec uporablja preproste fraze in stavke za opisovanje osnovnih potreb in situacij;
- » **sodelovanje v interakciji:** učenec uporablja ustrezne osnovne odzive, kot so kratki odgovori, vprašanja in potrditve;
- » **sporazumevalne jezikovne zmožnosti:** učenec uporablja osnovno besedišče in preproste slovnične strukture, pri čemer so napake sprejemljive, če ne ovirajo razumevanja.

Pri spletni interakciji zgoj spremljamo napredek učencev in je ne ocenjujemo. Cilj je spodbujanje učencev k aktivnemu sodelovanju in izboljšanju njihovih jezikovnih zmožnosti v sproščenem in podporno naravnem okolju.

POSREDOVANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Pri posredovalnih dejavnostih učenec ne izraža lastnih pomenov, temveč preprosto nastopa kot posrednik med sogovorcema kot tisti, ki gradi mostove in pomaga oblikovati ali prenesti pomen, včasih v okviru enega jezika, včasih iz enega jezika v drugega (medjezikovno posredovanje). Poudarek je na vlogi jezika v procesih, kot so oblikovanje prostora in pogojev za sporazumevanje in/ali učenje, sodelovanje za oblikovanje novega pomena, spodbujanje drugih k oblikovanju ali razumevanju novega pomena in natančnost pri prenašanju novih informacij.

Učenec s posredovanjem pomaga ljudem razumeti informacije, ki so zaradi jezikovnih, kulturnih ali drugih razlogov težko razumljive. Pojasnjuje, prenaša pomen in premošča komunikacijske vrzeli, s čimer omogoči sporazumevanje in sodelovanje.

Posredovanje lahko poteka znotraj enega jezika, med različnimi jeziki (medjezikovno posredovanje) ali med različnimi načini sporazumevanja (npr. iz govornega v znakovni jezik). Pri pouku drugega jezika (italijanščine) učenci večinoma posredujejo iz drugega jezika v učni jezik (npr. povzemanje besedil), na višjih ravneh pa tudi iz učnega jezika v drugi jezik ali med različnimi jeziki (npr. iz italijanščine v angleščino). Učenci se učijo tudi posredovanja znotraj drugega jezika, kjer povzemajo, pojasnjujejo in razlagajo besedila v drugem jeziku.

Učenec pri posredovanju uporablja strategije, kot so prilagajanje jezika in poenostavitev besedila. Ob koncu 2. VIO zna učenec posredovati preproste informacije iz enostavnih, jasnih in dobro strukturiranih besedil o znanih, zanimivih ali aktualnih temah, včasih ima težave zaradi omejenega besedišča.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Posredovati znajo glavne točke iz kratkih, preprostih pogovorov ali besedil o vsakdanjih temah, ki jih trenutno zadevajo, če so tvorjeni zelo jasno v preprostem jeziku. K interakciji lahko učenci prispevajo, če drugi govorijo počasi in jim kdo pomaga, da sodelujejo in izražajo svoje enostavne predloge. Posredovati znajo pomembne informacije iz jasno strukturiranih kratkih, preprostih informativnih besedil, če se ta nanašajo na konkretne, znane teme in so oblikovana v zelo preprostem vsakdanjem jeziku.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Pri razvijanju posredovanja je treba upoštevati, da to področje ni samostojno, temveč se razvija v soodvisnosti od sprejemanja, tvorjenja, interakcije in sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti. Posredovanje združuje vse tri načine sporazumevanja: sprejemanje, tvorjenje in interakcijo, zato to zmožnost pri učencih razvijamo dalj časa in je ne ocenjujemo (zato tu ni standardov za posredovanje).

Vrste besedil za posredovanje vključujejo pogovor, napis, obvestilo, plakat, program, navodila, objave, TV in radijska poročila (o znani temi, kot so neki dogodek ali šport), besedila z ilustracijami in preglednicami ter informativna besedila o znanih temah.

Pri razvijanju zmožnosti posredovanja učenec razvija zmožnost prožnega menjavanja jezikov iz svojega raznojezičnega repertoarja, kar mu olajša sporazumevanje v večjezičnem okolju (1.1.3.1). Pri jezikovnih predmetih spoznava, da različne jezike lahko opisujemo podobno; pri pouku drugega jezika zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno; primerja jezike, ki se jih uči in spoznava podobnosti in razlike med njimi (1.1.3.2). Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije (3.3.2.1) in spretnosti za učinkovito komunikacijo (5.2.4.3).

SC (1.1.3.1) SC (1.1.3.2) SC (3.3.2.1) SC (5.2.4.3)

POSREDOVANJE

CILJI

Učenec:

○: razvija zmožnost jezikovnega posredovanja pri sporazumevanju, tako da posreduje bistvo povedanega v okviru preprostega govornega besedila;

SC (1.1.3.2 | 1.1.5.1)

○: razvija zmožnost jezikovnega posredovanja besedila, s tem da posreduje sogovorniku ključne besede, specifične informacije, glavno misel iz kratkega, preprostega besedila;

○: razvija strategije za posredovanje besedila, konceptov (razumevanje in prenašanje) in sporazumevanja s povzemanjem, iskanjem ključnih in specifičnih informacij, poenostavljanjem in sodelovanjem v skupini. Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami. Morebitne spore rešuje konstruktivno in po potrebi sklepa kompromise;

SC (5.3.4.1 | 5.3.4.2)

○: razvija zmožnost izražanja osebnega odziva na ustvarjalna besedila, tako da izrazi svoj odziv, izraža čustva in misli o besedilu, preprosto pojasni, zakaj se mu je besedilo zdelo zanimivo. Intuitivno ali zavestno vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepoznava lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega.

SC (1.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

standardi znanja niso določeni.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Učenec pri posredovanju pomaga ljudem razumeti informacije, ki so zaradi jezikovnih, kulturnih ali drugih razlogov težko razumljive. To lahko vključuje dva različna jezika ali samo enega. Učenec pregleda izvirno besedilo in ključne informacije prenese prejemniku. Te se lahko nanašajo na čas, kraj, navodila in pomembne podatke iz besedil. Učenec lahko tudi pretvarja podatke iz slik v besedilo, pri čemer skrbi za učinkovito komunikacijo.

V 2. VIO učenci nadaljujejo z razvijanjem zmožnosti posredovanja. Znajo predstaviti osebe iz različnih kulturnih okolij, povabiti druge k prispevku znanja in izkušenj ter posredovati informacije iz jasnih, dobro strukturiranih besedil. Sodelujejo z ljudmi iz drugih okolij, postavljajo vprašanja, oblikujejo predloge in se odzivajo nanje. Prenesejo glavne točke iz kratkih besedil o temah, ki jih zanimajo, če lahko preverijo pomen določenih izrazov.

Pri posredovanju besedil je treba upoštevati vrsto in dolžino besedila. Besedila naj bodo kratka in enostavna, lahko pa vključujejo avdiovizualno gradivo. Posredovanje naj poteka počasi, razločno, s premori in v standardnem italijanskem jeziku. Besedila naj vsebujejo osnovne in preproste slovnične strukture ter krajše stavke. Besedišče naj bo osnovno in preprosto. Vsebina besedil naj bo konkretna in blizu učencem, ustrezna njihovi kognitivni ravni. Besedila naj bodo podprta z vizualnim gradivom za boljše razumevanje. Navodila in odzivi na naloge so lahko v slovenščini ali italijanščini odvisno od potreb učencev.

Učenci se učijo uporabljati e-slovarje in spletne vire za hitro iskanje informacij ter razvijajo veščine pisanja zapiskov in predstavitve ključnih informacij. Prav tako razvijajo tehnike govornega in pisnega posredovanja, kot so govor, nebesedna komunikacija, pogovor, predstavitve in prevajanje besed. Pri tem upoštevajo medkulturne razlike.

Učitelj spremlja jezikovno kakovost in uspešnost sporazumevanja ter preverja, kako učenci usvojeno znanje uporabijo za medsebojno razumevanje in širjenje svojega repertoarja. Učenci razvijajo zmožnosti posredovanja na način, ki je prilagojen njihovim potrebam in ciljem.

Pri razvijanju zmožnosti posredovanja besedila učitelj pri pouku omogoči rabo celotnega jezikovnega repertoarja, ki ga ima posamezni učenec. Ta vključuje njegov prvi jezik, učni jezik, prvi tuji jezik in tudi druge jezike, ki se jih v šoli ne poučuje (1.1.3.2). Posredovanje poteka med različnimi jeziki ali različnimi načini (ustno, pisno). Pri razvijanju zmožnosti posredovanja pri sporazumevanju in sodelovanju z različnimi posamezniki ali skupinami med osebami, ki se zaradi jezikovnih, kulturnih ali drugih razlogov ne morejo sporazumeti (učenec v vlogi medkulturnega posrednika v občutljivih situacijah), vključimo tudi konstruktivne strategije za reševanje nesporazumov (5.3.4.2), (5.3.4.1).

SC (1.1.3.1) SC (1.1.3.2) SC (3.3.2.1) SC (5.2.4.3) SC (5.3.4.1) SC (5.3.4.2)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenec zmožnost posredovanja besedila izkaže z **govornim** in **pisnim** odzivom ter na **druge, raznolike načine**.

Učenec naj ima pri tem možnost izbire različnih dejavnosti in uporabe celotnega jezikovnega repertoarja.

Dejavnosti in izdelki so prilagojeni začetni ravni znanja drugega jezika in so opisani v didaktičnih priporočilih za posredovanje besedila.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » razumevanje izvornega besedila,
- » uporabo posredovalnih strategij,
- » prilagoditev vsebine glede na sporazumevalne potrebe naslovnika,
- » uporabo ustreznega besedišča,
- » jasnost in natančnost posredovanja,
- » ohranjanje pomena sporočila,
- » kreativnost pri posredovanju,
- » kritično razmišljanje.

S kriteriji zgolj spremljamo učenčev napredek.

RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenec v 2. VIO nadaljuje z razvijanjem raznojezične in medkulturne zmožnosti, ki jo je pridobil v 1. VIO. Cilj učenja italijanščine kot drugega jezika je postati govorec jezika manjšine, ki je na NMO[1] ([# ftn1](#)) slovenske Istre in govorec več jezikov in hkrati posrednik med več kulturami.

Raznojezičnost je zmožnost posameznika, da se sporazumeva v več jezikih ter izraža naklonjenost in spoštovanje do različnih jezikov in predvsem jezika manjšine, s katero sobiva na NMO. Raznojezičnost vključuje vse jezike, ki jih posameznik zna in uporablja vključno z maternim jezikom in drugimi jezikovnimi različicami.

Medkulturnost je pri učenju italijanščine neločljivo povezana s spoznavanjem drugih jezikovnih sistemov in kultur. Učenec se ozavešča o lastnem jeziku in kulturi, kako se oblikujeta, kaj jima je skupno in kaj je kulturno pogojeno. Uči se strpnosti in spoštovanja do ljudi, ki pripadajo manjšini, in do ljudi iz različnih jezikovnih in kulturnih skupnosti ter ceni bogastvo jezikovne in kulturne raznolikosti v svojem okolju in širše.

Učenec razvija zavedanje in spoštovanje do lastne, italijanske in drugih kultur. Spoznava dvojezično območje slovenske Istre ob pomoči učitelja in pripadnikov italijanske narodne skupnosti. Aktivno spoznava italijanščino kot drugi jezik in jo sprejema kot vrednoto. Spoznava specifikke dvojezičnega območja, vplive nebesedne komunikacije ter razvija zmožnost sočutja in empatije.

Raznojezična in medkulturna zmožnost je sposobnost uporabljati jezik za sporazumevanje in sodelovanje v medkulturni interakciji, kjer ima posameznik znanje različnih jezikov in izkušnje z različnimi kulturami. Ključen je večjezikovni pristop, kjer učitelj pri poučevanju povezuje učni jezik, materni jezik učenca in druge jezike ter nejezikovne predmete. Učitelj izhaja iz obstoječega znanja jezikov in kultur učencev ter vključuje čim več jezikov in kultur v pouk, s čimer daje zgled raznojezičnega in medkulturnega govorca.

[1] ([# ftnref1](#)) narodno mešanem območju slovenske Istre

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Za razvijanje raznojezične in medkulturne zmožnosti priporočamo povezovanje in navezovanje na učne načrte slovenščine (madžarščine, italijanščine), drugih (tujih) jezikov in nejezikovnih predmetov. Pri usvajanju novega znanja izhajamo iz obstoječega znanja jezikov in kultur posameznega učenca. Učitelj v svoj pouk vključi čim več jezikov in kultur ter je zgled raznojezičnega in medkulturnega govorca.

Za razvijanje raznojezične in medkulturne zmožnosti se pri pouku uporabljajo »**pluralistični pristopi k jezikom in kulturam**« (Candelier idr., 2017, str. 14). To so didaktični pristopi, ki vključujejo in medsebojno povezujejo več jezikov in kultur. Izraz pluralistični (»množinski«) se uporablja zato, da se poudari hkratno uporabo več jezikov in kultur in tako loči od »edninskega« pristopa, kjer se upošteva le en jezik ali kultura. Poznamo štiri pluralistične pristope: medkulturni pristop, jezikovno prebujanje, medjezikovno razumevanje med sorodnimi jeziki ter integrirani didaktični pristop k različnim jezikom (Candelier idr., 2017, str. 14). V praksi poučevanja se ti pristopi dejansko lahko tudi prepletajo.

Medkulturni pristop obravnava pojave, ki se nanašajo na eno ali več kulturnih območij in primerjavo med njimi. Osredotoča pa se tudi na razvijanje strategij v medkulturnih stikih.

Jezikovno prebujanje (ang. *awakening to languages*) vključuje razmeroma veliko število jezikov, tudi tistih, ki se jih v šoli ne poučuje. Prvotno je bil ta pristop namenjen uvajanju učencev na jezikovno raznolikost v zgodnji stopnji, uporablja pa se lahko tudi na višjih stopnjah. Pri nas je ta pristop znan iz projekta Vrata v jezike (Fidler, 2004).

Medjezikovno razumevanje med sorodnimi jeziki (ang. *intercomprehension*) je pristop, kjer gre za vzporedno primerjanje dveh ali več jezikov iz iste jezikovne družine (npr. germanske, slovanske, romanske). V ospredju so sprejemniške spretnosti, torej raven razumevanja in ne nujno aktivnega tvorjenja sorodnega jezika ob že znanem jeziku.

Integrirani didaktični pristop k jezikom je usmerjen v vzpostavljanje povezav med jeziki, ki se poučujejo na šoli, za njihovo lažje usvajanje. Tako je prvi jezik oz. učni jezik izhodišče za učenje prvega tujega jezika, oba jezika pa za učenje drugega jezika, lahko tudi obratno. K temu pristopu prištevamo tudi medpredmetno povezovanje med nejezikovnim predmetom in tujim jezikom. Slednji pristop je poimenovan kot »vsebinsko in jezikovno integrirano učenje« ali CLIL (ang. *Content and Language Integrated Learning*), torej učenje nejezikovnih predmetov v drugem jeziku, kot je na primer spoznavanje geografske učne vsebine v italijanskem jeziku.

Za načrtovanje razvijanja raznojezične in medkulturne zmožnosti priporočamo uporabo **referenčnega okvira za pluralistične pristope k jezikom in kulturam (ROPP)** (Candelier idr., 2017, str. 14). Ta vsebuje opisnike, razdeljene na tri področja: znanje (védenje), stališča in spretnosti. **Seznam opisnikov** je v prilogi. Za podrobnejšo predstavitev ROPPA gl. Kač, 2022, za primere raznojezičnih in medkulturnih dejavnosti gl. *Jeziki štejejo: priručnik dobre prakse, 2021* in *Večjezične dejavnosti v šoli in vrtcu: zbirka primerov iz prakse: projekt Jeziki štejejo (JeŠT), 2022*.

RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST

CILJI

Učenec:

○: razvija zavest o različnosti jezikov in kultur s spoznavanjem drugega jezika ter s primerjanjem z maternim jezikom, drugim jezikom in drugimi tujimi jeziki, ki se jih uči v šoli;

SC (1.1.3.2)

○: razvija zavedanje in spoštovanje do lastne kulture, italijanske kulture in drugih kultur. Spoznava raznolikosti skupin in kulturne razlike ter se zaveda vpliva lastnega jezika in kulture na posameznikovo doživljanje sveta. Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti in sočutja.

SC (1.2.1.3 | 1.2.1.4 | 2.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

standardi znanja niso določeni.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Na narodno mešanem območju slovenske Istre, kjer je italijanščina drugi jezik, je medkulturnost ključnega pomena pri učenju. Učenci se z učenjem drugih jezikov in spoznavanjem drugih kultur ozaveščajo o lastnem jeziku in kulturi, o tem, kako jih kultura in jeziki oblikujejo ter kako se jeziki in kulture medsebojno prepletajo in razvijajo. Naučijo se, kaj je vsem jezikom in kulturam skupnega ter kaj je kulturno pogojenega. Ozaveščajo se o pomenu strpnosti in spoštovanja do ljudi iz različnih jezikovnih in kulturnih skupnosti ter o bogastvu jezikovne in kulturne raznolikosti družbe in okolja, kjer živijo.

Za spodbujanje raznojezičnosti in medkulturnosti naj pouk vključuje rabo različnih gradiv, kot so slike, videoposnetki, glasba in pisna gradiva, ter didaktičnih iger, ki so koristne za ozaveščanje in razgovor o podobnostih in razlikah med različnimi jeziki in kulturami. Učitelj ustvarja učni prostor, ki vključuje povezovanje jezikovnih in kulturnih vsebin, primerjavo med maternim jezikom in italijanščino (npr. besedišče, kulturne specifičnosti), prepoznavanje razlik pri vsakdanjih temah (npr. pozdravi, bonton, hrana, običaji, praznovanja, tradicije) ter uporabo medkulturnih zgodb in pesmi.

Spodbujanje razumevanja in spoštovanja do različnih kultur vključuje dejavnosti, kjer učenci raziskujejo tuje kulture, običaje in jezike, npr. predstavitve o kulturnih značilnostih drugih držav. Raznojezičnost kot bogastvo se spodbuja z rabo več jezikov v razredu, npr. jezikov, ki jih govorijo učenci, učenjem osnovnih fraz v drugih jezikih, če so prisotni učenci iz različnih jezikovnih okolij, ter rabo jezikovnih iger, kjer učenci uporabijo več jezikov.

Učenec razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega (1.2.1.3), razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (1.2.1.4). Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja (2.1.2.1). Zaveda se in prepoznava raznolikosti v ožjih in širših okoljih (3.3.1.2).

SC (1.2.1.3) SC (1.2.1.4) SC (3.3.1.2)

Raznojezično in medkulturno zmožnost učenec razvija z rabo avtentičnih virov in gradiv. Kot enega izmed načinov razvijanja te zmožnosti priporočamo dejanski stik s kulturo in jezikom v obliki strokovne ekskurzije. Z obiskom Italije učenec spoznava osnovne geografske, umetnostnozgodovinske in druge realnosti. Pri tem razvija strategije pri soočenju z italijansko kulturo, oblikuje vrednote in stališča do italijanske in lastne kulture, razvija strpnost do drugačnega in drugega, ozavešča kulturne stereotipe ter razvija zmožnost spreminjanja stališč in vrednot.

V stiku z domačimi govorniki praktično uporablja italijanščino, preizkuša strategije sporazumevanja ter ozavešča razlike pri sporazumevanju.

Na strokovni ekskurziji, mednarodni izmenjavi oz. v okviru projektov (npr. Erasmus+, E-Twinning) lahko učenec poleg predmetnih ciljev lahko uresničuje tudi vrsto skupnih ciljev. Tukaj jih predlagamo s področja podjetnosti ter zdravja in dobrobiti:

- » potovanje in bivanje načrtuje skladno z načeli trajnostnega razvoja;
- » pred potovanjem (ekskurzijo) načrtuje in oceni potrebna sredstva;
- » na sami strokovni ekskurziji se prilagaja nepredvidenim spremembam;
- » prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah;
- » konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih.

SC (3.3.3.2) SC (5.2.5.1) SC (5.3.2.2) SC (5.3.5.3) SC (2.4.3.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenec raznojezično in medkulturno zmožnost izkazuje z **govornim** in **pisnim** odzivom ter na **druge, raznolike načine**, kot so:

- » kratke predstavitve o različnih kulturah, običajih, praznikih in tradicijah,
- » učenje jezika s kulturnimi dejavnostmi, kot so kuhanje tradicionalnih jedi, ples, glasba ipd.,
- » dopisovanje z vrstniki iz Italije,
- » sodelovanje pri šolskem večjezičnem in medkulturnem projektu, kot je npr. ob evropskem dnevu jezikov (gl. primere na Pedagoškem forumu ob EDJ <http://www.zrss.si/evropski-dan-jezikov/>),
- » ustvarjanje kvizov, interaktivnih iger za spodbujanje medkulturnega sodelovanja,
- » izražanje odziva (besedno, slikovno) na odlomke filmov, videospotov, besedil iz drugih kulturnih okolij,
- » spoznavanje gostujočih govorcev,
- » obiskovanje dogodkov ali prireditev za spodbujanje raznojezičnega razumevanja in širjenje medkulturnega prostora (npr. medkulturni dnevi, medkulturne delavnice),
- » sodelovanje pri organiziranju kulturnih dni, kjer učenci predstavijo svojo kulturo skozi hrano, oblačila, glasbo in običaje,

- » sodelovanje z lokalnimi kulturnimi društvi in skupnostmi ipd.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » razumevanje kulturnih razlik,
- » raba več jezikov,
- » raba temeljnih kulturnih konvencij,
- » kritično razmišljanje,
- » strpna komunikacija idr.

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI

OBVEZNO

OPIS TEME

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti vključujejo jezikovno, sociolingvistično in pragmatično zmožnost. Te zmožnosti prečijo vse sporazumevalne teme, kot so sprejemanje, tvorjenje, interakcija, posredovanje, raznojezičnost in medkulturnost. **Jezikovna zmožnost** vključuje znanje slovnice, besedišča, izgovarjave in pravopisa. Poudarja splošni jezikovni razpon, ki zajema oblikoslovne in skladenjske prvine ter obseg besedišča. Nadzoruje slovnično pravilnost, fonološki in pravopisni nadzor. **Sociolingvistična zmožnost** pomeni zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih situacijah. Omogoča prilagajanje jezika družbenim okoliščinam in kontekstu. **Pragmatična zmožnost** vključuje poznavanje načel jezikovne rabe, ki omogočajo organizacijo in strukturiranje sporočil. Omogoča učinkovito izvajanje sporazumevalnih funkcij in prilagajanje jezika novim situacijam. Poudarja koherentnost in kohezivnost besedil, tekočnost izražanja ter sposobnost menjave vlog v interakciji. Te zmožnosti se med seboj prepletajo in dopolnjujejo, kar omogoča celovito in učinkovito sporazumevanje v različnih jezikovnih in kulturnih kontekstih. Pomembno je upoštevati, da so posameznikove sporazumevalne zmožnosti pogosto bogatejše v procesih sprejemanja kot tvorjenja besedil.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti se pri pouku ne razvijajo izolirano. Zato so tu opredeljeni standardi vedno del standardov ali opisnih kriterijev vrednotenja drugih zmožnosti.

V okviru **jezikovne zmožnosti** so standardi opredeljeni za

- » besedišče,
- » slovnično pravilnost,
- » izgovarjavo,
- » pravopis.

V okviru **pragmatične zmožnosti** so standardi opredeljeni za

- » razvijanje teme,
- » vsebinsko natančnost,
- » koherentnost in kohezivnost,
- » tekočnost,
- » menjavo vlog in načela sodelovanja.

Sociolingvistična zmožnost je opredeljena kot en standard za rabo jezika v različnih družbenih okoliščinah.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

65 Izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | Italijanščina kot drugi jezik

Pri poučevanju sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti je pomembno upoštevati različne didaktične pristope, ki temeljijo na Dodatku SEJO (<https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>) in drugih relevantnih virih. Učitelji naj prilagodijo vsebine po specifičnih potrebah in zmožnosti učencev.

Poudarek naj bo na osnovnih jezikovnih zmožnostih, kot so osnovna slovnica, besedišče in izgovarjava. Učenci naj obvladajo osnovne slovnice strukture in imajo dovolj širok besedni zaklad za vsakodnevne situacije. Prav tako naj znajo pravilno izgovarjati in pisati besede.

Poleg jezikovnih zmožnosti je pomembno razvijati tudi sociolingvistične in pragmatične zmožnosti. Učenci naj se učijo, kako uporabljati jezik v različnih družbenih kontekstih in kako strukturirati svoja sporočila za učinkovito komunikacijo. To lahko vključuje analizo primerov iz resničnega življenja, diskusije in refleksije o različnih komunikacijskih situacijah.

Tema sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti naj se povezuje z drugimi predmeti in področji izobraževanja. Na primer pri naravoslovju naj se jezikovne vaje povezujejo s strokovno terminologijo in komunikacijskimi situacijami, ki so značilne za določeno področje. Učitelji naj uporabljajo različne učne vire, kot so učbeniki, avdiovizualni materiali, spletni viri in interaktivne tehnologije. To omogoča raznolikost pri učenju in prilagoditev različnim učnim stilom učencev.

Učenci naj bodo spodbujeni k samostojnemu učenju in refleksiji o svojem napredku. To lahko vključuje vodenje jezikovnih dnevnikov, samoocenjevanje in sovrstniške povratne informacije.

Pri razvijanju sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti učenec uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega, drugega in prvega tujega jezika (1.1.3.2), se zaveda podobnosti in razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi slovarjev, prevajalnikov in drugih jezikovnih virov (1.1.3.1). Spoznava strokovno terminologijo v drugem jeziku, jo primerja s terminologijo v učnem jeziku in prvem tujem jeziku (1.1.2.1).

SC (1.1.2.1) SC (1.1.3.1) SC (1.1.3.2)

JEZIKOVNA ZMOŽNOST

CILJI

Učenec:

○: razvija slovnico pravilno, ustrezno in pravopisno pravilno sporazumevanje. Zaveda se podobnosti in razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd.;

SC (1.1.3.1 | 1.1.3.2)

○: širi in pogloblja besedišče, s katerim izraža in uresničuje osnovne sporazumevalne potrebe;

○: razvija pomensko ustrezno in razumljivo izgovarjavo, intonacijo, stavčni poudarek in besedni naglas.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

MINIMALNI STANDARDI

STANDARDI

- uporablja preproste slovnične strukture iz obravnavanega nabora. Čeprav dela napake, je sporočilo še razumljivo;
- uporablja osnovno besedišče, povezano z obravnavanimi situacijami, splošnimi in drugimi predmetnimi vsebinami. Besedišče je pomensko večinoma ustrezno rabljeno;
- pravilno uporablja stavčne poudarke in intonacijo v obravnavanih situacijah. Izgovarjava znanih besed je razumljiva, čeprav je opazen vpliv maternega in dodatnih jezikov na izgovarjavo, poudarek, ritem in intonacijo;
- dokaj pravilno postavlja osnovna ločila. Zapisano vsebuje pomanjkljivosti, kot so nepravilen zapis in druge napake.

- razmeroma pravilno uporablja pogosto rabljene strukture, povezane z dokaj predvidljivimi situacijami. Dela manjše napake, vendar je jasno, kaj želi izraziti;
- pravilno uporablja besedišče, povezano z znanimi, splošnimi in drugimi predmetnimi vsebinami ter vsakdanjimi situacijami. Besedilo je pomensko ustrezno rabljeno;
- pravilno uporablja intonacijo, stavčni poudarek in besedni naglas, pri čemer se lahko zazna vpliv drugih jezikov, kar pa ne otežuje razumevanja sporočila. Izgovarjava je na splošno razumljiva;
- v povedi večinoma pravilno postavlja osnovna ločila. Zapisano vsebuje občasno pomanjkljivosti, kot so nepravilen zapis in druge napake.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri razvijanju jezikovne zmožnosti lahko uporabimo različne učne metode in oblike dela, ki učencem omogočajo postopno razvijanje te spretnosti. Učenec razvija jezikovno zmožnost v ustni ali pisni obliki o različnih tematskih področjih in v različnih okoliščinah.

Nabor možnih izhodiščnih/ciljnih besedilnih vrst:

- » vaja, naloga, besedilo in dejavnost, ki je namenjena za bogatenje besedišča, tvorjenje pravilnih in smiselnih povedi, utrjevanje pravilnega zapisa besed in uporabe ločil, razvijanje zmožnosti rabe osnovnih jezikovnih struktur;
- » kviz ali tekmovanje, kjer učenci odgovarjajo na preprosta vprašanja, povezana s slovnico, besediščem in pravilno rabo ločil.

Nabor možnih jezikovnih dejavnosti za razvijanje jezikovne zmožnosti

- » dopolnjevanje stavkov z ustreznimi osnovnimi slovničnimi oblikami;
- » reševanje vaj, ki se osredotočajo na specifične slovnične strukture, kot so npr. časovni izrazi;
- » pisanje kratkih in enostavnih sestavkov ali zgodb, kjer se uporablja določena osnovna slovnična struktura;
- » uporaba spletnih orodij in aplikacij, ki ponujajo enostavne interaktivne slovnične vaje;
- » igranje slovničnih iger, kjer se vstavlja različne slovnične oblike v kratke stavke, zgodbe;
- » uporaba kartic, kjer je na eni strani slovnična struktura, na drugi pa primeri uporabe;
- » pisanje in igranje dialogov, kjer se uporablja določena slovnična struktura;
- » reševanje kvizov, ki preverjajo znanje različnih slovničnih pravil;
- » ustvarjanje tabel za različne slovnične strukture, kot so časovni izrazi, njihova uporaba v stavkih itd.;
- » uporaba kartic za učenje novih besed in njihovih pomenov;
- » igranje iger, kot so križanke, besedne kače ipd., ki spodbujajo uporabo novih besed;
- » učenje besed po tematskih sklopih;
- » pisanje kratkih stavkov ali zgodb, kjer se uporabljajo nove besede v kontekstu;
- » sestavljanje kratkih zgodb ali dialogov, kjer se uporablja novo besedišče;
- » učenje sopomenk in fraz, pogostih v vsakdanjem jeziku;
- » reševanje besednih ugank, kot so preprosti anagrami ali rebusi;
- » pisanje kratkih in enostavnih pesmi ali rim, kjer se uporablja novo besedišče;

» uporaba aplikacij za učenje jezika, ki ponujajo različne vaje za širjenje besedišča idr.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Standardi znanja jezikovne zmožnosti so vključeni v spremljanje in vrednotenje zmožnosti tvorjenja, interakcije, posredovanja ter raznojezične in medkulturne zmožnosti. Priporočljivo je, da učenec izkaže znanje v širšem kontekstu tvorjenja pisnih in/ali ustnih besedil. To vključuje slovnično in pravopisno ustreznost pri pisanju pisnih sestavkov, fonološko ustreznost pri govornem nastopu ter ustreznost besedišča pri posredovanju.

Ne priporočamo tradicionalnih slovničnih nalog niti ne tradicionalnih besediščnih nalog za preverjanje receptivnega besedišča.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo naslednje lestvice:

	A1	A2
Besedišče	osnovni repertoar je sestavljen iz posameznih besed in fraz, povezanih z določenimi konkretnimi situacijami s splošnega področja.	besedišče zadostuje za opravljanje rutinskih, vsakdanjih transakcij v znanih situacijah in o poznanih vsebinah.
Slovnična pravilnost	obvlada malo preprostih slovničnih in stavčnih struktur iz naučenega nabora. Besede poveže z osnovnimi povezovalci (npr. <i>in</i> ali <i>potem</i>). Dela napake, ki občasno tudi onemogočajo razumevanje.	pravilno uporablja preproste slovnične in stavčne strukture pravilno, vendar še vedno dela določene osnovne systemske napake; kljub temu je po navadi jasno, kaj želi izraziti. Najpogostejše povezovalce (<i>in</i> , <i>ampak</i> , <i>ker</i>) uporablja, tako da preproste stavke poveže v enostavno linearno zgodbo.
Pravopis	dokaj pravilno zapiše pogosto rabljene znane besede in krajše stavke. Uporablja osnovna ločila in ustrezno oblikuje besedilo. Zapisano vsebuje pomanjkljivosti, kot so nepravilen zapis in druge napake.	razmeroma pravilno zapiše kratke stavke o vsakdanjih vsebinah. Zapisano lahko vsebuje pomanjkljivosti v izrazih, ki so učencu manj znani.
Fonologija	omejeno število glasov, naučenih besed in fraz izgovarja, tako da je govor razumljiv le ob podpori sogovorca.	znane besede in fraze pravilno izgovarja v preprostih vsakdanjih situacijah. Razumljivost sporočila je občasno otežena (npr. zaradi napačnega besednega naglasa ali stavčnega poudarka).

SOCIOLINGVISTIČNA ZMOŽNOST

CILJI

Učenec:

O: razvija zmožnost ustrezne rabe jezika za vzpostavitev družabnih stikov.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Minimalni standard	Standard
vzpostavi osnovne družbene stike z najpreprostejšimi vsakdanjimi vljudnostnimi frazami (npr. pozdrav ob prihodu in odhodu, predstavitev, vljudnostni izrazi prosim, hvala, oprostite).	obvlada zelo kratke družbene izmenjave, uporablja vsakdanje vljudne pozdrave in nagovore. Povabi, predlaga, se opraviči in se na to odzove.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri poučevanju sociolingvistične zmožnosti v 2. VIO je pomembno uporabiti različne didaktične pristope. Vsebine naj se prilagodijo glede na specifične potrebe in zmožnosti učencev. Poudarijo naj se osnovne sociolingvistične zmožnosti, kot so osnovne fraze za vzpostavljanje družabnih stikov in prepoznavanje različnih jezikovnih registrov.

Aktivne metode učenja spodbujajo učence za uporabo jezika v realnih situacijah. Učitelji naj vključujejo simulacije, igre vlog, projektno delo in druge aktivnosti. Učenci lahko sodelujejo v simuliranih družabnih dogodkih, kjer vadijo preklapljanje med različnimi jezikovnimi registri. Takšne aktivnosti jim pomagajo razvijati samozavest in tekočnost v uporabi jezika.

Pomembno je razvijati razumevanje kulturnih in družbenih kontekstov. Učenci naj se učijo o različnih kulturnih normah, običajih in vrednotah. To lahko vključuje analizo primerov iz resničnega življenja, diskusije o kulturnih razlikah in refleksijo o lastnih izkušnjah. Učitelji naj spodbujajo učence, da delijo svoje izkušnje in se učijo drug od drugega.

Tema sociolingvistične zmožnosti naj se povezuje z drugimi predmeti in področji izobraževanja. Učitelji naj sodelujejo z učitelji drugih predmetov, da skupaj ustvarijo medpredmetne projekte, kjer učenci uporabljajo sociolingvistične zmožnosti v različnih kontekstih.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pri izkazovanju znanja v 2. VIO osnovne šole je pomembno uporabiti različne metode, ki omogočajo celovito oceno sociolingvističnih zmožnosti učencev. Priporočeni načini izkazovanja znanja:

- » **igre vlog:** vzpostavljanje osnovnih družbenih stikov in odzivanje na povabila ali predloge,
- » **simulacijah vsakodnevnih situacij:** obisk trgovine, srečanje s prijatelji, obisk pri zdravniku,
- » **predstavev ali video predstavitev:** npr. navad in običajev idr.

OPISNI KRITERIJI

Z opisnimi kriteriji se spremlja napredek učenca.

69 Izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre | Italijanščina kot drugi jezik

Raven A2

- » Uporablja širok razpon jezikovnih funkcij, pri čemer se zaveda pravil vljudnega sporazumevanja in najpomembnejših razlik v običajih, rabah, stališčih, vrednotah in prepričanjih. Učenec je sposoben vzpostaviti in vzdrževati družabne stike v različnih situacijah.
- » Ustrezno uporablja nevtralni jezikovni register in ločuje med nevtralnimi in neformalnimi registrom. Učenec se zaveda razlik v uporabi jezika glede na formalnost situacije in jih ustrezno upošteva.

PRAGMATIČNA ZMOŽNOST

CILJI

Učenec:

- : razvija sposobnost prilagajanja naučenega jezika novim situacijam in izražanja misli na različne načine (prožnost);
- : razvija sposobnost prevzemanja pobude v pogovoru (menjava vlog), sposobnost razvijanje teme in širjenje besedila ter osvetljevanja pomembnih točk;
- : razvija sposobnost povezovanja besed in stavkov (koherentnost in kohezivnost), se zaveda in uporablja načela organizacije besedila, logičnega razvoja in sosledja idej;
- : razvija sposobnost natančnega sporočanja željenih podatkov in informacij (vsebinska natančnost), sposobnost vzdrževanja daljše produkcije ali pogovora ter zmožnost spontanega izražanja (tekočnost).

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

MINIMALNI STANDARDI	STANDARDI
• preproste fraze prilagaja konkretnim okoliščinam; • z rabo preprostega seznama iztočnic pripoveduje ali kaj opiše, pri čemer navede primer; • v preprosti in neposredni izmenjavi sporoči tisto, kar želi povedati, tudi če ima omejeno količino podatkov; • izraža se tekoče, tako da lahko vzdržuje kratke izmenjave, čeprav še išče ustrezne izraze.	• izražanje prilagaja vsakdanjim situacijam; • izraža se precej tekoče, da lahko tvori daljše besedilo, četudi z očitnimi premori; • v preprosti in neposredni izmenjavi sporoči tisto, kar želi povedati, tudi če ima omejeno količino podatkov; • izraža se precej tekoče, da lahko tvori daljše besedilo, četudi z očitnimi premori.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri razvijanju pragmatične zmožnosti, ki jo učenci spoznavajo, lahko uporabimo različne učne metode in oblike dela, ki jim omogočajo postopno razvijanje zmožnosti izbire ustreznega jezikovnega sredstva glede namena in okoliščin. Učenec razvija pragmatično zmožnost besedno ali nebesedno, ustno ali pisno.

Nabor možnih izhodiščnih/ciljnih besedilnih vrst:

- » dialog in igra vlog, kjer učenci vadijo različne situacije, kot so neformalni pogovor, družabni dogodek;
- » praktična naloga, kjer učenci rešujejo konkretne probleme ali situacije, kar spodbuja uporabo jezika v realnih kontekstih.

Nabor možnih jezikovnih opravil za razvijanje pragmatične zmožnosti:

- » igra vlog, kjer se učenci postavijo v različne situacije in vadijo ustrezne jezikovne oblike in izraze;
- » simulacije resničnih situacij, kjer vadijo različne odzive in interakcije;
- » pisanje kratkih, neformalnih besedil, kot so e-sporočila, z ustreznim načinom izražanja itd.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenec izkaže pragmatično zmožnost z besednim ali nebesednim, ustnim ali pisnim odzivom. Znanje izkaže v širšem kontekstu tvorjenja pisnih in/ali ustnih besedil. Pri vrednotenju pragmatične ustreznosti se učitelj osredotoča na dijakovo poznavanje načel jezikovne rabe, in sicer, ali so sporočila:

- » organizirana, strukturirana in urejena (diskurzna zmožnost),
- » uporabna za izvajanje sporazumevalnih funkcij (funkcijska zmožnost),
- » razvrščena skladno z interakcijskimi in transakcijskimi poteki (zmožnost načrtovanja).

OPISNI KRITERIJI

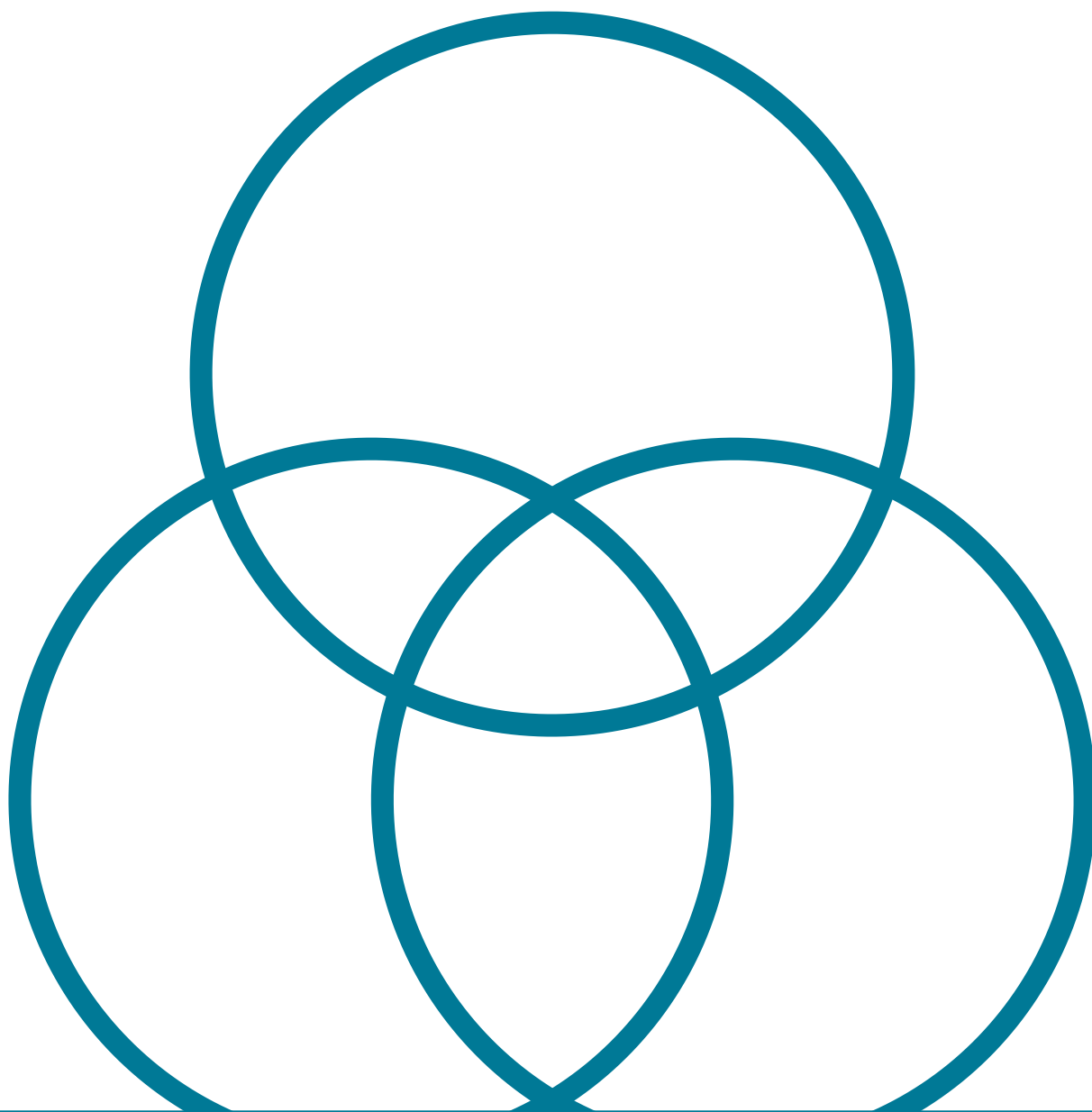
Opisni kriteriji za pragmatično zmožnost izhajajo iz standardov znanja in so vključeni pri spremljanju in vrednotenju zmožnosti tvorjenja, interakcije, posredovanja ter raznojezične in medkulturne zmožnosti.

Pri izdelavi opisnih kriterijev si lahko pomagamo z naslednjimi lestvicami:

	A1	A2
Razvijanje teme	tvori preprosto besedilo, v katerem si ideje logično sledijo in so med seboj smiselno povezane.	tvori vsebinsko ustrezno zgrajeno besedilo, pri tem širi besedilo z dodajanjem primerov (npr. s <i>kot</i> ali <i>na primer</i>).
Vsebinska natančnost	preprosto posreduje osebne podatke in informacije o konkretnih potrebah.	v preprosti in neposredni izmenjavi z omejeno količino podatkov o znanih in vsakdanjih stvareh sporoči tisto, kar želi povedati, v drugih situacijah pa mora praviloma sporočilo okrniti.
Koherentnost in kohezivnost	poveže besede ali skupine besed z zelo osnovnimi linearnimi povezovalci.	uporablja najpogostejše povezovalce, da preproste stavke poveže v enostavno linearno zgodbo ali opis v obliki preprostega niza točk.
Tekočnost	uporablja zelo kratke, posamične, večinoma naučene izjave, ki jih prekinjajo pogosti premori, ko išče ustrezne izraze in uporablja manj znane besede in poskuša izboljšati sporazumevanje.	razumljivo se izraža s kratkimi izjavami, čeprav so zelo očitni oklevanje in napačni začetki.
Menjava vlog in načela sodelovanja (interakcijske strategije)	z opornimi točkami začne, vzdržuje in konča preprost pogovor.	začne, vzdržuje in konča preprost pogovor.

ITALIJANŠČINA KOT DRUGI JEZIK

TRETJE VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

SPREJEMANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenec pri razumevanju ustnega izražanja kot poslušalec sprejema in procesira govorno besedilo, v živo ali posneto, ki ga tvori ena ali več oseb. Pri bralnem razumevanju kot bralec sprejema in procesira pisna besedila. Uporabljeni besedila so avtentična, umetnostna ali neumetnostna, in izbrana glede na možne medpredmetne povezave. Pri razumevanju avdiovizualnega gradiva učenec gleda in posluša avtentične audio in video posnetke ter uporablja multimedije s sinhronizacijo, italijanskimi podnapisi ali brez njih.

Na začetku 3. VIO ima učenec pridobljeno raven sprejemanja besedil A1/A2. Z razvijanjem razumevanja ustnega izražanja, bralnega razumevanja in strategij sprejemanja[1] (# [ftn1](#)) nadaljuje v 3. VIO.

Ob koncu 3. VIO zna učenec pri italijanščini kot drugem jeziku pri sprejemanju besedil (krajših, lahko tudi daljših) besedila razumeti globalno, iz njih izluščiti bistvo, poiskati določene informacije in slediti dogajanju. Besedila vsebujejo konkretno, znano vsebino, v katerih so izražena tudi mnenja.

Pri razvijanju sprejemniških strategij se vsebinsko omejimo na vsebine, navedene v priponki v razdelku **Didaktična priporočila**.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Sprejemanje ni samostojna tema, temveč se razvija v soodvisnosti od tvorjenja, interakcije, posredovanja, raznojezične in medkulturne zmožnosti in sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti.

Učitelj naj učencem ponudi raznolika in avtentična besedila, prilagojena njihovi ravni znanja. Vsebina teh besedil naj bo splošna in učencem blizu (vsakdanje življenje in znano okolje). Učitelj omogoča učencem čim večji jezikovni vnos ob pomoči besedil, gradiv in z uporabo drugega jezika kot sredstva komunikacije v razredu (npr. gibalne dejavnosti se izvajajo z navodili v italijanščini (3.2.1.3). Učenci istočasno razvijajo in uporabljajo strategije sprejemanja in razvijajo spretnost aktivnega poslušanja (3.3.2.1), intuitivno ali zavestno vzpostavljajo odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja (1.3.1.1). Z izbiro pravih gradiv učitelj lahko spodbuja, da učenci pričnejo z raziskovanjem in spoznavanjem italijanske kulture in umetnosti (1.3.3.1). S sprejemanjem raznolikih gradiv učenci gradijo odgovoren odnos do naravnih sistemov (2.13.1).

Strategije sprejemanja vključujejo prepoznavanje sporočilnih signalov in sklepanje, kot so:

- » uporaba ilustracij, oblikovanosti, naslovov, podnaslovov, položaja v besedilu,
- » sklepanje iz sobesedila in okoliščin (učenci sklepajo o pomenu neznane besede iz preprostega sobesedila),
- » uporaba jezikovnih opor od številke do lastnih imen, od besednih korenov, predpon do obrazil, časovnih in logičnih povezovalcev,

- » uporaba avdiovizualnih opor (učenci sklepajo o pomenu neznane besede, besednih zvez oziroma situacije na podlagi videnega in slišane v videoposnetku).

Pri izboru besedil za sprejemanje upoštevamo, da so besedila:

- » avtentična s prilagoditvami glede jezikovnega znanja in poznavanja vsebine,
- » po dolžini in zahtevnosti prilagojena ravni izobraževanja,
- » z znano vsebino,
- » z vsebino, uporabno za učence,
- » z osnovnim besediščem, ki vsebuje osnovne jezikovne strukture za predvideno raven.

Na ta način učenci razvijajo sprejemanje besedil in se učijo analizirati in vrednotiti vsebino besedil.

SC (3.2.1.3) SC (3.3.2.1) SC (1.3.1.1) SC (1.3.3.1) SC (2.1.3.1)

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Razumevanje poslušanega in prebranega besedila

Razumevanje poslušanega in prebranega besedila je kompleksna mreža znanj, zmožnosti in sposobnosti, ki se razvijajo ciklično in vzajemno (npr. boljši besedni zaklad omogoča lažji dostop do pomena, vsak dostop do pomena pa širi besedni zaklad), zato je pomembno, da pri razvijanju spretnosti sprejemanja začnemo pri osnovah in **postopoma** uvajamo višje ravni razumevanja.

Ob prvih stikih z jezikom pri poslušanju razvijamo občutljivost za intonacijo, sposobnost členjenja vezane govornice na besede ter razločevalnega poslušanja predvsem glasov v italijanščini, ki se razlikujejo od slovenščine (npr. podvojeni soglasniki *pala* in *palla*). Branje začnemo uvajati v tretjem razredu, ko je učenje branja v slovenščini že dovolj utrjeno, da ne prihaja do večjih interferenc med jezikoma. Pri tem posebno pozornost usmerjamo v črke in črkovne sklope (grafeme), ki se v italijanščini razlikujejo od slovenščine, tako da jih zapišemo odebeljeno, z drugačno barvo ali velikostjo od drugega besedila.

Tabela 1 povzema cilje razvijanja sprejemanje v treh vzgojno-izobraževalnih obdobjih (VIO) v osnovni šoli.

1. VIO		2. VIO		3. VIO				
1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.
Poslušanje, ki ga spremljajo nebesedni kodi (gib, slika, predmeti), za razvoj intonacije, izgovarjave in osnovne zmožnosti slušnega razumevanja.		Branje besed in kratkih povedi za razvoj začetne pravopisne zmožnosti.		Poslušanje in branje besedil za razvijanje zmožnosti prepoznavanja glavne teme besedila ter posameznih vsebin, ki si po težavnosti sledijo v naslednjem vrstnem redu: 1. dejstva, ki so navedena v besedilu 2. časovna zaporedja dogodkov 3. tema (delov) besedila 4. sklepanje o pomenu ali podpomenu besede 5. dedukcija				

Načelo postopnosti razvijanja spretnosti sprejemanja se udejanja po izbiri ustreznega **besedila, didaktičnega postopka in naloga za preverjanje razumevanja.**

Besedilo

Na zmožnost razumevanja besedila vplivajo naslednje spremenljivke: dolžina besedila, sobesedilne informacije, ki omogočajo lažji dostop do pomena, zgoščenost besedila, tj. frekvenca ponovitve predvsem ključnih besed, poznavanje pomena ključnih besed, pojavljanje neznanih besed v različnih kontekstih, pri poslušanju pa še število govorcev in kakovost zvočnega posnetka. Poleg tega na razumevanje besedila vplivajo spremenljivke, vezane na posameznega učenca, npr. besedni zaklad in splošno znanje, ki omogočata, da ustrezneje in lažje dostopa do pomena neznanih besed oziroma do pomena (delov) besedila, tudi če se v njem pojavljajo neznane besede.

Didaktični postopek

Rimska didaktična skupina Dilit zagovarja razvijanje zmožnosti sprejemanja brez uvajalnih dejavnosti, ker meni, da poslušalca oziroma bralca preveč usmerjajo v vidike besedila, ki jih je izbral učitelj ali učbenik, in s ga s tem prikrajšajo za veselje do samostojnega raziskovanja in odkrivanja besedila, njegovih pomenov, ki jih učenci med seboj primerjajo in se o njih pogajajo ter s tem poglobljajo sámo razumevanje besedila. Nasprotno pa beneška didaktična šola, ki se zavzema za humanistično-afektivni pristop k učenju jezikov, meni, da mora biti razvijanje spretnosti sprejemanja strukturirano in naj obsega tri faze: **pripravljalno fazo** (pred poslušanjem oziroma branjem), **fazo poslušanja oziroma branja** in **fazo po poslušanju oziroma branju**.

V pripravljalni fazi učence pripravimo na predrazumevanje besedila, tako da jim predstavimo temo besedila in ključne besede ter jih motiviramo za poslušanje ali branje, s tem ko v njih vzbudimo pričakovanje odkrivanja vsebine besedila (it. *grammatica dell'anticipazione*). V ta namen npr. pokažemo sliko in učence povabimo, da jo opišejo (ključne besede), in napovemo poslušanje oziroma branje besedila in jih vprašamo, o čem govori besedilo (*tema, pričakovanje*). V začetnih fazah je pomembno, da učenci že **pred poslušanjem ali branjem** spoznajo pomen ključnih besed in da se njihova napoved teme in vsebine besedila uresniči. V zadnjem VIO pa lahko namesto slike uporabimo naslov, ki omogoča različne interpretacije, vsebuje preneseni pomen itd. S soočanjem mnenj dosežemo vse cilje pripravljalne faze poslušanja oziroma branja besedila.

Faza poslušanja oziroma branja besedila in faza po tem imata vsaj dve ponovitvi. Po prvem poslušanju oziroma branju preverimo **globalno razumevanje besedila**, tako da npr. vprašamo, ali je bila napoved učencev o temi in vsebini besedila točna (*Avete indovinato?*) in uvedemo **podrobno razumevanje besedila**, ki sledi po drugem poslušanju oziroma branju (*Da che cosa l'avete capito?*). Podrobno poslušanje in branje se v 2. VIO izvaja na krajših delih besedila skladno z načelom didaktične enote. Besedilo, ki je predolgo, da bi ga lahko podrobno obravnavali v eni šolski uri, torej razdelimo na manjše zaključene enote in ga obdelamo postopoma. Osnovne tri faze didaktične enote so globalnost (it. *globalità*), analiza (it. *analisi*) in sinteza (it. *sintesi*). Fazo globalnosti izvedemo ob prvem poslušanju oziroma branju, fazo analize po potrebi razdelimo na več enot in jo s tem izvedemo v več ponovitvah poslušanja oziroma branja odlomkov besedila, ki ga v fazi sinteze učenci nato povzamejo s produktivnimi zmožnostmi (govorjenjem, pisanjem).

V osnovni šoli uporabljamo predvsem didaktični postopek beneške didaktične šole, saj so zmožnosti razumevanja učencev omejene tako s kognitivnim razvojem (logično-deduktivne zmožnosti se začnejo razvijati po 12. letu starosti) kot z ravnijo sporazumevalne zmožnosti v italijanščini. V 3. VIO lahko uvedemo tudi poslušanje oziroma branje, ki ga zagovarja rimska didaktična skupina Dilit, če učitelj presodi, da imajo učenci že dovolj razvito sporazumevalno zmožnost v italijanščini oziroma v sklopu notranje diferenciacije pouka.

Tabela 2 shematsko prikazuje ustreznost didaktičnega postopka za razvijanje spretnosti sprejemanja v treh vzgojno-izobraževalnih obdobjih (VIO) v osnovni šoli.

1. VIO			2. VIO			3. VIO		
1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.
Razvijanje razumevanja poslušnega oziroma prebranega besedila v treh fazah:						Model razvijanja sprejemalnih zmožnosti		
- pripravljalna faza (motivacija, predrazumevanje), - faza poslušanja oziroma branja, - faza preverjanja razumevanja poslušnega oziroma prebranega besedila						Dilit		

Naloge za preverjanje razumevanja poslušnega oziroma prebranega besedila

V prvem razredu je marsikateri učenec v t. i. tistem obdobju, za katerega je značilno, da otrok sprejema jezikovne informacije iz okolja in jih ureja v elementarne sisteme, ki so individualni spremenljivi. Razumevanje poslušanja lahko preverjamo besedno (npr. odgovori na vprašanja), lahko pa tudi **nebesedno**, tako da opazujemo, ali se učenec odziva skladno z besedno informacijo, ki jo je prejel, npr. *vieni qui, salta come il coniglio, prendi il quaderno, colora il libro sul tavolo con il colore blu* itd.

V nadaljevanju uvajamo naloge preverjanja razumevanja, ki so miselno vse zahtevnejše. Pričnemo z preverjanjem razumevanja **dejstev in informacij, navedenih v besedilu** (npr. *di che colore è la bici di Lara?*). Nadaljujemo s preverjanjem razumevanja pravilnega **sosledja dogodkov**, ki so omenjeni v besedilu (*prima – dopo*), pri čemer najprej uvajamo besedila, v katerih je to sosledje predvidljivejše (npr. jutranje rutine) v smeri proti manj predvidljivemu sosledju. Naloge preverjanja razumevanja pravilnega sosledja dogodkov so posebej učinkovite v primerih, ko se naravno sosledje in sosledje v besedilu razlikujeta. Tretja stopnja zahtevnosti preverjanja razumevanja se nanaša na povzemanje besedila ali delov besedila, tako da učenec navede **temo** (npr. naslov besedila ali del besedila). Sledi stopnja, v kateri učenec sklepa o **pomenu ali podpomenu besede iz sobesedila**. To strategijo lahko razvijamo z različnimi tehnikami, npr. z opiranjem na že znano ključno besedo (*stasera ceniamo al ristorante*, kjer je beseda *ristorante* pomemben namig, ki besedišče jezika zoži na izbrana pomenska polja), z usmerjanjem pozornosti na logično semantične odnose v povedi (*tutti lo sapevano, solo lui lo ignorava*, kjer beseda *solo* nakazuje na izjemo, torej je odnos med stavkoma protipomenski), s priklicem besed iz spomina, ki imajo enako osnovo ipd. Vaje pete stopnje zahtevnosti razumevanja, **dedukcijo**, lahko uvajamo šele v 3. VIO, ko se je v otrocih že začel razvoj logično-deduktivnega mišljenja.

Tabela 2 prikazuje ustreznost nalog za preverjanje spretnosti sprejemanja v treh vzgojno-izobraževalnih obdobjih (VIO) v osnovni šoli.

1. VIO			2. VIO			3. VIO		
1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.
nebesedno								
dejstva in informacije, ki so navedene v besedilu								
sosledje dejanj								
preprosto povzemanje								
sklepanje o pomenu ali podpomenu besed glede na sobesedilo								
preprosto sklepanje								

V italijanščini kot drugem jeziku, ki se ga učenci učijo zaporedno za slovenščino, se posamezne ravni zahtevnosti preverjanja razumevanja zmožnosti sprejemanja uvajajo kasneje kot v učnem jeziku šole (v slovenščini).

RAZUMEVANJE USTNEGA IZRAŽANJA IN AVDIOVIZUALNEGA GRADIVA

CILJI

Učenec:

O: v vlogi aktivnega poslušalca/gledalca razvija in nadgrajuje razumevanje govornih besedil in avdiovizualnega gradiva o znanih temah, sprejema informacije (npr. o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe);

SC (3.3.2.1 | 2.2.2.1)

O: razvija strategije besednega in nebesednega sporazumevanja z uporabo različnih vrst in namenov poslušanja/gledanja besedil in avdiovizualnega gradiva. Pri razumevanju besedil si pomaga s sobesedilom, jezikovnimi in nejezikovnimi oporami. Išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih in izboljšuje osebne strategije iskanja. Avdiovizualno gradivo analiza, primerja in vrednoti njegovo verodostojnost ter zanesljivost.

SC (4.1.1.1 | 4.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

MINIMALNI STANDARDI	STANDARDI
Učenec v večinioma krajših, prilagojenih besedilih z znano vsebino: - sledi preprostim navodilom, vezanih na vsakodnevne dejavnosti; - izlušči glavno misel besedila; - občasno prepozna jasno izražena dejstva in mnenja; - prepozna namen govorcev; - občasno prepozna jasno nakazano časovno zaporedje dogodkov.	Učenec v krajših (občasno daljših) besedilih z znano vsebino: - sledi navodilom za rutinska opravila, vsakodnevne dejavnosti; - izlušči glavno misel in glavne poudarke besedila; - prepozna jasno izražena dejstva in mnenja, (razloge za strinjanje ali nestrinjanje v poslušalni razpravi in argumente za ali proti); - prepozna stališča in namen govorcev; - prepozna časovno zaporedje dogodkov.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Razumevanje ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva

Dejavnosti ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva učencu omogočajo razumevanje izvirnega, na začetni stopnji učenja pa prirejenega govora, ki ga učitelj posreduje v živo ali z zvočnim/avdiovizualnim zapisom. Zelo primerni so šolski primeri kratkih nekajminutnih zvočnih posnetkov (t. i. podcasti), ki jih najdemo na spletu. Na začetku so besedila preprosta in kratka, postopoma prehajamo na nekoliko daljša in zahtevnejša. Besedila so učencem blizu, opisujejo njegov vsakdan in ožje okolje, poslušajo se večkrat. Razumevanje ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva razvijamo po korakih, navedenih v nadaljevanju.

Dejavnosti pred poslušanjem

Pred poslušanjem besedila učitelj pripravi učenca za dejavno sprejemanje vsebine v drugem jeziku, nato izbere obliko in vsebino, ki sta najprimernejši za določeno besedilno vrsto in stopnjo jezikovnega znanja učenca:

- » usmerjen pogovor o vsebini besedila,
- » preverjanje predhodnega poznavanja vsebine,
- » priprava miselnih vzorcev,
- » predstavitev slikovnega gradiva,
- » posredovanje ključnih fraz in besed,
- » seznanitev z nalogo, ki jo bodo reševali med poslušanjem.

Dejavnosti med poslušanjem

Učenec naj po potrebi besedilo posluša večkrat. Med poslušanjem ga učitelj usmerja v različne dejavnosti, npr.:

- » prepoznavanje besedila: vrsta, vsebina, kraj, čas ...;
- » reševanje nalog z nebesednim odzivom, npr. barvanje, risanje, zapis poteka dogajanja po točkah, izpolnjevanje preglednic, dopolnjevanje slike;
- » reševanje z besednim odzivom: vprašanja izbirnega, odprtega in alternativnega tipa;
- » reševanje nalog po navodilih: prenašanje informacij v tabelo, izpolnjevanje obrazcev, risanje poti na zemljevidu;
- » dopolnjevanje besedila: kot preizkus zaprtega tipa, pri katerem učenec v besedilo vstavlja manjkajoče izraze ali povedi; učencu se na začetni stopnji učenja posreduje rešitve v nepravilnem vrstnem redu;
- » igra vlog pri poslušanju: učenec izbere vlogo v pogovoru, in ko učitelj ustavi predvajanje posnetka, učenec sam nadaljuje govor; pri vnovičnem poslušanju pa preverja svojo različico s posnetkom govora;
- » kot napovedovanje posameznih delov besedila: učitelj pri prvem poslušanju zmanjša glasnost posameznih delov besedila, učenec pa ugiba, kakšno bo nadaljevanje, in ob vnovičnem poslušanju preverja in s sošolci primerja ustreznost svoje različice;
- » povezovanje posameznih delov besedila (dialoga, zgodbe, slike z besedilom), urejanje besedila glede na časovno zaporedje, kraj dogajanja;
- » interpretiranje: učitelj posreduje del nepopolnega besedila (izsek dialoga ali pogovora), učenec pa ugotavlja temo pogovora, kraj in čas dogajanja, odnose med govorniki, učenčevo razpoloženje;
- » analiza zapisa slušnega besedila: učenec analizira fonemske, slovnične in besedilne sestavine besedila; ob poslušanju besedila si učenec označi razlike med pisnim in slušnim besedilom.

Dejavnosti po poslušanju

Učenec se na poslušano besedilo odziva nebesedno in besedno z reševanjem raznolikih vaj.

Končna faza dejavnosti *razumevanje ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva* spodbuja učenca k ustvarjalnemu odzivanju na predstavljeno besedilo, združevanju pridobljenih informacij v slušno sestavljenko, izražanju svojih stališč in občutij, povezovanju vsebine besedila s svojimi izkušnjami, izvajanju igre vlog itd. Nekatere možnosti, ki jih lahko učitelj posreduje učencu v neomejenem številu, so:

- » oblikovanje vprašanj in odgovorov o temi izbranega slušnega besedila,
- » izbiranje ustreznega naslova besedilu (enega med več naslovi),
- » ugotavljanje značaja govorca na podlagi njegovega razpoloženja, tona in barve glasu,
- » ustvarjanje besedila: iz poslušane zgodbe učenec oblikuje intervju ali dramatizira zgodbo, opisuje osebe in drugo,
- » oblikovanje vprašalnikov o predstavljeni problematiki,
- » oblikovanje mnenj in občutij glavnih oseb ter predstavitev učenčevega odnosa do učenčevih stališč,
- » oblikovanje vprašanj in odgovorov o temi izbranega slušnega besedila,
- » izbiranje ustreznega naslova besedilu (enega med več naslovi),
- » ugotavljanje značaja govorca na podlagi njegovega razpoloženja, tona in barve glasu,
- » ustvarjanje besedila: iz poslušane zgodbe učenec oblikuje intervju ali dramatizira zgodbo, opisuje osebe in drugo,
- » oblikovanje vprašalnikov o predstavljeni problematiki,
- » oblikovanje mnenj in občutij glavnih oseb ter predstavitev učenčevega odnosa do učenčevih stališč.

Govorjena besedila, ki so posneta, posredovana po medijih ali posredovana v medsebojni komunikaciji v živo, imajo naslednje lastnosti:

- » so kratka, po potrebi prilagojena in poenostavljena ter jasno strukturirana;
- » število govorcev je omejeno (2–3) in njihove vloge so popolnoma jasne;
- » besedila so govorna v standardnih različicah govorne italijanščine, govor je prilagojen, po potrebi umetno počasen in razločen;
- » navezujejo se na učencu znane in razumljive vsebine z njegovega osebnega in družbenega področja;
- » imajo konkretno, vsakdanjo vsebino;
- » vsebujejo konkretno, pogosto rabljeno besedišče;
- » vsebujejo preproste slovnične strukture (govorjena besedila spremlja bogata nebesedna in druga podpora (npr. interpretacija govornice telesa, mimika, okoliščine, slika itn.);
- » ni motečih šumov in drugih zvočnih motenj.

Učenec razvija zmožnost razumevanja govornih besedil in avdiovizualnega gradiva z znanimi vsebinami. Pri tem razvija in uporablja strategije sprejemanja. Išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja. Avdiovizualno gradivo analiza, primerja in vrednoti njegovo verodostojnost ter zanesljivost (4.1.2.1). Razvija spretnosti aktivnega poslušanja in asertivne komunikacije.

SC (3.3.2.1) **SC** (4.1.2.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenec razumevanje govornih besedil in avdiovizualnega gradiva pokaže z govornim in pisnim odzivom, mogoč je tudi neverbalni odziv.

Priporočeni načini izkazovanja znanja omogočajo večjo raznolikost in avtentičnost oblik preverjanja in ocenjevanja. Učencu se omogoči, da z možnostjo izbire različnih dejavnosti pokaže/izkaže svoje razumevanje z raznolikimi izdelki.

Priporočene dejavnosti:

- » govorni nastop,
- » pripovedovanje in/ali pisanje zgodbe, opisa, doživetij, obnove ipd.,
- » intervju,
- » igra vlog,
- » uprizoritev kratkih gledaliških predstav,
- » risanje, prikaz z uporabo grafičnih organizatorjev (miselni vzorec, časovni trak ipd.),
- » pretvorba besedil v drugo obliko (npr. menjava perspektiv, govorcev) ali v drugo besedilno vrsto (npr. dialog v pripoved).

Primeri izdelkov:

- » raznolika pisna besedila (obnova, izpis ključnih podatkov, odgovori na vprašanja ipd.),
- » zvočni in video posnetki govora (govorna predstavitev, govorni nastop),
- » dramatizacija,
- » poustvarjalna besedila (intervju z osebo iz prejetega besedila, nadaljevanje zgodbe, predstavitev oseb, pravljica/zgodba z lastnim zaključkom ipd.),
- » izdelki kot rezultat slišanih navodil (recept, skica ali načrt ipd.).

OPISNI KRITERIJI

Pri preverjanju razumevanja ustnega izražanja je poudarjeno razumevanju bistva besedila, iskanje določene informacije, sledenje dogajanju, uporaba strategije poslušanja.

Govorjena besedila so krajša, posredovana v živo ali posneta (zvočni oz. video posnetki), vendar s konkretno vsebino, ki je učencu poznana. Nabor besedišča in slovnične strukture je osnoven, širi se bolj obseg kot kompleksnost.

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » razumevanje navodil,
- » razumevanje podatkov,
- » razumevanje glavne misli,
- » razumevanje jasno izraženih dejstev in mnenj,
- » razumevanje stališč,
- » prepoznavanje zaporedja dogodkov,
- » zmožnost sklepanja, parafraziranja, povzemanja.

BRALNO RAZUMEVANJE

CILJI

Učenec:

O: razvija zmožnost globalnega in podrobnega razumevanja (iskanje specifičnih podatkov) avtentičnih, umetnostnih ali neumetnostnih besedil z znanimi ali neznanimi temami, ob čemer razvija tudi bralne strategije, si pomaga z različnimi viri, klasičnimi pripomočki, podatki, informacijami in vsebinami v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja;

SC (1.1.4.1 | 1.3.2.1 | 4.1.1.1)

O: razvija zmožnost globalnega in podrobnega razumevanja (iskanje specifičnih podatkov), ob čemer razvija tudi bralne strategije, ohranja in razvija motivacijo za branje raznolikih besedil v italijanskem jeziku, jih razume in analizira. Raziskuje in spoznava kulturo in umetnost;

SC (1.3.2.1)

O: ob branju besedil gradi odgovoren odnos do naravnih sistemov.

SC (2.1.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

STANDARDI ZNANJA

razume kratka in preprosta besedila, vezana na vsakodnevne dejavnosti, tako da:

- ob usmerjanju učitelja iz sobesedila sklepa o pomenu nekaterih neznanih besed (vezane na vsakodnevne dejavnosti);
- izlušči glavno sporočilo besedila;
- izlušči osnovne podatke/informacije, povezane z njegovim vsakdanjkom ob podpori vizualnega gradiva;
- v preprostejših besedilih prepozna jasno izražena dejstva in mnenja ter jasno nakazano časovno zaporedje dogodkov.

razume krajša in daljša, preprosta in občasno kompleksnejša besedila, tako da:

- iz sobesedila sklepa o pomenu večine neznanih besed;
- izlušči glavno sporočilo in namen besedila;
- razbere splošne informacije in specifične podatke (npr. osebe, kraj in čas dogajanja ...);
- razume krajša in daljša, preprosta in občasno kompleksnejša besedila;
- ob vprašanjih/iztočnicah poda lastno mnenje o prebranem besedilu.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

V tem obdobju so besedila postopoma daljša in kompleksnejša, vsekakor pa vsebinsko blizu učencem glede na njihovo starost in jezikovno znanje. Poleg tradicionalnih vrst besedil se učenci uvajajo v branje razpredelnic, grafov, zemljevidov ipd. tudi v povezavi z drugimi predmeti (1.1.4.1.). Z izbiro pravih gradiv učitelj lahko spodbuja, da učenci raziskujejo in spoznavajo italijansko kulturo in umetnost (1.3.3.1) in razvijajo odgovoren odnos do narave (2.1.3.1). Pri branju učenec kot bralec sprejema in procesira (vrednoti, primerja, kritično analizira) pisno besedilo (4.1.2.1), gl. DigComp 2.2 (<https://aplikacijaun.zrssi.si/api/link/f215v89>). Dejavnosti bralnega razumevanja se lahko izvajajo tudi na prostem, da učenci razumejo pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje (3.2.1.1). Ob branju italijanskih besedil učenec raziskuje in spozna kulturo in umetnost (1.3.2.1). Išče vsebine v digitalnih okoljih in izboljšuje osebne strategije iskanja (4.1.1.1), gl. DigComp 2.2 (<https://aplikacijaun.zrssi.si/api/link/qdfrqg>).

K besedilu in razvijanju sposobnosti branja in bralnega razumevanja pristopamo celostno, to je s stališča celega besedila in nebesedilnih prvin (npr. slikovno gradivo, oblikovanost besedila).

Dejavnosti bralnega razumevanja usposablja učenca za branje in razumevanje različnih zvrsti izvirnega besedila. Učiteljeva naloga je posredovati različne bralne strategije, na podlagi katerih učenec razume prebrano besedilo po pomenskih sklopih.

Učenec izbira različne bralne strategije na podlagi načrtovanega cilja:

- » preleti besedilo in ga uvrsti po namenu in uporabnosti;
- » prebere besedilo, da izlušči temeljno sporočilo;
- » prebere posamezne sklope besed in jih združuje v smiselne celote;
- » prebere besedilo, da razume podrobnosti;
- » natančneje prebere dele besedila, da poišče podrobne podatke;
- » interpretira besedilo (razvija kritično razmišljanje).

Zapisana besedila za razvijanje bralnega razumevanja so kratka (2–3 odstavki) neumetnostna in umetnostna besedila, besedila so prilagojena in poenostavljena in jasno strukturirana, napisana v standardni različici italijanščine, s konkretno vsebino, pogosto rabljenim besediščem in preprostimi slovničnimi strukturami.

Primerna besedila so lahko razlage in navodila za razredne in druge dejavnosti, dialogi, opisi (dogajanj, oseb, živali, stvari, prostora, kraja), priložnostna besedila (čestitka, voščilo, vabilo, razglednica), obvestila, pesmi (poezija, petje), osebna pisma, poročila, pravila, navodila (za uporabo preprostih naprav ali izdelavo stvari), pravljice, programi prireditev, razglasi, recepti, reklamna sporočila, risanke, šale, televizijski in radijski sporedi, urniki, zgodbe, basni, filmi.

Dejavnosti pri bralnem razumevanju

Bralno razumevanje razvijamo v treh korakih.

Dejavnosti pred branjem

Učitelj ima veliko možnosti, nekateri primeri pa so:

- » predstavi besedilo, tako da priključuje že usvojene sestavine podobnega besedila in besedišča;
- » obravnava besedilo v pogovoru z učenci in ga členi v miselni vzorec;
- » na različne načine posreduje ključne izraze besedila, lahko tudi v obliki testa izbirnega tipa;
- » spodbuja učence, da sami oblikujejo besedilo na podlagi ponazoril; ta so lahko vizualna (fotografije, risbe, sheme) ali označena z naslovi, podnaslovi;
- » posreduje slikovni material, povezan s tematiko besedila; učenci izražajo svoja občutja, vtise, napišejo zgodbo; posreduje poglobitve sestavine besedila v neurejenem stanju, učenec smiselno ureja posamezne dele besedila; posreduje skrajšano obliko besedila itd.;
- » umesti besedilo v kontekst;
- » priključuje vsebino podobnega besedila v materinščini;
- » oblikuje različice predlaganega besedila.

Dejavnosti med branjem

Učenec:

- » izlušči pomen besedila iz sobesedila na podlagi sestave besed, prejšnjega znanja ali slik (dedukcija);
- » odgovarja na vprašanja izbirnega tipa (odgovori: pravilno/napačno) in na odprta vprašanja, ki ga usmerjajo k prepoznavanju sporočila in vodijo k sklepanju ter razvijajo njegovo jezikovno znanje in bogatijo njegove izkušnje;
- » povezuje slikovno gradivo, dele besedila v celoto;
- » ureja odstavke ali povedi v logičnem zaporedju, sestavine dialoga po vlogah;
- » dopolnjuje besedilo (razvija naslov v popolno poved, dopolnjuje povedi, vstavlja manjkajoče izraze v povedi ali manjkajoče povedi v besedilo, na podlagi podatkov v besedilu načrtuje zemljevid, popravlja napake, išče nasprotja v besedilu, rešuje križanke, dopolnjuje obrazce ...);
- » zapisuje oporne točke: vpisuje informacije v tabelo, izpisuje ključne besede, povedi, ugotavlja odnose in mnenja oseb ter različne načine njihovega izražanja;

- » primerja dve ali več besedil, išče nasprotja in skupne točke;
- » sprejema odločitve, rešuje probleme (ob prospektu načrtuje izlet);
- » prepozna besedilne vrste, teme, naslovnika, cilje besedila, posebne funkcije besedila (zahteva, zahvala);
- » razume navodila (recept, opis poti, navodila za izdelavo);
- » interpretira navodila (recept, navodila za uporabo zdravila).

Dejavnosti po branju

Te dejavnosti so namenjene preverjanju razumevanja prebranega besedila, spodbujajo učence k izražanju svojih vtisov, občutij, mnenj in odnosa do prebranega besedila. Predhodno obravnavana besedila so primerna tudi za naloge iz poznavanja in rabe jezika ter utrjevanje besedišča. Nekaj primerov dejavnosti, ki jih učenec izvaja po branju besedila:

- » oblikovanje besedila ob danih ključnih besedah,
- » preoblikovanje besedilne vrste (dramatizacija besedila, intervju, podobno besedilo),
- » uporaba besedila za vajo s slovničnimi strukturami.

Zapisana besedila za razvijanje bralnega razumevanja so kratka (2–3 odstavki), večinoma prilagojena in poenostavljena ter jasno strukturirana, napisana v standardni različici italijanščine, s konkretno vsebino, pogosto rabljenim besediščem in preprostimi slovničnimi strukturami.

Vrste besedil so lahko razlage in navodila za razredne in druge dejavnosti, dialogi, opisi (dogajanj, oseb, živali, stvari, prostora, kraja), priložnostna besedila (čestitka, voščilo, vabilo, razglednica), obvestila, pesmi (poezija, petje), osebna pisma, pravila, navodila (za uporabo preprostih naprav ali izdelavo stvari), pravljice, programi prireditev, recepti, reklamna sporočila, risanke, šale, televizijski in radijski sporedi, urniki, zgodbe, basni, filmi.

SC (1.1.4.1) SC (1.3.3.1) SC (1.3.2.1) SC (3.2.1.1) SC (4.1.1.1) SC (4.1.2.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Bralno razumevanje pisnih besedil učenec pokaže z govornim ali pisnim odzivom.

Priporočeni načini izkazovanja znanja omogočajo čim večjo raznolikost in avtentičnost oblik preverjanja in ocenjevanja. Učencu se omogoči, da z možnostjo izbire različnih dejavnosti pokaže svoje razumevanje z raznolikimi izdelki.

Priporočene dejavnosti:

- » reševanje nalog (naloge povezovanja, razvrščanja, vstavljanja, dopolnjevanja, opisovanja ipd.),
- » dramatizacija besedil,
- » risanje, grafični prikaz miselnih vzorcev, časovnega traku ipd.,
- » pretvorba besedila v drugo obliko (npr. menjava govorcev) ali drugo besedilno vrsto (npr. zgodbo v dialog),

- » izdelava stripa (križanke) na podlagi besedila.

Primeri izdelkov:

- » raznolika pisna besedila (obnova, izpis ključnih podatkov iz besedila, odgovori na vprašanja ipd.),
- » zvočni in video posnetki govora (govorna predstavitev, govorni nastop),
- » dramatizacija,
- » poustvarjalna besedila (intervju z osebo iz sprejetega besedila, nadaljevanje zgodbe, predstavitev oseb, pravljica/zgodba z lastnim zaključkom itd.),
- » izdelki kot rezultat prebranih navodil (priprava jedi po receptu, izdelava skice ali načrta, izdelava stripa ipd.),
- » izdelki, nastali na podlagi prebranega besedila (strip, slikanica, križanka, plakat, zgibanka, oglas, slovarček, intervju z osebo iz besedila, besedilo iz druge perspektive: druge osebe, drugi čas ali kraj, zvočna ali video uprizoritev besedila, pismo avtorju ipd.).

OPISNI KRITERIJI

Preverjanje bralnega razumevanja temelji na preverjanju razumevanja bistva besedila, znanja poiskati določene informacije, znanja slediti dogajanju, znanja pravilne uporabe bralnih strategij.

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » prepoznavanje vrste in namena besedila,
- » razumevanje bistva sporočila,
- » razumevanje besedišča,
- » prepoznavanje zaporedja dogodkov,
- » iskanje določenih podatkov,
- » interpretacija krajših umetnostnih besedil.

TVORJENJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Pri tvorjenju učenec v 3. VIO nadaljuje z razvijanjem zmožnosti ustnega in pisnega izražanja ter strategij tvorjenja, ki jih je pridobil v 2. VIO.

Učenec svojo govorno zmožnost razvija pri glasnem branju, poročanju, opisovanju, razlaganju, pripovedovanju, igri vlog, spontanem govorjenju, izražanju stališč. Učenčeva pisna zmožnost se kaže pri tvorjenju raznovrstnih besedilnih vrst (opisovalnih, pripovedovalnih, razlagalnih, obveščevalnih, utemeljevalnih). Obe vrsti izražanja se razvijata stopenjsko od povezovanja posameznih besed v povedi in od tvorjenja preprostejših do kompleksnejših besedil.

Ob koncu 3. VIO zna učenec pri italijanščini kot drugem jeziku ustno in pisno tvoriti raznovrstna povezana besedila o obravnavanih temah. Besedila vsebujejo tudi navedene prednosti in slabosti ter učenčevo mnenje. So večinoma razumljiva z zadostnim obsegom besedišča, strukturirana in koherentna.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Področje tvorjenja ni samostojno, razvija se v soodvisnosti od sprejemanja, interakcije, posredovanja, raznojezične in medkulturne zmožnosti in sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti.

Pri razvijanju zmožnosti tvorjenja učenec spoznava različne vrste besedil in istočasno razvija digitalno kompetentnost. Učenec se ustno in pisno izraža v različnih besedilnih vrstah (1.1.1.1). Pri pripravi ustnih in pisnih besedil učenec razvija digitalno kompetentnost z uporabo podatkov, informacij in vsebin v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja (4.1.1.1 (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/qdfrrq>)). Spletna gradiva predhodno analizira, primerja in vrednoti njihovo verodostojnost in zanesljivost (4.1.2.1 (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/f215v89>)). Učitelj se samostojno odloči, kako bo predstavil določeno digitalno kompetentnost in s katerimi dejavnostmi bo pomagal učencem, da jo razvijejo (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/qdfrrq>). Učenec v varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje (1.3.4.2), spoznava lastne interese, svoja močna in šibka področja (3.1.3.1), v procesu razvijanja zmožnosti pisnega izražanja v različnih besedilnih vrstah presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepoznava priložnosti za nadaljnje učenje (5.3.5.2). Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti (1.3.1.1) in razvija osebno prožnost, radovednost in ustvarjalnost. ^{SC}(1.1.1.1) ^{SC}(1.3.4.2) ^{SC}(1.3.1.1) ^{SC}(3.1.3.1) ^{SC}(3.1.4.1) ^{SC}(4.1.1.1) ^{SC}(4.1.2.1) ^{SC}(5.3.5.2)

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Uvod v razvoj ustnega in pisnega izražanja

V začetnem obdobju je posebej pri otrocih prisotno t. i. tiho obdobje, v katerem sprejemajo jezikovne informacije iz okolja, jih poskušajo razumeti in urejati v osnovne sisteme, zato se na besedne spodbude učitelja v glavnem odzivajo nebesedno ali s posamezno besedo, ki ni nujno oblikoslovno pravilna, npr. *matita* namesto *matite*, *io mi chiami* namesto *io mi chiamo*.

Razvojno sledi obdobje, v katerem se ustali oblikoslovje, ne pa nujno tudi skladnja. Pri oblikovanju kratkih stavkov se tako lahko pojavlja neujemanje med osebkom in povedkom (*io parla*) ali povedkom in predmetom (*mi piace le torte*). Znotraj samostalniške sintagme se pojavljajo napake opuščanja člena (*mi piace pizza*) ali ujemanja samostalnika in člena (*il chiave*) oziroma samostalnika in pridevnika (*le signore elegante*). Šele ko se ustali skladnja na ravni preproste povedi, prične otrok oblikovati daljše povedi.

Govorna interakcija, ki ni zgolj reprodukcija dialoga iz učbenika, je kompleksen splet kompetenc, ki zajemajo razumevanje, jezikovne (slovnične), leksikalne in pragmatične kompetence. Razumevanje sogovorčevega sporočila, vsaj osnovno obvladovanje oblikoslovja in skladnje, besedni zaklad in zmožnost uporabe jezika, ki je primerna in učinkovita v danem govornem položaju, so torej osnova, ki učencu omogoča, da se v govorni interakciji ustrezno odzove. Sposobnost sodelovanja v govorni interakciji je bistveno zahtevnejša od govornega sporočanja, na katerega se učenec pripravi. Pri govorni interakciji ne more vedno predvideti odziva sogovorca, kar od učenca zahteva bistveno višjo stopnjo sporazumevalne zmožnosti, ki mu omogoča tudi, da ustrezno uporablja kompenzacijske strategije (npr. preoblikuje poved, hitro poišče sopomenko ali parafrazira besedo, ki se je ne more spomniti ipd.).

Značilnosti sporočanja kot reprodukcije

Pomen sporočanja kot nujne komponente razvoja sporazumevalne zmožnosti uvede šele komunikacijski pristop k učenju in poučevanju jezikov. Pri tradicionalnem pouku jezikov se je sporočanje v glavnem omejevalo na reprodukcijo predvsem jezikovnih struktur z uporabo danega besedišča (an. *drill*) ali reprodukcijo dialogov iz učbenika.

Prosto sporočanje se od reprodukcije razlikuje v tem, da učenec sam izbira:

- » vsebino sporočila,
- » jezikovne strukture in besedišče, ki jih uporabi pri sporočanju.

To pomeni, da se bodo v 1. VIO posamezni učenci na jezikovni dražljaj odzvali zgolj z besedo, drugi s sporočilom, ki so ga usvojili pri pouku, tretji pa bodo temu dodali informacije, ki so jih pridobili izven šole. Vsi trije odzivi so ustrezni, saj je dinamika razvoja sporazumevalne zmožnosti pri otrocih različna, čeprav sledi istim razvojnim stopnjam. Odvisna je od vrste spremenljivk, ki so vezane na otrokova čustva, govorni in s tem kognitivni razvoj v materinščini, število jezikov, s katerimi je v stiku, in seveda na količino in kakovost stika z jezikom, ki se ga uči. Če je učenje jezika omejeno na šolske ure, bo razvoj počasnejši v primerjavi z učencem, ki jezik uporablja z vrstniki, sorodniki ali je z njim v stiku vsaj po medijih.

Didaktična priporočila

Pri razvijanju zmožnosti sporočanja je didaktični postopek razdeljen na tri faze:

- » faza pred pisanjem oz. govornim sporočanjem oz. govorno interakcijo,

- » faza pisanja oz. govornega sporočanja oz. govorne interakcije,
- » faza po pisanju oz. govornem sporočanju oz. govorni interakciji.

Didaktično je najpomembnejša faza pred pisanjem oz. govornim sporočanjem oz. govorno interakcijo, ki jo označujemo tudi kot **pripravljalno fazo**, v kateri učenec pridobi znanja, kompetence in informacije, ki jih nato uporabi v fazi pisanja oz. govornega sporočanja oz. govorne interakcije. Pri sporočanju v drugem/tujem jeziku se pri učencu lahko pojavijo naslednje težave:

- » slabo poznavanje ali nepoznavanje teme,
- » prenizka sporazumevalna zmožnost, da bi razvili temo, kot bi jo lahko v svojem jeziku,
- » pri govornem sporočanju in interakciji pa tudi zadržanost in strah pred napako.

V pripravljalni fazi je zato nujno, da se učenci seznanijo z **besedilno vrsto** (npr. *oglas*), **pridobijo informacije** o izbrani temi in imajo čas, da te informacije **uredijo na podteme**, kar jim bo pomagalo, da bodo oblikovali besedilo, ki bo skladno z navodili in koherentno. Pripravljalna faza tako lahko traja od ene šolske ure in zajema tudi domače delo (npr. iskanje različnih oglasov), lahko pa traja tudi daljše obdobje. Razumeti moramo, da je pripravljalna faza temelj učenčevega samostojnega oblikovanja besedila. Predvsem v začetnem obdobju učenja je pomembno, da imajo učenci podlago (it. *traccia*), ki jim je v pomoč pri oblikovanju lastnega besedila: v pripravljalni fazi npr. v oglasih, ki so jih prinesli od doma, označijo besedišče in dele besedila, ki jih bodo lahko smiselno uporabili v lastnem oglasu. Čeprav je na videz ta dejavnost podobna reprodukciji, se od nje razlikuje v tem, da učenec sam izbere, kateri deli so zanj relevantni, kar je povezano tako z nalogo kot s predznanjem jezika, in nato te dele prilagodi lastni komunikacijski situaciji in jih uredi v smiselno celoto. Te kompetence bo lahko učinkovito uporabljal tudi v odrasli dobi, ko se bo srečal z novo besedilno vrsto.

V fazi pisanja oz. govornega sporočanja oz. govorne interakcije učenec oblikuje in posreduje besedilo, na katerega se je pripravil, pri čemer je pozoren na to, da je besedilo skladno z navodilom, da razvija temo v treh temeljnih sklopih (uvod, jedro, zaključek). Pri govornem sporočanju in interakciji je pomembno, da učitelj učenca ne prekinja, temveč si čim bolj neopazno označuje ali zapisuje komentarje, ki jih učencu posreduje na koncu. Prekinjanje pri sporočanju namreč prekine tudi govorčev miselni tok. Če je učenec pozoren na učiteljev odziv (beleženje napak), pa to lahko zviša raven anksioznosti, zaradi česar se prav tako prekine miselni tok in prihaja do napak.

Faza po pisanju oz. govornem sporočanju oz. govorni interakciji je namenjena analizi besedil. Če se učitelj odloči za kolektivno analizo, je priporočljivo, da prične z napako, ki jo je naredil dober učenec, kar doprinese k zmanjšanju napetosti pri šibkejših učencih, ki se v tej fazi počutijo posebej izpostavljene. Poleg tega je velika možnost, da je ta napaka prisotna tudi pri šibkih učencih, in učitelj v nadaljevanju predstavi tudi druge napake. Analizo lahko vodi učitelj, lahko pa se omeji na predstavitev napak in učence spodbuja k vrstniški (ang. *peer-to-peer*) diskusiji, iskanju ustrežnejših rešitev in popravljanju napak. Napake, ki jih analiziramo, namreč niso zgolj jezikovne (slovnične), lahko so tudi pragmatične (ustreznost komunikacijski situaciji) ali vezane na koherenco (nerazumevanje povezav ali manjkajoči vezni členi v besedilu) oziroma na besedišče (dobesedni prevodi, ki predstavljajo negativni transfer; metafore, idiomatski izrazi).

Učitelj naj se okvirno in smiselno drži preglednice jezikovnih struktur in besedišča po ravneh (CILS
(<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/Otc1b89>)).

USTNO IZRAŽANJE

CILJI

Učenec:

O: razvija splošno ustno izražanje in zmožnost nastopanja (tudi ob multimedijški podpori), pri tem pa nadgrajuje in uporablja strategije tvorjenja. V procesu razvijanja strategij presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepoznava priložnosti za nadaljnje učenje.

SC (1.1.1.1 | 1.1.2.2 | 5.3.5.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

MINIMALNI STANDARDI	STANDARDI
• tvori preproste, večinoma krajše opise o ljudeh in krajih (osebni podatki, šola, družina, hobiji, prijatelji ...); • na kratko predstavi obravnavano temo ob multimedijški ali drugi podpori, kljub napakam je predstavitev še razumljiva; • odgovori na preprosta vprašanja, povezana s predstavitvijo; • obnovi kratko besedilo in predstavi izbrane osebe in dogajanje.	• z daljšimi in občasno kompleksnejšimi povedmi tvori razmeroma natančne in podrobne strukturirane opise; • razmeroma jasno, tekoče in (neposredno) predstavi različne obravnavane teme ter razloži in utemelji svoje mnenje, stališča, načrte in dejanja; • odgovori na vprašanja, ki sledijo predstavitvi; • pripoveduje zgodbo ali povzame vsebino besedila.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Učenec razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.) pri posameznih predmetih (1.1.1.1). Razvija spretnosti aktivnega poslušanja in asertivne komunikacije (3.3.2.1), ob tem lahko prepoznava lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja (3.1.3.1).

Učitelj načrtuje dejavnosti za razvijanje ustnega izražanja. V pripravi na pouk skrbno pripravi gradivo (na primer tematski sklop, iztočnice), določi cilje, ki naj bi jih učenec dosegel v okviru različnih dejavnosti, ter umesti dejavnost ustnega izražanja v učni proces ali jo predvidi kot samostojno (ali projektno) nalogo.

Naloge/dejavnosti so vodene mestoma z oporo. Učenec se sporazumeva v živo, po telefonu in drugih napravah ali spletnih aplikacijah (spletna interakcija).

Sporazumevalne dejavnosti so krajše in tudi daljše kot npr. situacijski razgovor (razredna komunikacija z učiteljem in sošolci, naročanje in kupovanje izdelkov itn.), sodelovanje v dvo- ali večgovornih situacijah po

vneprej pripravljenem vzorcu, sodelovanje v razpravah, izmenjavi mnenj npr. o članku, intervjuju ali dokumentarnem filmu.

Pri vodenju dejavnosti tvorjenja ustnega izražanja (delo v dvojicah, v skupini) učitelj:

- » skrbi za sproščeno, prijateljsko ozračje in spodbuja sodelovanje med učenci;
- » usklajuje zahtevnost naloge z individualnimi oziroma skupinskimi potrebami učencev;
- » izmenjuje dejavnosti in skrbi za pestrost pouka;
- » diferencira naloge in jih individualizira;
- » spodbuja glasno branje, nastopanje pred sošolci in podaja povratno informacijo;
- » spodbuja samovrednotenje dosežkov in samostojno popravljanje napak.

Pri tej temi gre za produkcijo govornih besedil, ki so namenjena enemu ali več poslušalcem, in pisnih besedil znanemu ali neznanemu naslovniku. Z različnimi dejavnostmi učenci razvijajo govorne veščine. Učenci z dejavnostmi izboljšujejo tekočnost, izgovor in intonacijo. Skozi dejavnosti se učijo strukturirati svoja mnenja in ideje. Razvijajo sposobnost, da se predstavijo jasno in jedrnat.

Učenci svojo govorno zmožnost razvijajo pri glasnem branju, poročanju, opisovanju, razlaganju, pripovedovanju, igri vlog, spontanem govorjenju, petju, izražanju stališč.

Učitelj uporabi različne formate za daljše vloge, kot so opisi, anekdote, predstavitve ali intervjuji.

Omogoči jim, da uporabljajo pripomočke, kot so zapiski ali predstavitve, vendar jih spodbudi, da se ne zanašajo preveč nanje.

Učence vzpodbudi, da vključi različne žanre, kot so pripovedovanje zgodb, opisovanje, argumentiranje ali prepričevanje.

Učenci lahko znanje in spretnosti ustnega izražanja izkazujejo na različne načine: s kratkimi predstavitvami, govornimi nastopi, lastnimi videoposnetki, opisovanjem slikovnih iztočnic ... Tema mora biti znana in povezana z učenčevim vsakdanjim življenjem.

SC (1.1.1.1) SC (3.1.3.1) SC (3.3.2.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenci izkazujejo znanje ustnega izražanja na vneprej pripravljenih vzorcih. Besedila so lahko krajša ali daljša ter podprta z vizualnimi ali besednimi iztočnicami. Sporočanje vključuje tvorjenje navodil ali napotkov ob jasno podanih iztočnicah. Poimenovanja, opisi in primerjave stvari, oseb, dejanj, lastnosti, okoliščin itd. so iz neposredne okolice ali na slikah. Povzemajo prebrana ali slišana besedila, pojasnjujejo tabele, grafe itd., utemljujejo razloge za določene trditve ali dejanja, izražajo mnenja ali pripravijo in izvedejo kratke predstavitve na različne teme.

Učenci znanje izkazujejo ob modelnih govornjenih besedilih, kasneje samostojno in na različne načine, kot so krajši ali daljši monolog (npr. predstavitev, govorni nastopi, lastni video posnetki, opisovanje slikovnih iztočnic, predstavitev lastnega mnenja). Vsebina mora biti znana in povezana z učenčevim vsakdanjim življenjem.

Pri ustnem izražanju učenec uporablja konkretno, v šolskih okoliščinah pogosto rabljeno besedišče. Pri tem uporablja dokaj širok nabor besedišča in slovničnih struktur. Učenec spoznava in uporablja strategije za ustno izražanje: v primeru nesporazuma ali zaradi omejenega besedišča si pomaga z opisovanjem, gestami in/ali popravljanjem napak.

Primerne naloge:

- » predstavitev sebe,
- » opisovanje predmeta ali slike,
- » pripovedovanje kratke zgodbe o preprostemu dogodku,
- » vprašanje in odgovor o znani temi,
- » pojasnjevanje navodil, grafov.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » **obseg besedišča:** obseg besedišča zadošča, da učenec morda z nekoliko oklevanja in posrednega opisovanja oblikuje sporočila o vsakdanjih vsebinah in aktualnih dogodkih;
- » **jezikovno pravilnost:** razmeroma pravilno uporablja najpogostejše besedišče in strukture. Občasno lahko prihaja do manjših nesporazumov;
- » **tekočnost:** opaznejši so daljši premori pri iskanju ustreznega besedišča in struktur, vendar je sporazumevanje razumljivo;
- » **koherentnost:** učenec zna začeti, vzdrževati in zaključiti pogovor o vsebinah iz svojega interesnega področja;
- » **fonologijo:** izgovarjava je razumljiva, intonacija je zadovoljiva. V naglasu se še prepozna vpliv drugih jezikov.

PISNO IZRAŽANJE

CILJI

Učenec:

○: razvija splošno pisno izražanje, tako da tvori besedilo iz osebnega, javnega ali izobraževalnega tematskega področja, ki je namenjeno enemu ali več naslovnikom;

● SC (1.1.1.1)

○: razvija ustvarjalno pisanje in ob tem osebno prožnost, razvojno miselno naravnost in ustvarjalnost;

SC (3.1.4.1)

○: uporablja tvorbnе strategije za načrtovanje, izvedbo in popravljanje. V procesu razvijanja strategij presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepoznava priložnosti za nadaljnje učenje. Za pripravo pisno tvorjenih besedil vrednoti verodostojnost in zanesljivost digitalnih vsebin in virov;

SC (4.1.2.1 | 5.3.5.2)

○: tvori kratek sestavek o mogoči in želeni trajnostni prihodnosti (npr. s kratkimi ustvarjalnimi promocijami, vezanimi na okolje, gradi odgovoren odnos do naravnih sistemov).

SC (2.1.3.1 | 2.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

MINIMALNI STANDARDI	STANDARDI
• tvori preprosto besedilo na podlagi danega vzorca, navodil, iztočnic (osebni podatki, kraj, čas, družina, prijatelji, šola ...); • sestavi kratko zgodbo ali opis ob pomoči iztočnic, danega besedilnega vzorca, navodil ...	• tvori preprosto besedilo (zgodbo, opis, napotke, navodilo ...) na znano temo z enostavnimi stavki, povezanimi z osnovnimi vezniki. Napiše kratko pismo, sporočilo, vabilo, odgovor na vabilo; • tvori kratke, domišljajske zapise o dejavnostih, ljudeh in krajih, kar se lahko nanaša na preteklost, sedanjost ali prihodnost.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Za razvijanje pisnega izražanja je priporočena predhodna obravnava besedila. Najprej učenci oblikujejo besedne zveze in sklope ter krajša besedila. Pozneje postajajo besedila zahtevnejša.

Dejavnosti pred pisanjem

Dejavnosti pred pisanjem v učencu sprožijo njegovo predznanje o določeni vsebini, ki ga poveže z novo pridobljenimi informacijami. Namenjene so motiviranju učenca, uvajanju ključnega besedišča ter razumevanju naloge.

Dejavnosti pred pisanjem:

napovedovanje vrste besedila, uporaba slikovnega gradiva, usmerjeni pogovor o temi besedila, zastavljanje vprašanj, zbiranje ključnih idej in besed, uporaba avdiovizualnega gradiva.

Dejavnosti med pisanjem:

pisanje osnutka, uporaba miselnih vzorcev, uporaba tabel in obrazcev, sklepanje iz sobesedila, povezovanje informacij iz različnih virov, samostojno oblikovanje in strukturiranje besedil, vodenje refleksije o procesu pisanja.

Dejavnosti po pisanju:

urejanje in popraviljanje osnutka, preverjanje pravilnosti zapisa, povzemanje informacij, dramatizacija zgodbe ali pisnega izdelka, samoevalvacija in vrstniška evalvacija pisnih izdelkov.

Učenec pridobi zmožnosti pisnega izražanja z vajo, zato mu je treba ponuditi veliko pisnih dejavnosti. Iz postopnega uvajanja vodenih dejavnosti preidemo na prosto in ustvarjalno pisanje.

Primeri nalog pisnega sporočanja:

- » oblikovanje povedi: učence navajamo na ustrezno izbiro besedišča, upoštevanje pravopisnih posebnosti, za pravilnost jezikovne rabe učenci urejajo, dopolnjujejo povedi, sestavljanke;
- » dopolnjevanje besedila: učitelj posreduje nepopolno besedilo, učenci dopisujejo manjkajoče podatke, s ključnimi besedami oblikujejo zgodbo;
- » krajši opisi in obnove: učenci razvijajo zmožnosti pisanja ob zmožnostih govora: govor, poslušanje, strnjena obnova, intervju, vnašanje podatkov iz intervjuja v tabelo itd. Iztočnica je lahko vsebina, ki je bila obravnavana v pogovoru, lahko je ilustracija ali besedilo;
- » oblikovanje besedila na podlagi ključnih besed ali osnovnih podatkov o besedilu: učenci tvorijo besedilo na podlagi danih izrazov;
- » posredovanje vzorcev besedil, na podlagi katerih se učenci seznanijo s strukturo in vsebino besedila (npr. življenjepis).

Učitelj postopno uvaja učence v zahtevnejše dejavnosti. Priporočljivo je, da začne z vodenimi dejavnostmi v skupini (ustvarjanje po verižni metodi), saj lahko učenec samostojno ustvarja šele po intenzivnem urjenju.

Učenec z rabo tvorbnih strategij razvija pisno zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (1.1.1.1). Z načrtovanimi dejavnostmi učenec piše kratke sestavke, gradi odgovoren odnos do naravnih sistemov, vrednoti možne, verjetne in želeno trajnostne prihodnosti (scenarije) (2.1.3.1) (2.3.1.1). Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost (3.1.4.1). Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepoznava priložnosti za nadaljnje učenje (5.3.5.2).

SC (1.1.1.1) SC (3.1.4.1) SC (5.3.5.2) SC (2.1.3.1) SC (2.3.1.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenci lahko znanje in spretnosti pisnega izražanja izkazujejo s pisanjem različnih besedilnih vrst, pri čemer učitelj vrednoti njihove pisne izdelke.

Poudarek je na formativnem vrednotenju učenčevega napredka, ki omogoča učencu samorefleksijo in razumevanje končne ocene izdelka.

Primeri besedil:

blog, članek (npr. za šolsko glasilo), del besedila, dnevnik (o aktivnostih, o preteklih/prihodnjih dogodkih), elektronsko sporočilo, intervju, kolumna z nasveti, letak, navodila, obnova (prebranega besedila), obrazec, ocena filma ali knjige, oglas, opis, osebno pismo, osebni slovar, pesem, prispevek na forumu, razglednica,

sestavek, seznam, sporočilo, strip, ustvarjalni zapis, vabilo (npr. za šolski ples), voščilnica, zapiski, zgodbo po iztočnicah idr.

OPISNI KRITERIJI

Učenec piše preprosta povezana besedila o znanih temah in temah iz svojega interesnega področja.

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » vsebino in sporočilnost (vsebinska ustreznost glede na dano nalogo, jasnost namena besedila oz. sporočila),
- » jezikovni razpon (bogastvo in ustrezna raba besedišča, ustreznost glede na sporočilni namen, ustvarjalnost in iznajdljivost v novih situacijah),
- » kohezivnost (smiselno povezovanje besed in fraz v preprosto besedilo),
- » pravopis,
- » jezikovno pravilnost (slovnično pravilnost in pravopis).

Pri izdelavi opisnih kriterijev si lahko pomagamo z opisi:

- » **obseg besedišča:** obseg besedišča zadošča, da učenec oblikuje sporočila o temah, kot so družina, šola, hobiji, interesi, aktualni dogodki;
- » **koherentnost:** niz preprostih ločenih krajših prvin zna združiti v smiselno povezano linearno zaporedje;
- » **jezikovno pravilnost:** razmeroma pravilno uporablja nabor pogosto rabljenih slovničnih struktur. Občasno naredi napako, ki pa si jo bralec iz konteksta pravilno razloži;
- » **vsebino:** učenec zna opisati doživetja, resnične ali izmišljene dogodke. Napisati zna preprosto zgodbo, opisati vsebine o znanih temah ali temah, ki se nanašajo na njegovo interesno področje.

INTERAKCIJA

OBVEZNO

OPIS TEME

Interakcija poteka med dvema ali več osebami, ki soustvarjajo ustno ali pisno besedilo. Vključuje preprosta in rutinska opravila, ki zahtevajo neposredno izmenjavo informacij o znanih in vsakdanjih temah. Interakcijo odražajo različne življenjske situacije, kot so kratki dialogi, pogovori o znanih temah, telefonski pogovori ali

videoklici, in pridobivanje storitev in dobrin. V teh situacijah učenci izmenjujejo informacije, pri čemer uporabljajo različne komunikacijske strategije tako za sprejemanje kot tudi tvorjenje besedil.

Učenec se sporazumeva ustno, pisno ali po spletnih aplikacijah, kot so družabna omrežja, e-mail, SMS in MMS. V temo je vključen tudi razvoj skupnih ciljev s področja jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, podjetnosti in digitalne kompetentnosti ter zdravja in dobrobiti. Uresničevanje teh ciljev je razloženo v didaktičnih priporočilih za temo in posamezne skupine ciljev. Interakcija zajema tri skupine ciljev: ustno, pisno in spletno interakcijo.

Učenec ustno, pisno in spletno izmenja informacije s sogovornikom ali sogovorniki, sodeluje v kratkih dialogih, pogovorih o znanih temah, telefonskih pogovorih ali videoklicih, pridobiva storitve in dobrine ter si dopisuje z drugimi (npr. napiše SMS, voščilnico, e-sporočilo, prijavo, izpolni obrazec za zasebne ali uradne namene). Ob koncu 3. VIO se učenec zna sporazumevati v preprostih in rutinskih opravilih, ki zahtevajo preprosto in neposredno ustno izmenjavo informacij o znanih temah in dejavnostih. Znajde se v zelo kratkih družabnih izmenjavah, čeprav po navadi ne razume dovolj, da bi pogovor sam vzdrževal. V okviru pisne in spletne interakcije se zna vključiti v osnovno družbeno interakcijo, pri čemer izrazi, kako se počuti, kaj počne ali kaj potrebuje, in se na komentarje odzove z zahvalo, opravičilom ali odgovori na vprašanja.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri razvijanju interakcije je treba upoštevati, da to področje ni samostojno, temveč se razvija v soodvisnosti od sprejemanja, tvorjenja, posredovanja, raznojezične in medkulturne zmožnosti in sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Interakcija je sposobnost učinkovitega sodelovanja v komunikacijskih situacijah, kjer učenec izmenjuje informacije, misli in občutke z drugimi. Učenec zamenjuje vlogi sporočevalca in prejemnika govornega ali zapisanega besedila z enim ali več govorcami oz. pisci. Pri tem raba jezika prilagaja kontekstu in sogovornikom.

Interakcijo razvijamo z dejavnostmi, ki učence spodbujajo, da se ustrezno vključujejo v različne govorne in pisne sporazumevalne situacije. Za interakcijske dejavnosti je značilno delo v dvojicah ali majhnih skupinah, kjer poleg jezikovnih in komunikacijskih spretnosti razvijamo tudi čustvene in socialne spretnosti ter odnose, kot so sodelovanje, strpnost in reševanje nesporazumov. Pomembno je ozaveščanje o pomenu spoštljive in učinkovite komunikacije.

Namen interakcije naj bo čim bolj osmišljen in temelji na dejanskih potrebah po interakciji in vsebini, ki je blizu učencem. Interakcijske dejavnosti razvijamo tudi s projektnim, problemskim in praktičnim poukom, pri katerem je smiselno povezovati predmetna področja in vključevati razvijanje digitalne kompetentnosti. Učence ozaveščamo o pasteh in pomenu varnosti pri spletni interakciji.

Pri interakciji učenci razvijajo različne komunikacijske strategije, ki jih uporabljajo tudi v maternem jeziku, kot so parafraziranje, nadomeščanje specifičnih izrazov s splošnejšimi, opisi ali raba sopomenk, smiselna raba mašil in podpora besedni komunikaciji v obliki gest, prikazov in mimike ter raba emotikonov.

Pri razvijanju interakcije je treba upoštevati individualne značilnosti učencev, kot so različne stopnje jezikovnega znanja in osebnostne lastnosti (npr. zgovornost, zadržanost). Pomembno je, da učitelj spodbuja vključevanje vseh učencev in nudi dodatno podporo tistim, ki jo potrebujejo.

Interakcija je ključni element pri učenju jezika, saj učencem omogoča, da aktivno uporabljajo jezik v različnih situacijah in kontekstih. Pri interakciji imajo sporočilnost, vsebina in funkcijska ustreznost prednost pred jezikovno pravilnostjo. To pomeni, da se v večini situacij dopuščajo napake in nejasnosti, ker sam kontekst pogosto pomaga pri razumevanju. Uspešna interakcija zahteva preverjanje, ali je bilo sporočilo pravilno razumljeno, zmožnost preoblikovanja sporočila za lažje razumevanje in odpravljanje nesporazumov ter zmožnost spoprijemanja s čustvenimi odzivi.

Pri poučevanju interakcije je ključno, da učitelji učencem omogočijo praktično uporabo jezika v različnih situacijah. Pomembno je tudi, da učitelji ustvarijo podporno okolje, kjer se učenci počutijo varne pri izražanju in eksperimentiranju z jezikom, tudi če delajo napake.

Pri razvijanju interakcijske zmožnosti učenec uporablja spoštljivo, nenasilno komunikacijo (1.1.5.1) v različnih besedilnih vrstah (1.1.1.1). Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije (3.3.2.1). Za izboljšanje interakcije išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja (4.1.1.1 (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/qdfrqn%20>)). Strategije spletne interakcije nadgrajuje z uporabo spletnih orodij, ki mu omogočajo interakcijo in soustvarjanje skupne vsebine z drugimi učenci in učitelji. V spletni interakciji razvija razumevanje sporazumevalnega namena sogovorcev, prepoznavanje namena sporočila, prilagajanje odziva in prepoznavanje nesporazumov (4.2.5.1 (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ueqzebf>)), istočasno razvija spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje (5.2.4.3) in prepoznava priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah (5.3.5.3).

SC (1.1.1.1) SC (1.1.5.1) SC (3.3.2.1) SC (4.1.1.1) SC (4.2.5.1) SC (5.2.4.3) SC (5.3.5.3)

USTNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

O: razvija zmožnost ustne izmenjave informacij v enostavnih vsakodnevnih situacijah, ob tem uporablja in razvija strategije ustne interakcije za sodelovanje z različnimi posamezniki in skupinami, strategije in spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije;

SC (3.3.2.1 | 5.3.4.1)

I: se sporazumeva v drugem jeziku v vsakdanjih okoliščinah tudi izven učilnice, npr. na strokovni ekskurziji ali pri sodelovanju v mednarodnem projektu. S sogovorniki aktivno uporablja pri pouku pridobljeno znanje v novih avtentičnih situacijah.

SC (5.3.5.3)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

MINIMALNI STANDARDI	STANDARDI
- s kratkimi odgovori se odzove na izmenjave informacij, ki so večkrat ponovljene. Pomaga si z nebesednim sporočanjem; - na podlagi razumevanja osnovnih informacij v pogovoru se na kratko odzove, postavlja vprašanja in nanje odgovarja s kratkimi odgovori, sledi enostavnim napotkom in začne, vzdržuje in konča preprost pogovor; - z okrnjenim naborom izrazov zna izmenjati mnenje.	- ustrezno se odzove, ko je neposredno naslovljen, razume vsakdanje vsebine; - na podlagi razumevanja glavnih informacij v pogovoru zastavlja vprašanja in odgovarja nanje, se odzove na pobude drugih, sledi napotkom, začne, vzdržuje in konča pogovor; - z naborom izrazov zna izmenjati mnenje.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Interakcija je ključni element pri učenju jezika, saj omogoča učencem aktivno uporabo jezika v različnih situacijah in kontekstih. Pri tem imajo sporočilnost, vsebina in funkcijska ustreznost prednost pred jezikovno pravilnostjo, saj kontekst pogosto pomaga pri razumevanju. Dopuščajo se napake in nejasnosti, uspešna interakcija pa zahteva preverjanje razumevanja, preoblikovanje sporočil za odpravo nesporazumov in spoprijemanje s čustvenimi odzivi.

Učenci razvijajo zmožnosti za različne oblike ustne interakcije, kot so družabni pogovori, neformalne in formalne pogovore. Pomembne so tudi ciljno usmerjene aktivnosti, kot so vzpostavljanje komunikacije, usmerjanje pogovora, pridobivanje informacij ter izvajanje intervjuja. Učitelj naj spodbuja praktično uporabo jezika pri vsakodnevni šolski interakciji, simulaciji, igri vlog in na strokovnih ekskurzijah, izmenjavah ali mednarodnih projektih. Učenci naj preverjajo razumevanje, prilagajajo svoja sporočila in se učijo ravnanja s čustvenimi odzivi. Pomembno je ustvariti podporno okolje, kjer se učenci počutijo varne pri izražanju, tudi če delajo napake. Digitalna orodja so lahko dodatna podpora za učinkovito razvijanje komunikacijskih veščin.

V 3. VIO učenci nadaljujejo razvijanje govornega sporazumevanja. Spoznava in uporabljajo nove strategije ter širijo nabor komunikacijskih funkcij (npr. pozdravljanje, zahvaljevanje, strinjanje, nestrinjanje, izražanje želja in potreb) in pogoste vzorce družbene interakcije (npr. medsebojno predstavljanje, izmenjava informacij, stališč). Pri tem uporabljajo komunikacijske strategije in upoštevajo pravila medkulturnega sporazumevanja.

Dejavnosti postajajo kompleksnejše, še vedno pa v glavnem potekajo v za učenca znanih situacijah (npr. medvrstniška razredna komunikacija, zahtevnejše igre, simuliranje avtentičnih interakcijskih sporazumevalnih situacij). Pri razvoju interakcijskih spretnosti je pomembno, da učenec sprašuje in odgovarja na vprašanja, se besedno in nebesedno odziva na iztočnice (npr. vprašanja, navodila, pozivi), sodeluje v vnaprej naučenih in tudi spontan dialogih, sodeluje pri dramatizacijah, kjer učenci vadijo vnaprej naučene dialoge, nebesedno komunikacijo, krepijo samozavest, druge veščine in lastnosti.

Učitelj načrtuje postopke dejavnosti ustne interakcije. V pripravi na pouk skrbno pripravi gradivo (npr. tematski sklop, iztočnice), določi cilje, ki naj bi jih učenec dosegel v okviru različnih dejavnosti, ter umesti dejavnost v učni proces ali jo predvidi kot samostojno (ali projektno) nalogo.

Najpogostejše oblike interakcijskih dejavnosti so dialog, pretvarjanje in vživljanje v umišljen svet (simulacije) ter igre vlog. Igre vlog vključujejo izmenjavo informacij, učenci izvajajo dejavnosti pretvarjanja v izmišljeni ali resnični situaciji.

Projektno delo zadovoljuje potrebe po socialnih oblikah dela. Učenci pri izvajanju nalog izhajajo iz svojega predznanja, izkušenj in miselnih procesov. V okviru projektnega dela urijo zmožnosti, saj se pogovarjajo, poslušajo drug drugega, pridobivajo informacije, pripravljajo poročila in predstavijo rezultate. Učitelj ima vlogo koordinatorja.

Prednosti projektnega dela so predvsem samoorganizacija postopkov pri pridobivanju znanj, samovrednotenje ciljev in standardov, razvijanje strpnega odnosa do sošolcev in spodbujanje izkušenskega učenja. S projektnim delom povezujemo tudi druge zahtevnejše oblike učenja, kot so seminarsko delo, razprava in samostojno poročanje.

Pomembno je ustvariti podporno okolje, kjer se učenci počutijo varne pri izražanju, tudi če delajo napake. Digitalna orodja so lahko dodatna podpora za učinkovito razvijanje komunikacijskih veščin.

Učenec razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (1.1.1.1), razvija lastne sporazumevalne zmožnosti z nenasilno komunikacijo (1.1.5.1), sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah (4.2.1.1

(<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/mawqrwf>). Razvija spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, potrebne za doseganje rezultatov (5.2.4.3).

SC (1.1.1.1) SC (1.1.5.1) SC (4.2.1.1) SC (5.2.4.3)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pri govorni interakciji je pomembno, da ta poteka v čim bolj avtentičnih in naravnih okoliščinah, ki ne spodbujajo zgolj reprodukcije naučenih vsebin. Pomembno je upoštevati, da se v govoru pojavljajo tudi zatikanja, napake, ponovni začetki ipd. Kakovostno sporazumevanje se odraža tudi v aktivnem spremljanju udeležencev v interakciji vključno z nebesedno komunikacijo in ustreznem odzivu, npr. drugače pove, ponovi itd.

Govorne dejavnosti se dinamično spreminjajo in prehajajo iz enogovornih v večgovorne in obratno. Večgovorne dejavnosti (sporazumevanje) vključujejo dialog, intervju, pogovor, igro vlog, izmenjavo informacij idr. Dejavnosti so lahko vezane na slikovne, grafične in druge iztočnice, na besedilo, ki ga učenci slišijo ali preberejo oz. na opazovanje in gledanje postopkov, posnetkov ali izhajajo iz trenutne situacije. Sogovorec učencev je lahko učitelj, prednost pa imajo učenci. Pri tem učitelj pazi, da sta sogovorca razmeroma enakovredna, da se komunikacija ne prekine, ali pa naj dialog podpre učitelj.

Učenec svoje znanje s področja ustne interakcije izkazuje na različne načine:

- » simulira pogovor o različnih temah in v različnih situacijah (npr. pogovor o hobijih, potovanju, filmu, športni prireditvi, pri zdravniku, v trgovini);

- » opravi dvogovor s sošolcem in/ali drugimi osebami (npr. s karticami za igranje dialoga). Vsebino dvogovora na kratko ustno predstavi;
- » ob pomoči urnika ali preglednice svojih aktivnosti izrazi čas s frazami in se dogovori za vsakdanjo aktivnost (telefonski pogovor v dvojici);
- » opravi nakup in naroči hrano in pijačo (igra vlog);
- » pripravi in vodi intervju;
- » opravi simulacijo telefonskega pogovora na osnovi navodil (v živo ali kot avdio/video posnetek).

Pogovor poteka v živo, lahko je tudi posnet v obliki avdio ali video posnetka. Navodila upoštevajo jezikovno raven učencev, zato so različno zahtevna. Učiteljeva povratna informacija naj bo osredotočena na spodbujanje sodelovanja v interakciji in tekočnosti, kasneje na pravilnost in ustreznost, pri čemer imajo učenci dovolj časa za refleksijo in izboljšave.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » **sodelovanje v ustni interakciji**: s sogovornikom si izmenjuje informacije o znanih vsebinah v predvidljivih vsakdanjih situacijah;
- » **razumljivost in tekočnost govora**: učenec se izraža vsebinsko razumljivo, s kratkimi izjavami. V pogovoru nastajajo krajši premori. Izgovarjava je na splošno dovolj jasna, da je razumljiva;
- » **besedišče in jezik**: uporablja preproste stavčne strukture z naučenimi frazami in ustaljenimi vzorci, da se sporazume o vsebini v preprostih vsakodnevnih situacijah.

PISNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

○: razvija zmožnost oblikovanja in izmenjave preprostih sporočil ter izpolnjevanja običajnih obrazcev. Ob tem razvija osebno prožnost in ustvarjalnost;

SC (3.1.4.1)

○: razvija in uporablja interakcijske strategije in razvija strategije spletnega sporazumevanja/interakcije, pri čemer nadgrajuje uporabo spletnih orodij, ki mu omogočajo interakcijo in soustvarjanje skupne vsebine z drugimi učenci in učitelji. Po potrebi uporablja jezikovne vire in digitalno tehnologijo (slovar, črkovalnik, prevajalnik, brskalnik in vzorčno besedilo). Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem in pravilom, ki veljajo v določeni skupini.

SC (4.1.1.1 | 4.2.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

MINIMALNI STANDARDI	STANDARDI
• tvori in izmenjuje enostavna sporočila za različne namene; • v predvidljivih situacijah posreduje in sprašuje za dodatne informacije. Pri tem uporablja različne ustaljene vzorce.	• tvori in izmenjuje sporočila za različne namene; • pisno se zahvali, opraviči, vošči, izrazi strinjanje ali nestrinjanje ter poroča o osebnih občutkih, dogodkih in doživetjih. Pri tem uporablja širši nabor ustaljenih vzorcev.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pisanje je ključna veščina za učinkovito sporazumevanje v različnih kontekstih. Učenci razvijajo sposobnost aktivnega sodelovanja v pisni komunikaciji, izboljšujejo veščine ustvarjanja različnih vrst besedil za pisno interakcijo ter se urijo v prilagajanju pisanja v različnih kontekstih. Pomembno je ustvariti vzdušje, kjer se učenci ne bojijo delati napak in se učijo drug od drugega. Uporabljati je treba raznolike naloge, ki vključujejo različne žanre pisanja in spodbujajo sodelovanje v različnih oblikah pisne interakcije. Spodbujanje ustvarjalnosti omogoča učencem, da izrazijo svojo individualnost pri pisanju, medtem ko redne povratne informacije pomagajo izboljšati njihove veščine. Uporaba avtentičnih materialov in tehnologije dodatno spodbuja pisno interakcijo in sodelovanje.

Pisna interakcija je spretnost, ki jo pri učencih razvijamo postopoma. Vključuje različne dejavnosti, kot so izmenjava sporočil, dopisovanje in izpolnjevanje obrazcev, ki lahko potekajo tudi po elektronskih medijih. Učitelj sistematično nadgrajuje spretnosti pisanja in pisnega sporazumevanja, pri čemer upošteva, da učenci potrebujejo različne stopnje podpore. Besedilne vrste vključujejo sporočila, povabila na dogodek, opravičila, oglase, pisma in voščila. Učenec lahko pisno interakcijo izkazuje na različne načine, kot so simulacija pisne interakcije, medsebojna izmenjava informacij s sošolcem in/ali drugimi osebami, izpolnjevanje obrazcev z osebnimi podatki ter pisanje razglednic, SMS-ov, voščilnic, zahval/opravičil in e-sporočil. Prav tako lahko učenec ob pomoči urnika ali preglednice svojih aktivnosti izrazi čas s frazami in se dogovori za vsakdanjo aktivnost po e-sporočilu ali SMS-u.

Učenec razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (1.1.1.1), razvija in uporablja interakcijske strategije, različne digitalne tehnologije ter razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah (4.2.1.1 (<https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/mawqrwf>)). Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vednje pričakovanjem in pravilom, ki veljajo v določeni skupini (4.2.5.1 (<https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/uegzebf>)).

SC (1.1.1.1) SC (4.2.1.1) SC (4.2.5.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenec lahko interakcijo izkazuje:

- » s simulacijo pisne interakcije (s pisanjem osebnega ali formalnega pisma ob upoštevanju danih vsebinskih iztočnic),
- » z medsebojno izmenjavo informacij s sošolcem in/ali drugimi osebami (SMS, voščilnice, zahvale/opravičila in e-sporočila),
- » ob pomoči urnika ali preglednice svojih aktivnosti za izražanje časa s frazami in dogovarjanje za vsakdanjo aktivnost (e-sporočilo ali SMS).

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » **sodelovanje v pisni interakciji**: z dopisovalcem si lahko izmenjuje informacije o znanih vsebinah v predvidljivih vsakdanjih situacijah;
- » **razumljivost zapisa**: zapisuje razumljivo in s kratkimi izjavami;
- » **besedišče in jezik**: uporablja naučene fraze na obravnavano temo in besedišče in obravnavane jezikovne strukture. Jezik je podoben govorjenemu, besedišče je ustrezno in bogato, upoštevana je pravopisna, oblikoslovna in skladenjska jezikovna pravilnost;
- » **sporočilnost**: jasnost in razumljivost sporočila, upoštevanje zahtev naloge (iztočnice) in značilnosti besedilne vrste.

SPLETNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

○: z interakcijskimi strategijami razvija zmožnost sporazumevanja v različnih spletnih okoljih s spletnimi prevajalniki in spletnimi orodji, soustvarja vsebine z drugimi učenci in učitelji;

SC (4.2.1.1 | 4.2.5.1)

○: za sodelovanje v ustni komunikaciji na daljavo razvija specifični jezikovni repertoar in strategije spletnega sporazumevanja/interakcije (kot npr. v interakciji s sošolci prepozna in povzema dejanja, potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti).

SC (2.3.1.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

standardi znanja niso določeni.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Interakcija na spletu omogoča učencem stik z avtentično uporabo jezika vključno z idiomi, slengom ter neformalnimi izrazi in komunikacijskimi vzorci, pogosto uporabljenimi v digitalnih kontekstih.

Spletno interakcijo učitelj spodbuja z različnimi dejavnostmi, npr. učenec lahko sodeluje v družabni spletni izmenjavi (s preprostim voščilom na virtualni čestitki), oblikuje spletne prispevke in komentarje in si ob tem pomaga s spletnim prevajalnikom in drugimi viri.

Uporaba družbenih omrežij je vseprisotna, zato jih lahko smiselno uporabimo tudi pri pouku italijanščine kot drugega jezika npr. za pridobivanje povratnih informacij učencev, njihova vprašanja, dileme, komentarje itd.

Družbena omrežja in drugi viri omogočajo seznanjenost, sledenje, spremljanje aktualnih informacij ter njihov hiter pregled. Ob tem je treba učence opolnomočiti za kritično vrednotenje spletnih virov, podatkov, informacij in digitalnih vsebin.

Primeri dejavnosti spletne interakcije

Učenec:

- » pripravi in komentira kratke spletne prispevke, ki opisujejo vsakdanje zadeve, družabne dejavnosti in občutke;

- » uporabi vnaprej in s spletnimi orodji pripravljena besedila, pri tem ima na razpolago omejen izbor jezikovnih sredstev;
- » sodeluje v spletnih skupinskih izmenjavah;
- » sledi jasnim navodilom, ki zahtevajo preprosto pojasnjevanje ali razlaganje podrobnosti (ob vizualni in/ali avditivni podpori) in jih sooblikuje za znane vsebine.

Učenec razvija strategije spletnega sporazumevanja/interakcije, pri čemer nadgrajuje uporabo spletnih orodij, ki mu omogočajo interakcijo in soustvarjanje skupne vsebine z drugimi učenci in učitelji (4.2.1.1), gl. DigComp 2.2 (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/mawqrwf>). V spletni interakciji razvija razumevanje sporazumevalnega namena sogovorcev, prepoznavanje namena sporočila, prilagajanje odziva in prepoznavanje nesporazumov, prilagaja svoje vednje pričakovanjem in pravilom, ki veljajo v določeni skupini (4.2.5.1), gl. DigComp 2.2 (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ueqzebf>) - npr. presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti. (2.3.1.2).

SC (4.2.1.1) SC (4.2.5.1) SC (2.3.1.2)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » ustvarjanje profila na družbenem omrežju: učenec naj bi ustvaril profil na družbenem omrežju, vanj vključuje več informacij o sebi, svojih interesih in hobijih;
- » sodelovanje v spletni razpravi: učenec naj bi sodeloval v spletni razpravi na forumu ali v komentarjih na družbenem omrežju npr. z izražanjem lastnega mnenja, stališča ali postavljanjem vprašanj;
- » pošiljanje in prejemanje daljših sporočil: učenec naj bi poslal in prejel daljša sporočila po e-pošti ali sporočilih na družbenih omrežjih, npr. z opisom dogodka, prošnjo za pomoč ali izmenjavo mnenj o določeni temi.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo naslednje vidike:

- » **ustreznost glede na sporočilni namen;**
- » **sodelovanje v interakciji;**
- » **sporazumevalne jezikovne zmožnosti.**

Pri spletni interakciji zgolj spremljamo napredek učencev in je ne ocenjujemo. Cilj je spodbujanje učencev k aktivnemu sodelovanju in izboljšanju njihovih jezikovnih zmožnosti v sproščenem in podporno naravnem okolju.

POSREDOVANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Pri posredovalnih dejavnostih učenec ne izraža lastnih pomenov, temveč preprosto nastopa kot posrednik med sogovorcema, ki gradi mostove in pomaga oblikovati ali prenesti pomen včasih v okviru enega jezika, včasih iz enega jezika v drugega (medjezikovno posredovanje). Poudarek je na vlogi jezika v procesih, kot so oblikovanje prostora in pogojev za sporazumevanje in/ali učenje, sodelovanje za oblikovanje novega pomena, spodbujanje drugih k oblikovanju ali razumevanju novega pomena in prenašanje novih informacij v ustrezni obliki.

Učenec pri posredovanju pomaga ljudem razumeti informacije, ki so zaradi jezikovnih, kulturnih ali drugih razlogov težko razumljive. Učenec pojasnjuje, prenaša pomen in premošča komunikacijske vrzeli, da omogoči sporazumevanje in sodelovanje.

Posredovanje lahko poteka znotraj enega jezika, med različnimi jeziki (medjezikovno posredovanje) ali med različnimi načini sporazumevanja (npr. iz govornega v znakovni jezik). Pri pouku drugega jezika (italijanščine) učenci večinoma posredujejo iz drugega jezika v učni jezik (npr. povzemanje besedil), na višjih ravneh pa tudi iz učnega jezika v drugi jezik ali med različnimi jeziki (npr. iz italijanščine v angleščino). Učenci se učijo tudi posredovanja znotraj drugega jezika, kjer povzemajo, pojasnjujejo in razlagajo besedila v drugem jeziku.

Učenec pri posredovanju uporablja strategije, kot so prilagajanje jezika in poenostavitev besedila. Ob koncu 3. VIO zna učenec posredovati informacije iz enostavnih, jasnih in dobro strukturiranih besedil o znanih, zanimivih ali aktualnih temah, včasih ima težave zaradi omejenega besedišča.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Področje posredovanja ni samostojno, temveč se razvija v soodvisnosti od sprejemanja, tvorjenja, interakcije in sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti. Posredovanje združuje vse tri načine sporazumevanja: sprejemanje, tvorjenje in interakcijo, zato to zmožnost pri učencih razvijamo dalj časa in je ne ocenjujemo (zaradi tega tukaj ni standardov za posredovanje).

Posredovanje lahko poteka v okviru enega jezika, med jeziki (medjezikovno posredovanje) ali med načini sporazumevanja (medkodno sporazumevanje, npr. iz govornega v znakovni jezik). Pri pouku italijanščine kot drugega jezika razvijamo medjezikovno in znotrajjezikovno posredovanje. Učenci večinoma posredujejo iz italijanskega v učni jezik, na višjih ravneh pa tudi iz učnega v italijanski jezik ali med jeziki (npr. iz italijanščine v angleščino). Znotrajjezikovno posredovanje vključuje povzemanje, pojasnjevanje in razlago besedil v italijanščini.

Učenec pri posredovalnih dejavnostih uporablja strategije, kot so prilagajanje jezika in poenostavitev besedila. Razlikujemo med tremi področji posredovanja.

Posredovanje besedil: prenašanje vsebine besedila drugi osebi, ki besedila zaradi jezikovnih, kulturnih ali drugih ovir ne razume. Dejavnosti vključujejo prenašanje specifičnih informacij, pojasnjevanje podatkov, obdelavo besedila, prevajanje pisnega besedila, pisanje zapiskov, izražanje osebnega odziva ter analiziranje in kritiko ustvarjalnih besedil. Prevajanje besedil je najbolj tipično medjezikovno posredovanje, uporabno za preverjanje razumevanja in primerjanje jezikovnih struktur.

Posredovanje pri sporazumevanju: spodbujanje in usmerjanje sporazumevanja med osebami z različnimi stališči, ki so lahko osebne, sociokulturne, sociolingvistične ali intelektualne narave.

Posredovanje konceptov: omogočanje dostopa do znanja in konceptov (npr. poučevanje), čeprav to področje ni posebej izpostavljeno.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Posredovanje vključuje sposobnost posredovanja potreb, zamisli ali izražanj drugih oseb oz. sošolcev, za katere učenec posreduje, ter širjenje učenčevih izkušenj z različnimi jeziki v različnih kulturnih kontekstih, ki se pojavljajo v šoli in širšem okolju. Pri pouku učitelj spodbuja sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli in širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.

Posredovanje se odvija na različne načine. Najpogosteje je to prenos vsebine besedila drugi osebi, lahko pa tudi posredovanje besedila zase (npr. izdelava zapiskov med poukom) ali izražanje odzivov na besedila. Vrste besedil za posredovanje vključujejo pogovor, napis, obvestilo, plakat, program, navodila, objave, TV in radijska poročila (o znani temi, kot so neki dogodek ali šport), besedila z ilustracijami in preglednicami ter informativna besedila o znanih temah.

Ta zmožnost se pri pouku razvija in spremlja, a ne ocenjuje, saj so merljivi vidiki te zmožnosti zajeti pri sprejemanju, interakciji in tvorjenju. Zaradi tega tukaj ni navedenih standardov znanja.

Pri razvijanju zmožnosti posredovanja učenec razvija zmožnost prožnega menjavanja jezikov iz svojega raznojezičnega repertoarja, kar mu olajša sporazumevanje v večjezičnem okolju (1.1.3.1). Pri jezikovnih predmetih se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo podobno; pri pouku drugega jezika zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika in obratno; zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti in razlike med njimi (1.1.3.2). Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije (3.3.2.1) in spretnosti za učinkovito komunikacijo (5.2.4.3).

SC (1.1.3.1) SC (1.1.3.2) SC (3.3.2.1) SC (5.2.4.3)

POSREDOVANJE

CILJI

Učenec:

○: razvija zmožnost jezikovnega posredovanja pri govornem sporazumevanju, posreduje ključne besede, preprosta sporočila, besedila, navodila ali besedne zveze. Morebitne spore rešuje konstruktivno;

SC (1.1.3.1 | 1.1.5.1 | 5.3.4.2)

○: razvija zmožnost jezikovnega posredovanja pisnih besedil in avdiovizualnih gradiv;

○: razvija strategije za posredovanje besedila, konceptov (razumevanje in prenašanje) in sporazumevanja s povzemanjem, iskanjem ključnih in specifičnih informacij, poenostavljanjem za sodelovanje z različnimi posamezniki ali skupinami;

SC (5.3.4.1)

○: razvija strategije in koncepte izražanja osebnega odziva na umetnostna in neumetnostna besedila. Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih.

SC (1.3.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

standardi znanja niso določeni.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri posredovanju besedil lahko imamo dva različna jezika ali samo enega. Učenec pregleda izvirno besedilo in ključne informacije prenese prejemniku. Specifične informacije se nanašajo na čas, kraj, navodila in pomembne informacije iz besedil. Učenec lahko tudi pretvarja podatke iz slik v besedilo, pri čemer skrbi za učinkovito komunikacijo.

V 3. VIO učenci nadaljujejo z razvijanjem zmožnosti posredovanja. Znajo predstaviti osebe iz različnih kulturnih okolij, povabiti druge k prispevku znanja in izkušenj ter posredovati informacije iz jasnih, dobro strukturiranih besedil. Sodelujejo z ljudmi iz drugih okolij, postavljajo vprašanja, oblikujejo predloge in se odzivajo nanje. Prenesejo glavne točke iz dolgih besedil o temah, ki jih zanimajo, če lahko preverijo pomen določenih izrazov.

Dejavnosti za razvijanje posredovanja besedila

Učenec:

- » pojasni podatke iz preprostih grafikonov (ustno in pisno);
- » prenaša (v italijanščini) specifične informacije ali ključno misel iz preprostih informativnih besedil, napisanih v slovenščini (ali kakem drugem jeziku) ustno in pisno;

- » povzame (v italijanščini) glavne točke iz jasnih, dobro strukturiranih besedil (v slovenščini, angleščini) o znanih temah s svojih interesnih področij, če jih lahko večkrat poslušata ali pogleda (ustno in pisno);
- » ustno ali pisno približno prevede (iz italijanščine v slovenščino) preprosta, stvarna besedila, napisana v nezapletenem jeziku, pri čemer zvesto sledi strukturi izvirnika;
- » opisati zna občutke in mnenja, ki mu jih je vzbudilo ustvarjalno besedilo;
- » povezati zna vidike ustvarjalnega besedila z lastnimi izkušnjami (čustva lika, dogajanja iz besedila).

Učenec intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo (1.3.1.1), razvija spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, potrebne za doseganje rezultatov (5.2.4.3).

SC (1.3.1.1) SC (5.2.4.3)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenec zmožnost posredovanja besedila izkaže z **govornim** in **pisnim** odzivom ter na **druge, raznolike načine**.

Učenec naj ima pri tem možnost izbire različnih dejavnosti in uporabe celotnega jezikovnega repertoarja. Dejavnosti in izdelki so prilagojeni ravni znanja drugega jezika in so opisani v didaktičnih priporočilih za posredovanje besedila.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » razumevanje izvornega besedila,
- » uporabo posredovalnih strategij,
- » prilagoditev vsebine glede na sporazumevalne potrebe naslovnika,
- » uporabo ustreznega besedišča,
- » jasnost in natančnost posredovanja,
- » ohranjanje pomena sporočila,
- » kreativnost pri posredovanju,
- » kritično razmišljanje.

S kriteriji zgolj spremljamo učenčev napredek.

RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenec nadaljuje z razvijanjem raznojezične in medkulturne zmožnosti, pridobljene v 2. VIO. Cilj učenja italijanščine kot drugega jezika je postati govorec jezika manjšine na NMO[1] ([#_ftn1](#)) slovenske Istre ter govorec več jezikov in posrednik med kulturami.

Raznojezičnost je zmožnost sporazumevanja v več jezikih ter izražanja naklonjenosti in spoštovanja do različnih jezikov, predvsem jezika manjšine. Vključuje vse jezike, ki jih posameznik zna in uporablja vključno z maternim jezikom in drugimi jezikovnimi različicami.

Pri učenju italijanščine medkulturnost vključuje spoznavanje drugih jezikovnih sistemov in kultur. Učenec se ozavešča o lastnem jeziku in kulturi, uči se strpnosti in spoštovanja do ljudi iz različnih jezikovnih in kulturnih skupnosti. Spoznava dvojezično območje slovenske Istre, italijanščino kot drugi jezik in jo sprejema kot vrednoto. Spoznava specifike dvojezičnega območja, vplive nebesedne komunikacije, razvija zmožnost sočutja in empatije.

Raznojezična in medkulturna zmožnost je sposobnost uporabljati jezik za sporazumevanje in sodelovanje v medkulturni interakciji, kjer ima posameznik znanje različnih jezikov in izkušnje z različnimi kulturami. Ključen je večjezikovni pristop, kjer učitelj povezuje učni jezik, materni jezik učenca in druge jezike ter nejezikovne predmete. Učitelj izhaja iz obstoječega znanja jezikov in kultur učencev ter vključuje čim več jezikov in kultur v pouk, s čimer daje zgled raznojezičnega in raznokulturnega govorca. Raznojezična in raznokulturna zmožnost je v SEJU opredeljena kot »sposobnost uporabljati jezik za sporazumevanje in sodelovanje v medkulturni interakciji, kjer ima posameznik znanje različnih jezikov na različnih ravneh in izkušnje raznolikih kulturnih prostorov« (Svet Evrope, 2011, 191). Učitelj izhaja iz obstoječega znanja jezikov in kultur učencev ter vključuje čim več jezikov in kultur v pouk, s čimer daje zgled raznojezičnega in raznokulturnega govorca (Svet Evrope, 2001, 2011).

[1] ([#_ftnref1](#)) narodno mešanem območju

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Za razvijanje raznojezične in medkulturne zmožnosti priporočamo povezovanje in navezovanje na učne načrte slovenščine (madžarščine, italijanščine), drugih (tujih) jezikov in nejezikovnih predmetov. Pri usvajanju novega

znanja izhajamo iz obstoječega znanja jezikov in kultur posameznega učenca. Učitelj v svoj pouk vključi čim več jezikov in kultur ter je zgled raznojezičnega in medkulturnega govorca.

Za razvijanje raznojezične in raznokulturne zmožnosti se pri pouku uporabljajo »**pluralistični pristopi k jezikom in kulturam**« (Candelier idr., 2017, str. 14). To so didaktični pristopi, ki vključujejo in medsebojno povezujejo več jezikov in kultur. Izraz pluralistični (»množinski«) se uporablja zato, da se poudari hkratna uporaba več jezikov in kultur in tako loči od »edninskega« pristopa, kjer se upošteva le en jezik ali kultura. Poznamo štiri pluralistične pristope: medkulturni pristop, jezikovno prebujanje, medjezikovno razumevanje med sorodnimi jeziki ter integrirani didaktični pristop k različnim jezikom (Candelier idr., 2017, str. 14). V praksi poučevanja se ti pristopi dejansko lahko tudi prepletajo.

Medkulturni pristop obravnava pojave, ki se nanašajo na eno ali več kulturnih območij in primerjavo med njimi. Osredotoča pa se tudi na razvijanje strategij v medkulturnih stikih.

Jezikovno prebujanje (ang. *awakening to languages*) vključuje razmeroma veliko število jezikov, tudi tistih, ki se jih v šoli ne poučuje. Prvotno je bil ta pristop namenjen uvajanju učencev na zgodnji stopnji v jezikovno raznolikost, uporablja pa se lahko tudi na višjih stopnjah. Pri nas je ta pristop znan iz projekta Vrata v jezike (Fidler, 2004).

Medjezikovno razumevanje med sorodnimi jeziki (ang. *intercomprehension*) je pristop, kjer se vzporedno primerja dva ali več jezikov iz iste jezikovne družine (npr. germanske, slovanske, romanske). V ospredju so sprejemniške spretnosti, torej raven razumevanja in ne nujno aktivnega tvorjenja sorodnega jezika ob že znanem jeziku.

Integrirani didaktični pristop k jezikom se usmerja v vzpostavljanje povezav med jeziki, ki se poučujejo na šoli za njihovo lažje usvajanje. Tako je prvi jezik oz. učni jezik izhodišče za učenje prvega tujega jezika, oba jezika pa za učenje drugega jezika, lahko tudi obratno itn. K temu pristopu prištevamo tudi medpredmetno povezovanje med nejezikovnim predmetom in tujim jezikom. Slednji pristop je poimenovan kot »vsebinsko in jezikovno integrirano učenje« ali CLIL (ang. *Content and Language Integrated Learning*), torej učenje nejezikovnih predmetov v drugem jeziku, kot je na primer spoznavanje geografske učne vsebine v italijanskem jeziku.

Za načrtovanje razvijanja raznojezične in medkulturne zmožnosti priporočamo uporabo **Referenčnega okvira za pluralistične pristope k jezikom in kulturam (ROPP)** (Candelier idr., 2017, str. 14). Ta vsebuje opisnike, razdeljene na tri področja: znanje (védenje), stališča in spretnosti. **Seznam opisnikov** je v prilogi. Za podrobnejšo predstavitev ROPPA gl. Kač, 2022, za primere raznojezičnih in medkulturnih dejavnosti gl. *Jeziki štejejo: priročnik dobre prakse, 2021* in *Večjezične dejavnosti v šoli in vrtcu: zbirka primerov iz prakse: projekt Jeziki štejejo (JeŠT), 2022*.

RAZNOJEZIČNOST IN MEDIKULTURNOST

CILJI

Učenec:

O: razvija zavest o različnosti jezikov in kultur s spoznavanjem drugega jezika ter primerjanjem z maternim jezikom, drugim jezikom in drugimi tujimi jeziki, ki se jih uči v šoli;

SC (1.1.3.2)

O: razvija zavedanje in spoštovanje do lastne kulture, o posebnostih dvojezičnega območja slovenske Istre, italijanske kulture in drugih kultur. Spoznava raznolikosti skupin in kulturne razlike ter se zaveda vpliva lastnega jezika in kulture na posameznikovo doživljanje sveta. Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.

SC (1.2.1.3 | 1.2.1.4 | 2.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

standardi niso določeni.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Na narodno mešanem območju slovenske Istre, kjer je italijanščina drugi jezik, je medkulturnost ključnega pomena pri učenju. Učenci se z učenjem drugih jezikov in spoznavanjem drugih kultur ozaveščajo o lastnem jeziku in kulturi, o tem, kako jih kultura in jeziki oblikujejo ter kako se jeziki in kulture medsebojno prepletajo in razvijajo. Naučijo se, kaj imajo vsi jeziki in kulture skupnega ter kaj je kulturno pogojenega. Ozaveščajo se o pomenu strpnosti in spoštovanja do ljudi iz različnih jezikovnih in kulturnih skupnosti ter o bogastvu jezikovne in kulturne raznolikosti družbe in okolja, kjer živijo.

Za spodbujanje raznojezičnosti in medkulturnosti naj pouk vključuje rabo različnih gradiv, kot so slike, video posnetki, glasba in pisna gradiva ter didaktične igre, ki služijo kot osnova za ozaveščanje in razgovor o podobnostih in razlikah med različnimi jeziki in kulturami. Učitelj ustvarja učni prostor, ki vključuje povezovanje jezikovnih in kulturnih vsebin, primerjavo med maternim jezikom in italijanščino (npr. besedišče, kulturne specifičnosti), prepoznavanje razlik pri vsakdanjih temah (npr. pozdravi, bonton, hrana, običaji, praznovanja, tradicije) ter uporabo medkulturnih zgodb in pesmi.

Spodbujanje razumevanja in spoštovanja do različnih kultur vključuje dejavnosti, kjer učenci raziskujejo tuje kulture, običaje in jezike, npr. predstavitve o kulturnih značilnostih drugih držav. Raznojezičnost kot bogastvo se spodbuja z rabo več jezikov v razredu, npr. jezikov, ki jih govorijo učenci, učenjem osnovnih fraz v drugih jezikih, če so prisotni učenci iz različnih jezikovnih okolij, ter rabo jezikovnih iger, kjer učenci uporabijo več jezikov.

Učenec razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega (1.2.1.3), razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (1.2.1.4). Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja (2.1.2.1). Zaveda se in prepoznava raznolikosti v ožjih in širših okoljih (3.3.1.2).

SC (1.2.1.3) SC (1.2.1.4) SC (3.3.1.2)

Raznojezično in medkulturno zmožnost učenec razvija z avtentičnimi viri in gradivi. Kot eno izmed pristnejših načinov razvijanja te zmožnosti priporočamo dejanski stik s kulturo in jezikom v obliki strokovne ekskurzije. Z obiskom Italije učenec spoznava osnovne geografske, umetnostnozgodovinske in druge realnosti. Pri tem razvija strategije pri soočenju z italijansko kulturo, oblikuje vrednote in stališča do italijanske in lastne kulture, razvija strpnost do drugačnega in drugega, ozavešča kulturne stereotipe ter razvija zmožnost spreminjanja stališč in vrednot.

V stiku z domačimi govorniki praktično uporablja italijanščino, preizkuša strategije sporazumevanja ter ozavešča razlike pri sporazumevanju.

Na strokovni ekskurziji, mednarodni izmenjavi oz. v okviru projektov (npr. Erasmus+, E-Twinning) lahko učenec poleg predmetnih ciljev lahko uresničuje tudi vrsto skupnih ciljev. Tukaj jih predlagamo s področja podjetnosti ter zdravja in dobrobiti:

- » potovanje in bivanje načrtuje skladno z načeli trajnostnega razvoja;
- » pred potovanjem (ekskurzijo) načrtuje in oceni potrebna sredstva;
- » na sami strokovni ekskurziji se prilagaja nepredvidenim spremembam;
- » prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah;
- » konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih.

SC (1.1.3.2) SC (1.3.1.1) SC (1.1.3.1) SC (3.1.1.2) SC (2.4.2.1) SC (3.3.2.1) SC (3.3.3.2) SC (3.3.1.2) SC (5.3.2.2) SC (5.3.5.3) SC (2.1.2.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenec raznojezično in medkulturno zmožnost izkazuje z **govornim** in **pisnim** odzivom ter na **druge, raznolike načine**, kot so:

- » kratke predstavitve o različnih kulturah, običajih, praznikih in tradicijah,
- » samostojno ali skupinsko raziskovanje različnih kultur in jezikov,
- » učenje jezika s kulturnimi dejavnostmi, kot so kuhanje tradicionalnih jedi, ples, glasba ipd.,
- » dopisovanje z vrstniki iz Italije,
- » sodelovanje pri šolskem večjezičnem in medkulturnem projektu, kot je npr. ob evropskem dnevu jezikov (gl. primere na Pedagoškem forumu ob EDJ <http://www.zrss.si/evropski-dan-jezikov/>),
- » pisanje kratkih klepetov, blogov, namenjenim vrstnikom iz tujih držav,
- » ustvarjanje kvizov, interaktivnih iger, ki spodbujajo medkulturno sodelovanje,
- » izvajanje videokonference s kratkimi izmenjavami z vrstniki iz Italije,
- » izražanje odziva (besedno, slikovno) na odlomke filmov, videospotov, besedil iz drugih kulturnih okolij,

- » spoznavanje gostujočih govorcev,
- » udeležba na (virtualni) izmenjavi, strokovni ekskurziji,
- » obiskovanje dogodkov ali prireditev, ki spodbujajo raznojezično razumevanje in širijo medkulturni prostor (npr. medkulturni dnevi, medkulturne delavnice),
- » sodelovanje pri organiziranju kulturnih dni, kjer učenci predstavijo svojo kulturo skozi hrano, oblačila, glasbo in običaje,
- » sodelovanje z lokalnimi kulturnimi društvi in skupnostmi ipd.

OPISNI KRITERIJI

Napredek učencev na področju raznojezične in medkulturne zmožnosti spremljamo z upoštevanjem naslednjih kriterijev:

- » razumevanje kulturnih razlik,
- » raba več jezikov,
- » raba temeljnih kulturnih konvencij,
- » kritično razmišljanje,
- » strpna komunikacija, ...

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI

OBVEZNO

OPIS TEME

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti vključujejo jezikovno, sociolingvistično in pragmatično zmožnost. Te zmožnosti prečijo vse sporazumevalne teme, kot so sprejemanje, tvorjenje, interakcija, posredovanje, raznojezičnost in medkulturnost. **Jezikovna zmožnost** vključuje znanje slovnice, besedišča, izgovarjave in pravopisa. Poudarja splošni jezikovni razpon, ki zajema oblikoslovne in skladenjske prvine ter obseg besedišča. Nadzoruje slovnično pravilnost, fonološko in pravopisno znanje. **Sociolingvistična** zmožnost pomeni zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih situacijah. Omogoča prilagajanje jezika družbenim okoliščinam in kontekstu. **Pragmatična zmožnost** vključuje poznavanje načel jezikovne rabe za organizacijo in strukturiranje sporočil. Omogoča učinkovito izvajanje sporazumevalnih funkcij in prilagajanje jezika novim situacijam. Poudarja koherentnost in kohezivnost besedil, tekočnost izražanja ter sposobnost menjave vlog v interakciji. Te zmožnosti se med seboj prepletajo in dopolnjujejo, kar omogoča celovito in učinkovito sporazumevanje v različnih jezikovnih in kulturnih kontekstih. Pomembno je upoštevati, da so posameznikove sporazumevalne zmožnosti pogosto bogatejše v procesih sprejemanja kot tvorjenja besedil.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti se pri pouku ne razvijajo izolirano. Zato so tu opredeljeni standardi vedno del standardov ali opisnih kriterijev vrednotenja drugih zmožnostih.

V okviru **jezikovne zmožnosti** so standardi opredeljeni za

- » besedišče,
- » slovnično pravilnost,
- » izgovarjavo,
- » pravopis.

V okviru **pragmatične zmožnosti** so standardi opredeljeni za

- » razvijanje teme,
- » vsebinsko natančnost,
- » koherentnost in kohezivnost,
- » tekočnost,

» menjavo vlog in načela sodelovanja.

Sociolingvistična zmožnost je opredeljena kot standard za rabo jezika v različnih družbenih okoliščinah.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Pri poučevanju sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti je pomembno upoštevati različne didaktične pristope, ki temeljijo na Dodatku SEJO (<https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>) in drugih relevantnih virih. Učitelji naj prilagodijo vsebine glede na specifične potrebe in zmožnosti učencev.

Poudarek naj bo na osnovnih jezikovnih zmožnostih, kot so osnovna slovnica, besedišče in izgovarjava. Učenci naj obvladajo osnovne slovnične strukture in imajo dovolj širok besedni zaklad za vsakodnevne situacije. Prav tako naj znajo pravilno izgovarjati in pisati besede.

Poleg jezikovnih zmožnosti je pomembno razvijati tudi sociolingvistične in pragmatične zmožnosti. Učenci naj se učijo, kako uporabljati jezik v različnih družbenih kontekstih in kako strukturirati svoja sporočila za učinkovito komunikacijo. To lahko vključuje analizo primerov iz resničnega življenja, diskusije in refleksijo o različnih komunikacijskih situacijah.

Tema sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti naj se povezuje z drugimi predmeti in področji izobraževanja. Na primer pri naravoslovju naj se jezikovne vaje povezujejo s strokovno terminologijo in komunikacijskimi situacijami, ki so značilne za določeno področje. Učitelji naj uporabljajo različne učne vire, kot so učbeniki, avdiovizualni materiali, spletni viri in interaktivne tehnologije. To omogoča raznolikost pri učenju in prilagoditev različnim učnim stilom učencev.

Pri razvijanju sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti učenec uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega, drugega in prvega tujega jezika (1.1.3.2), se zaveda podobnosti in razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi slovarjev, prevajalnikov in drugih jezikovnih virov (1.1.3.1). Spoznava strokovno terminologijo v drugem jeziku, jo primerja s terminologijo v učnem jeziku in v prvem tujem jeziku (1.1.2.1).

SC (1.1.2.1) SC (1.1.3.1) SC (1.1.3.2)

JEZIKOVNA ZMOŽNOST

CILJI

Učenec:

O: razvija slovnično pravilno in ustrezno sporazumevanje. Zaveda se podobnosti in razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd.;

SC (1.1.3.1)

○: razvija besedišče, s katerim izraža in uresničuje osnovne sporazumevalne potrebe. Spoznava osnovno strokovno terminologijo v italijanščini in jo primerja s terminologijo v učnem jeziku ter prvem tujem jeziku;

SC (1.1.2.1)

○: razvija spretnost pravilnega zapisovanja, pravilne rabe ločil in oblikovanja besedila. Zaveda se podobnosti in razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd.;

SC (1.1.3.1 | 1.1.3.2)

○: razvija pomensko ustrezno in razumljivo izgovarjavo, intonacijo, stavčni poudarek in besedni naglas.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

MINIMALNI STANDARD	STANDARD
• razume in uporablja preproste slovnične strukture iz obravnavanega nabora. Čeprav dela napake, je sporočilo še razumljivo; • razume in uporablja osnovno besedišče, povezano z obravnavanimi situacijami, splošnimi in drugimi predmetnimi vsebinami. Besedišče je pomensko večinoma ustrezno rabljeno; • dokaj pravilno postavlja osnovna ločila. Zapisano vsebuje pomanjkljivosti, kot so nepravilen zapis in druge napake.	• razmeroma pravilno uporablja pogosto rabljene strukture, povezane z dokaj predvidljivimi situacijami. Dela manjše napake, vendar je jasno, kaj želi izraziti; • razume in pravilno uporablja besedišče, povezano z znanimi, splošnimi ter drugimi predmetnimi vsebinami in vsakdanjimi situacijami. Besedilo je pomensko ustrezno rabljeno; • v povedi večinoma pravilno postavlja osnovna ločila. Zapisano vsebuje občasno pomanjkljivosti, kot so nepravilen zapis in druge napake.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Standardi jezikovne zmožnosti so vključeni v spremljanje in vrednotenje zmožnosti tvorjenja, interakcije, posredovanja ter raznojezične in medkulturne zmožnosti.

Pri razvijanju jezikovne zmožnosti lahko uporabimo različne učne metode in oblike dela, ki učencem omogočajo postopno razvijanje te spretnosti. Učenec razvija jezikovno zmožnost v ustni ali pisni obliki o različnih tematskih področjih in v različnih okoliščinah.

Nabor možnih izhodiščnih/ciljnih besedilnih vrst:

- » vaja, naloga, besedilo in dejavnost, ki je namenjena za bogatenje besedišča, tvorjenje pravilnih in smiselnih povedi, utrjevanje pravilnega zapisa besed in rabe ločil, razvijanje zmožnosti rabe osnovnih jezikovnih struktur;
- » kviz ali tekmovanje, kjer učenci odgovarjajo na preprosta vprašanja, povezana s slovnico, besediščem in pravilno rabo ločil.

Nabor možnih jezikovnih opravil za razvijanje jezikovne zmožnosti:

- » dopolnjevanje stavkov z ustreznimi osnovnimi slovničnimi oblikami,

- » pisanje kratkih in enostavnih sestavkov ali zgodb, kjer se uporablja določena osnovna slovnična struktura,
- » uporaba spletnih orodij in aplikacij, ki ponujajo enostavne interaktivne slovnične vaje,
- » igranje slovničnih iger, kjer se vstavlja različne slovnične oblike v kratke stavke, zgodbe,
- » uporaba kartic, kjer je na eni strani slovnična struktura, na drugi pa primeri uporabe,
- » pisanje in igranje dialogov, kjer se uporablja določena slovnična struktura,
- » reševanje kvizov, ki preverjajo znanje različnih slovničnih pravil,
- » ustvarjanje tabel za različne slovnične strukture, kot so časovni izrazi, in njihova uporaba v stavkih itd.,
- » uporaba kartic za učenje novih besed in njihovih pomenov,
- » igranje iger, kot so križanke, besedne kače ipd., ki spodbujajo uporabo novih besed,
- » branje kratkih odlomkov člankov in drugih besedil, ki vsebujejo bogatejša besedišča,
- » redno pisanje dnevnika, kjer se poskuša uporabiti nove besede in izraze,
- » učenje besed po tematskih sklopih,
- » pisanje kratkih stavkov ali zgodb, kjer se uporabljajo nove besede v kontekstu,
- » sestavljanje kratkih zgodb ali dialogov, kjer se uporablja novo besedišče,
- » učenje sopomenk in fraz, ki se pogosto uporabljajo v vsakdanjem jeziku,
- » reševanje besednih ugank, kot so preprosti anagrami ali rebusi,
- » pisanje kratkih in enostavnih pesmi ali rim, kjer se uporablja novo besedišče,
- » uporaba aplikacij za učenje jezika, ki ponujajo različne vaje za širjenje besedišča itd.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Standardi znanja jezikovne zmožnosti so vključeni v spremljanje in vrednotenje zmožnosti tvorjenja, interakcije, posredovanja ter raznojezične in medkulturne zmožnosti. Priporočljivo je, da učenec izkaže znanje v širšem kontekstu tvorjenja pisnih in/ali ustnih besedil. To vključuje slovnično in pravopisno ustreznost pri pisanju pisnih sestavkov, fonološko ustreznost pri govornem nastopu ter ustreznost besedišča pri posredovanju.

Ne priporočamo tradicionalnih slovničnih niti tradicionalnih besediščnih nalog za preverjanje receptivnega besedišča.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo naslednje lestvice:

	A1	A2
Besedišče		besedišče zadostuje za opravljanje rutinskih, vsakdanjih transakcij v znanih situacijah in o znanih vsebinah.

	osnovni repertoar je sestavljen iz posameznih besed in fraz, povezanih z določenimi konkretnimi situacijami iz splošnega področja.	
Slovnična pravilnost	obvlada majhno število preprostih slovničnih in stavčnih struktur iz naučenega nabora. Besede poveže z osnovnimi povezovalci (npr. <i>in</i> ali <i>potem</i>). Dela napake, ki občasno tudi onemogočajo razumevanje.	pravilno uporablja preproste slovnične in stavčne strukture pravilno, vendar še vedno dela določene osnovne sistemske napake; kljub temu je po navadi jasno, kaj želi izraziti. Najpogostejše povezovalce (<i>in</i> , <i>ampak</i> , <i>ker</i>) uporablja, tako da preproste stavke poveže v enostavno linearno zgodbo.
Pravopis	dokaj pravilno zapiše pogosto rabljene znane besede in krajše stavke. Uporablja osnovna ločila in ustrezno oblikuje besedilo. Zapisano vsebuje pomanjkljivosti, kot so nepravilen zapis in druge napake.	razmeroma pravilno zapiše kratke stavke o vsakdanjih vsebinah. Zapisano lahko vsebuje pomanjkljivosti v izrazih, ki so učencu manj znani.
Fonologija	omejeno število glasov, naučenih besed in fraz izgovarja, tako da je govor razumljiv le ob podpori sogovorca.	znane besede in fraze pravilno izgovarja v preprostih vsakdanjih situacijah. Razumljivost sporočila je občasno otežena (npr. zaradi napačnega besednega naglasa ali stavčnega poudarka).

SOCIOLINGVISTIČNA ZMOŽNOST

CILJI

Učenec:

○: razvija zmožnost ustrezne rabe jezika za vzpostavitev družabnih stikov.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Minimalni standard	Standard
vzpostavi osnovne družbene stike z najpreprostejšimi vsakdanjimi vljudnostnimi frazami (npr. pozdrav ob prihodu in odhodu, se predstavi, izreče prosim, hvala, oprostite).	obvlada zelo kratke družbene izmenjave, uporablja vsakdanje vljudne pozdrave in nagovore. Povabi, predlaga, se opraviči in se na to odzove.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri poučevanju sociolingvistične zmožnosti v 3. VIO je pomembno uporabiti različne didaktične pristope. Vsebine naj se prilagodijo specifičnim potrebam in zmožnostim učencev. Poudarek naj bo na osnovnih sociolingvističnih zmožnostih, kot so osnovne fraze za vzpostavljanje družabnih stikov in prepoznavanje različnih jezikovnih registrov.

Aktivne metode učenja spodbujajo učence k uporabi jezika v realnih situacijah. Učitelji naj vključujejo simulacije, igre vlog, projektno delo in druge aktivnosti. Učenci lahko sodelujejo v simuliranih družabnih dogodkih, kjer vadijo preklapljanje med različnimi jezikovnimi registri. Takšne aktivnosti jim pomagajo razvijati samozavest in tekočnost v uporabi jezika.

Pomembno je razvijati razumevanje kulturnih in družbenih kontekstov. Učenci naj se učijo o različnih kulturnih normah, običajih in vrednotah. To lahko vključuje analizo primerov iz resničnega življenja, diskusije o kulturnih razlikah in refleksijo o lastnih izkušnjah. Učitelji naj spodbujajo učence, da delijo svoje izkušnje in se učijo drug od drugega.

Tema sociolingvistične zmožnosti naj se povezuje z drugimi predmeti in področji izobraževanja. Učitelji naj sodelujejo z učitelji drugih predmetov, da ustvarijo medpredmetne projekte, kjer učenci uporabljajo sociolingvistične zmožnosti v različnih kontekstih.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pri izkazovanju znanja v 3. VIO je pomembno uporabiti različne metode, ki omogočajo celovito oceno sociolingvističnih zmožnosti učencev.

Priporočeni načini izkazovanja znanja:

- » igre vlog: vzpostavljanje osnovnih družbenih stikov in odzivanje na povabila ali predloge,
- » simulacije vsakodnevnih situacij: obisk trgovine, srečanje s prijatelji, obisk pri zdravniku,
- » predstavitev ali video predstavitev, npr. navad, običajev ipd.

OPISNI KRITERIJI

Opisni kriteriji za sociolingvistično zmožnost izhajajo iz standardov znanja in so vključeni pri spremljanju in vrednotenju zmožnosti tvorjenja, interakcije, posredovanja ter raznojezične in medkulturne zmožnosti.

PRAGMATIČNA ZMOŽNOST

CILJI

Učenec:

- : razvija sposobnost prilagajanja naučenega jezika novim situacijam in izražanja misli na različne načine (prožnost);
- : razvija sposobnost prevzemanja pobude v pogovoru (menjava vlog), sposobnost razvijanje teme in širjenje besedila ter osvetljevanja pomembnih točk;
- : razvija sposobnost povezovanja besed in stavkov (koherentnost in kohezivnost), se zaveda in uporablja načela organizacije besedila, logičnega razvoja in sosledja idej;
- : razvija sposobnost natančnega sporočanja željenih podatkov in informacij (vsebinska natančnost), sposobnost vzdrževanja daljše produkcije ali pogovora in zmožnost spontanega izražanja (tekočnost).

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

MINIMALNI STANDARD	STANDARD
• preproste fraze prilagaja konkretnim okoliščinam; • ob preprostem seznamu iztočnic pripoveduje ali kaj opiše, pri čemer navede primer; • v preprosti in neposredni izmenjavi sporoči tisto, kar želi povedati, tudi če ima omejeno količino podatkov; • se tekoče izraža, tako da lahko vzdržuje kratke izmenjave, čeprav še išče ustrezne izraze.	• izražanje prilagaja vsakdanjim situacijam; • se izraža precej tekoče, da lahko tvori daljše besedilo, četudi z očitnimi premori; • v preprosti in neposredni izmenjavi sporoči tisto, kar želi povedati, tudi če ima omejeno količino podatkov; • se izraža precej tekoče, da lahko tvori daljše besedilo, četudi z očitnimi premori.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri razvijanju pragmatične zmožnosti lahko uporabimo različne učne metode in oblike dela, ki učencem omogočajo postopno razvijanje zmožnosti izbire ustreznega jezikovnega sredstva glede na namen in okoliščine.

Učenec razvija pragmatično zmožnost besedno ali nebesedno, ustno ali pisno.

Nabor možnih izhodiščnih besedilnih vrst:

- » dialog in igra vlog, kjer učenci vadijo različne situacije, kot so neformalni pogovor, družabni dogodek;
- » praktična naloga, kjer učenci rešujejo konkretne probleme ali situacije, kar spodbuja uporabo jezika v realnih kontekstih;

- » kratko besedilo, ki opisuje kulturne norme, vrednote in običaje različnih skupnosti;
- » kratek intervju z ljudmi iz različnih kulturnih okolij;
- » kratko besedilo iz medkulturnih delavnic itd.

Nabor možnih jezikovnih opravil za razvijanje pragmatične zmožnosti:

- » igra vlog, kjer se učenci postavijo v različne situacije in vadijo ustrezne jezikovne oblike in izraze;
- » uporaba simulacij resničnih situacij, kjer se vadijo različni odzivi in interakcije;
- » preprosto analiziranje primerov iz resničnega življenja, kjer se preučuje, kako jezik vpliva na komunikacijo in razumevanje;
- » pisanje kratkih, neformalnih besedil, kot so e-poštna sporočila, v katerih se uporablja ustrezen način izražanja, jezik itd.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pragmatične zmožnosti so dejavnosti, s katerimi učenci izkažejo zmožnost razumevanja ali tvorjenja (besedil). Zato razvoj pragmatičnih zmožnosti pri učencih večinoma samo spremljamo, razen kadar se izrecno osredotočamo na posamezne elemente (npr. rabo kohezivnih sredstev). Pri ocenjevanju znanja pa te zmožnosti vrednotimo v obliki kriterijev, ki jih podrobneje opredelimo z opisniki.

Učenci izkažejo razumevanje z ustreznim odzivom v različnih dejavnostih:

- » igre vlog in druge dvogovorne dejavnosti,
- » tvorjenje različnih besedil (npr. oglas),
- » govorne predstavitve.

OPISNI KRITERIJI

Opisni kriteriji za pragmatično zmožnost so vključeni v spremljanje in vrednotenje zmožnosti tvorjenja, interakcije, posredovanja ter raznojezične in medkulturne zmožnosti.

Pri izdelavi opisnih kriterijev si lahko pomagamo z naslednjimi lestvicami:

	A1	A2
Razvijanje teme	tvori preprosto besedilo, v katerem si ideje logično sledijo in so med seboj smiselno povezane.	tvori besedilo, ki je ustrezno vsebinsko zgrajeno, pri tem širi besedilo z dodajanjem primerov (npr. s <i>kot</i> ali <i>na primer</i>).
Vsebinska natančnost	preprosto posreduje osebne podatke in informacije o konkretnih potrebah.	v preprosti in neposredni izmenjavi z omejeno količino podatkov o znanih in vsakdanjih stvareh sporoči tisto, kar želi povedati, v drugih situacijah pa mora sporočilo praviloma okrniti.
Koherentnost in kohezivnost	poveže besede ali skupine besed z zelo osnovnimi linearnimi povezovalci.	uporablja najpogostejše povezovalce, da preproste stavke poveže v enostavno linearno zgodbo ali opis v obliki preprostega niza točk.
Tekočnost	uporablja zelo kratke, posamične, večinoma naučene izjave s pogostimi premori, ko išče ustrezne izraze in uporablja manj znane besede in ko skuša izboljšati sporazumevanje.	razumljivo se izraža z s kratkimi izjavami, čeprav so zelo očitni oklevanje in napačni začetki.

Menjava vlog in načela sodelovanja (interakcijske strategije)

ob opornih točkah začne, vzdržuje in konča preprost pogovor.

začne, vzdržuje in konča preprost pogovor.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

OPREDELITEV PREDMETA

SEJO, *Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek* (2023). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrssi.si/pdf/SEJO.pdf>

Svet Evrope. 2023. Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje – dodatek. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. Pridobljeno z www.zrssi.si/pdf/SEJO.pdf

Svet Evrope. 2017. ROPP. Referenčni okvir za pluralistične pristope k jezikom in kulturam. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. Pridobljeno z <https://aplikacijaun.zrssi.si/api/link/9skbvwm>

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Ahačič, K., Banjac, M., Baškarad, S., Belasić, I., Bergoč, Š., Bešter, J., Borota, B., Bratina, K., Brečko, B. N., Breznik, I., Brodnik, A., Čop, J., Gorenc, J., Gradišek, P., Grušovnik, T., Holcar, A., Jerko, A., Jurak, G., Klančnik, B., ... Zupan, B. (2024). *Skupni cilji in njihovo umeščanje v učne načrte in kataloge znanj* (Spletna izd.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. https://www.zrssi.si/pdf/skupni_cilji.pdf

Blatnik, K., Bratož, N., & Bratož, S. (2022). Pomen stališč učencev do angleščine za pouk v heterogenih razredih. *Revija za elementarno izobraževanje*, 15(3), 317-337. <http://www.dlib.si/URN:NBN:SI:DOC-HLN5T31H>

Costley, K. C. (2015). Research supporting integrated curriculum: Evidence for using this method of instruction in public school classrooms.

Cross, R. (2012). Creative in finding creativity in the curriculum: The CLIL second language classroom. *The Australian Educational Researcher*, 39(4), 431-445.

Drake, S. M., & Reid, J. L. (2018). Integrated curriculum for the twenty-first century. In *International handbook of holistic education* (pp. 118-128). Routledge.

Gardner, R. C. (2007). Motivation and second language acquisition. *Porta linguarum*, 9-20.

Harmer, J. (2007). *The practice of English language teaching*. Pearson Longman.

Jensen, E. (2005). *Teaching with brain in mind*. Alexandria: ASCD.

Kozar, H. (2005). *Vodnik za pouk nemškega jezika stroke: priročnik za učitelje nemščine v srednjem strokovnem izobraževanju* (1. natis, str. 125). Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Kako do spodbudnega in varnega učnega okolja? Odgovori na vprašanja in dileme iz prakse (bistveni poudarki iz priročnika Vključujoča šola), Zavod RS za šolstvo. <https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/36f8wqp>

Kokotsaki, D., Menzies, V., & Wiggins, A. (2016). Project-based learning: A review of the literature. *Improving schools*, 19(3), 267–277.

Marentič Požarnik, B. (2000). *Psihologija učenja in pouka*. Ljubljana: DZS.

Oxford, R. L. (1990). *Language learning strategies: What every teacher should know*. New York, NY: Newbury House.

Pavlič Škerjanc, K. (2010). Smisel in sistem kurikularnih povezav. V T. Rupnik Vec (ur.), *Medpredmetne in kurikularne povezave, Priročnik za učitelje* (str. 8–27). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2001). *Approaches and methods in language teaching*. Cambridge University Press.

Rubin, J. (1987). Learner strategies: Theoretical assumptions, research, history, and typology. V A. Wenden & J. Rubin (ur.), *Learner strategies in language learning* (str. 15–30). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

Rutar Ilc, Z. (2019). Preventivna vloga pozitivnih psihosocialnih odnosov v šoli. *Šolsko polje*, 30(3/4), 143–167,. <https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/gchx21a>

Rutar Ilc, Z. (ur.) (2012) *Ugotavljanje kompleksnih dosežkov: preverjanje in ocenjevanje v medpredmetnih in kurikularnih povezavah, Priročnik za učitelje* (1. izd.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/r1uqo46>

Rutar Ilc, Z. (2005). Učnociljni in procesni pristop – izhodišče za didaktično prenovno gimnazij. V T. Rupnik Vec (ur.), *Spodbujanje aktivne vloge učenca v razredu* (str. 8–27). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Svet Evrope (2023). *Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek* (Spletna izd.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

Svet Evrope. (2011). *Skupni evropski jezikovni okvir za učenje, poučevanje, ocenjevanje*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport.

Strmčnik, F. (1993). *Učna diferenciacija in individualizacija v naši osnovni šoli*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport.

Tomlinson, C. A. (2017). *How to differentiate instruction in academically diverse classrooms* (3. izd.). Alexandria: ASCD.

Vuorikari, R., Punie, Y., & Kluzer, S. (2023). *Okvir digitalnih kompetenc za državljane: z novimi primeri rabe znanja, spretnosti in stališč: DigComp 2.2* (Spletna izd.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/n0n2c3c>

SPREJEMANJE

Dolgan, K., idr. (2023). *Smernice za oblikovanje učnega načrta za prvo vzgojno izobraževalno obdobje*. Katarina Dolgan[et al.]. ZRSŠ.

Istance, D., Dumint, H. (2013). Smernice za učna okolja v 21. stoletju. V: O naravi učenja: uporaba raziskav za navdih prakse (1. izd., p. 303). (2013). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/o-naravi-ucenja.pdf> (Str. 65 – 82)

Izhodišča za prenovu učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji (2022). Dostopno na: <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/f68315i>

Komljanc, N. (1997). Opisno ocenjevanje v nižjih razredih osnovne šole: Izkušensko vrednotenje, Opisno ocenjevanje, Vodič za skupno vrednotenje, Vodič sodelovanja s starši. Zavod RS za šolstvo.

Krek, J. idr. (2004). Evalvacija opisnega ocenjevanja v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju: zaključne opisne ocene ob koncu prvega in drugega razreda devetletne osnovne šole (sklepno poročilo elevacijske študije). Elektronski vir. Dostopno na: <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/Ov6znca.pdf>

Krek, J., idr. (2011). Bela knjiga: o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji. Elektronski vir: <http://www.belaknjiga2011.si/> (Pridobljeno 6. 3. 2013).

Rutar Ilc, Z. (2008): Opisni kriteriji in opisniki – izhodišče za povratno informacijo o - kvalitativnih vidikih znanja. Sodobna pedagogika, posebna izdaja, str. 24 – 47.

SEJO-Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek (Spletna izd.). (2023). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

Skela, J. (2000). *Jezikovni listovnik za osnovnošolce*. Obzorja.

Skela, J. (2006). Evropski jezikovni listovnik za osnovnošolce v starosti od 11 do 15 let. Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije.

Šečerov, N. (2011). Učni načrt. Osnovna šola s slovenskim učnim jezikom na narodnostno mešanem območju slovenske Istre. Italijanščina kot drugi jezik. Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo.

Učni načrti veljavnih predmetov, ki se poučujejo v 1. VIO OŠ. Dostopno na: <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/k3ueor5>

Rupnik Vec, T. (2022). Miselni procesi in veščine kritičnega mišljenja. Tanja Rupnik Vec [et al.]. Zavod RS za šolstvo.

Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13 in 46/16 – ZOFVI-L).

RAZUMEVANJE USTNEGA IZRAŽANJA IN AVDIOVIZUALNEGA GRADIVA

SEJO, Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek (2023). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

BRALNO RAZUMEVANJE

SEJO, Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek (2023). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

TVORJENJE

Dolgan, K., idr. (2023). *Smernice za oblikovanje učnega načrta za prvo vzgojno izobraževalno obdobje*. Katarina Dolgan[et al.]. ZRSŠ.

Istance, D., Dumint, H. (2013). Smernice za učna okolja v 21. stoletju. V: O naravi učenja: uporaba raziskav za navdih prakse (1. izd., p. 303). (2013). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/o-naravi-ucenja.pdf> (Str. 65 – 82)

Izhodišča za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji (2022). Dostopno na: <https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/f68315i>

Komljanc, N. (1997). Opisno ocenjevanje v nižjih razredih osnovne šole: Izkušensko vrednotenje, Opisno ocenjevanje, Vodič za skupno vrednotenje, Vodič sodelovanja s starši. Zavod RS za šolstvo.

Krek, J. idr. (2004). Evalvacija opisnega ocenjevanja v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju: zaključne opisne ocene ob koncu prvega in drugega razreda devetletne osnovne šole (sklepno poročilo elevacijske študije). Elektronski vir. Dostopno na: <https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/Ov6zncq.pdf>

Krek, J., idr. (2011). Bela knjiga: o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji. Elektronski vir: <http://www.belaknjiga2011.si/> (Pridobljeno 6. 3. 2013).

Rutar Ilc, Z. (2008): Opisni kriteriji in opisniki – izhodišče za povratno informacijo o - kvalitativnih vidikih znanja. Sodobna pedagogika, posebna izdaja, str. 24 – 47.

SEJO-Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek (Spletna izd.). (2023). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

Skela, J. (2000). *Jezikovni listovnik za osnovnošolce*. Obzorja.

Skela, J. (2006). Evropski jezikovni listovnik za osnovnošolce v starosti od 11 do 15 let. Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije.

Šečerov, N. (2011). Učni načrt. Osnovna šola s slovenskim učnim jezikom na narodnostno mešanem območju slovenske Istre. Italijanščina kot drugi jezik. Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo.

Učni načrti veljavnih predmetov, ki se poučujejo v 1. VIO OŠ. Dostopno na: <https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/k3ueor5>

Rupnik Vec, T. (2022). Miselni procesi in večine kritičnega mišljenja. Tanja Rupnik Vec [et al.]. Zavod RS za šolstvo.

Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13 in 46/16 – ZOFVI-L).

INTERAKCIJA

Dolgan, K., idr. (2023). *Smernice za oblikovanje učnega načrta za prvo vzgojno izobraževalno obdobje*. Katarina Dolgan[et al.]. ZRSŠ.

Istance, D., Dumint, H. (2013). Smernice za učna okolja v 21. stoletju. V: O naravi učenja: uporaba raziskav za navdih prakse (1. izd., p. 303). (2013). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/o-naravi-ucenja.pdf> (Str. 65 – 82)

Izhodišča za prenovu učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji (2022). Dostopno na: <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/f68315i>

Komljanc, N. (1997). Opisno ocenjevanje v nižjih razredih osnovne šole: Izkušensko vrednotenje, Opisno ocenjevanje, Vodič za skupno vrednotenje, Vodič sodelovanja s starši. Zavod RS za šolstvo.

Krek, J. idr. (2004). Evalvacija opisnega ocenjevanja v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju: zaključne opisne ocene ob koncu prvega in drugega razreda devetletne osnovne šole (sklepno poročilo elevacijske študije). Elektronski vir. Dostopno na: <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/Ov6znca.pdf>

Krek, J., idr. (2011). Bela knjiga: o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji. Elektronski vir: <http://www.belaknjiga2011.si/> (Pridobljeno 6. 3. 2013).

Rutar Ilc, Z. (2008): Opisni kriteriji in opisniki – izhodišče za povratno informacijo o - kvalitativnih vidikih znanja. Sodobna pedagogika, posebna izdaja, str. 24 – 47.

SEJO-Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek (Spletna izd.). (2023). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

Skela, J. (2000). *Jezikovni listovnik za osnovnošolce*. Obzorja.

Skela, J. (2006). Evropski jezikovni listovnik za osnovnošolce v starosti od 11 do 15 let. Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije.

Šečerov, N. (2011). Učni načrt. Osnovna šola s slovenskim učnim jezikom na narodnostno mešanem območju slovenske Istre. Italijanščina kot drugi jezik. Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo.

Učni načrti veljavnih predmetov, ki se poučujejo v 1. VIO OŠ. Dostopno na: <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/k3ueor5>

Rupnik Vec, T. (2022). Miselni procesi in veščine kritičnega mišljenja. Tanja Rupnik Vec [et al.]. Zavod RS za šolstvo.

Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13 in 46/16 – ZOFVI-L).

POSREDOVANJE

Svet Evrope. 2023. Skupni evropski jezikovni okvir:

(<file:///C:/Users/nkabaj/Downloads/www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>) učenje, poučevanje, ocenjevanje – dodatek. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. Pridobljeno z

Svet Evrope. 2017. ROPP (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/9skbvwm>). Referenčni okvir za pluralistične pristope k jezikom in kulturam. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. Pridobljeno z <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/9skbvwm>

RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST

- » Ahačič, K., Lipovšek, F., Rot Gabrovec, V., Retelj, A., Šečerov, N., Pisman, M., Cajhen, S., Petek Ahačič, M., & Lešnik, M. (2017). *Primerjalni prikaz rabe jezikoslovnih izrazov pri pouku tujih jezikov v osnovnih in srednjih šolah: delovno gradivo za pripravljavce učnih načrtov, učbenikov in drugih učnih gradiv*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/1i4ugon> - za nemščino, Retelj, A. s. 28-39.
- » Candelier, M., Camilleri, A., Castellotti, V., De Pietro, J. F., Lőrincz, I., Meißner, F.-J., Noguerol, A., & Schröder-Sura, A. (2017). *ROPP, referenčni okvir za pluralistične pristope k jezikom in kulturam: zmožnosti in viri*. Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/j57niv0>
- » *Jeziki štejejo: priročnik dobre prakse* (1. elektronska izd.). (2021). Znanstveno raziskovalno središče, Annales ZRS; Pedagoška fakulteta. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/wz9qjbx>
- » CROMO. 2007: *CROMO: Medkulturni čezmejni modul – dopolnilo Evropskemu jezikovnemu listovniku 15+*. Gradec/Trst/Ljubljana: Österreichisches Sprachen-Kompetenz-Zentrum, Agenzia Nazionale per lo Sviluppo dell'Autonomia Scolastica, Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/mp2x96l>
- » Hufeisen, B., & Neuner, G. (2003). *Mehrsprachigkeitskonzept – Tertiärsprachenlernen – Deutsch nach Englisch*. European Centre for Modern Languages. Strasburg: Svet Evrope.
- » *Jeziki štejejo: priročnik dobre prakse* (1. elektronska izd.). (2021). Znanstveno raziskovalno središče, Annales ZRS; Pedagoška fakulteta. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/wz9qjbx>
- » Kač, L. (2022). Raznojezične učne ure so s pomočjo Referenčnega okvira za pluralistične pristope k jezikom in kulturam več kot samo učenje jezikov = Plurilingual lessons with the Framework of References for Plurilingual Approaches are more than only languages learning. V *Obrazi več-/raznojezičnosti: [znanstvena monografija]* (str. 107–130). Pedagoški inštitut. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/vh30eph>
- » Medkulturni in večjezični pristopi pri pouku, Gradivo z usposabljanja učiteljev, 26.10.2017, ZRSŠ, MIZŠ, <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/da41q9b> (11.10.2024).
- » Pedagoški forum ZRSŠ ob evropskem dnevu jezikov, prispevki učiteljev o izvedenih večjezikovnih in medkulturnih učnih dejavnostih, <http://www.zrss.si/evropski-dan-jezikov/> (11.10.2024).
- » Puklavec, Nada, Milka, Enčeva, Sabina, Mulej, 2006: *Evropski jezikovni listovnik za srednješolce v starosti od 15 do 19 let*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Založba Tangram. Dostopno na <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/z5fl7hw> (24.1.2025).
- » *Svet Evrope (2023). Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek* (Spletna izd.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>
- » *Večjezične dejavnosti v šoli in vrtcu: zbirka primerov iz prakse: projekt Jeziki štejejo (JeŠT)* (1. izd., str. 108). (2022). Pedagoška fakulteta. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/rmco26w>

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI

Ahačič, K., Lipovšek, F., Rot Gabrovec, V., Retelj, A., Šečerov, N., Pisnjak, M., Cajhen, S., Petek Ahačič, M., & Lešnik, M. (2017). *Primerjalni prikaz rabe jezikoslovnih izrazov pri pouku tujih jezikov v osnovnih in srednjih šolah: delovno gradivo za pripravljavce učnih načrtov, učbenikov in drugih učnih gradiv*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/1i4ugon>

Svet Evrope (2023). *Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek* (Spletna izd.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

SPREJEMANJE

SEJO, *Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek* (2023). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

Istance, D., Dumint, H. (2013). *Smernice za učna okolja v 21. stoletju*. V: O naravi učenja: uporaba raziskav za navdih prakse (1. izd., p. 303). (2013).

Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/o-naravi-ucenja.pdf> (Str. 65 – 82)Izhodišča za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji (2022). Dostopno na: <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/f68315i>

Rutar Ilc, Z. (2008): *Opisni kriteriji in opisniki – izhodišče za povratno informacijo o - kvalitativnih vidikih znanja*. Sodobna pedagogika, posebna izdaja, str. 24 – 47. Rutar Ilc, Z., (2019): *Medpredmetne in kurikularne povezave Priročnik za učitelje*. Zora Rutar Ilc [et al.]. Ljubljana : Zavod RS za šolstvo. Dostopno na: <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/b1arkpuS>

vet Evrope. 2023. *Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje – dodatek*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Šečerov, N. (2011). *Učni načrt*. Osnovna šola s slovenskim učnim jezikom na narodnostno mešanem območju slovenske Istre. Italijanščina kot drugi jezik. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo.

Rupnik Vec, T. (2022). *Miselni procesi in veščine kritičnega mišljenja*. Tanja Rupnik Vec [et al.]. Ljubljana : Zavod RS za šolstvo.

RAZUMEVANJE USTNEGA IZRAŽANJA IN AVDIOVIZUALNEGA GRADIVA

SEJO, *Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek* (2023). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

TVORJENJE

SEJO, Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek (2023). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf> (<https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>)

INTERAKCIJA

SEJO, Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek (2023). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

POSREDOVANJE

SEJO, Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek (2023). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST

RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST

- » Ahačič, K., Lipovšek, F., Rot Gabrovec, V., Retelj, A., Šečerov, N., Pisnjak, M., Cajhen, S., Petek Ahačič, M., & Lešnik, M. (2017). *Primerjalni prikaz rabe jezikoslovnih izrazov pri pouku tujih jezikov v osnovnih in srednjih šolah: delovno gradivo za pripravljavce učnih načrtov, učbenikov in drugih učnih gradiv*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/1i4uqon> - za nemščino, Retelj, A. s. 28-39.
- » Candelier, M., Camilleri, A., Castellotti, V., De Pietro, J. F., Lőrincz, I., Meißner, F.-J., Nogueroles, A., & Schröder-Sura, A. (2017). *ROPP, referenčni okvir za pluralistične pristope k jezikom in kulturam: zmožnosti in viri*. Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/j57niv0>
- » *Jeziki štejejo: priručnik dobre prakse* (1. elektronska izd.). (2021). Znanstveno raziskovalno središče, Annales ZRS; Pedagoška fakulteta. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/wz9qjbx>
- » CROMO. 2007: *CROMO: Medkulturni čezmejni modul – dopolnilo Evropskemu jezikovnemu listovniku 15+*. Gradec/Trst/Ljubljana: Österreichisches Sprachen-Kompetenz-Zentrum, Agenzia Nazionale per lo Sviluppo dell'Autonomia Scolastica, Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/mp2x96l>
- » Hufeisen, B., & Neuner, G. (2003). *Mehrsprachigkeitskonzept – Tertiärsprachenlernen – Deutsch nach Englisch*. European Centre for Modern Languages. Strasburg: Svet Evrope.
- » *Jeziki štejejo: priručnik dobre prakse* (1. elektronska izd.). (2021). Znanstveno raziskovalno središče, Annales ZRS; Pedagoška fakulteta. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/wz9qjbx>
- » Kač, L. (2022). Raznojezične učne ure so s pomočjo Referenčnega okvira za pluralistične pristope k jezikom in kulturam več kot samo učenje jezikov = Plurilingual lessons with the Framework of References for

Plurilingual Approaches are more than only languages learning. V *Obrazi več-/raznojezičnosti: [znanstvena monografija]* (str. 107–130). Pedagoški inštitut. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/vh30eph>

- » Medkulturni in večjezični pristopi pri pouku, Gradivo z usposabljanja učiteljev, 26.10.2017, ZRSŠ, MIZŠ, <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/da41q9b> (11.10.2024).
- » Pedagoški forum ZRSŠ ob evropskem dnevu jezikov, prispevki učiteljev o izvedenih večjezikovnih in medkulturnih učnih dejavnostih, <http://www.zrss.si/evropski-dan-jezikov/> (11.10.2024).
- » Puklavac, Nada, Milka, Enčeva, Sabina, Mulej, 2006: *Evropski jezikovni listovnik za srednješolce v starosti od 15 do 19 let*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Založba Tangram. Dostopno na <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/z5fl7hw> (24.1.2025).
- » *Svet Evrope (2023). Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek* (Spletna izd.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>
- » *Večjezične dejavnosti v šoli in vrtcu: zbirka primerov iz prakse: projekt Jeziki štejejo (JeŠT)* (1. izd., str. 108). (2022). Pedagoška fakulteta. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/rmco26w>

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI

SEJO, Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek (2023). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

PRILOGE

PRILOGE PO POGlavJIH SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA PODROČJA/PREDMETA

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Predlog_vsebin_2_VIO.docx

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Predlog_vsebin_3_VIO.pdf

SPREJEMANJE

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

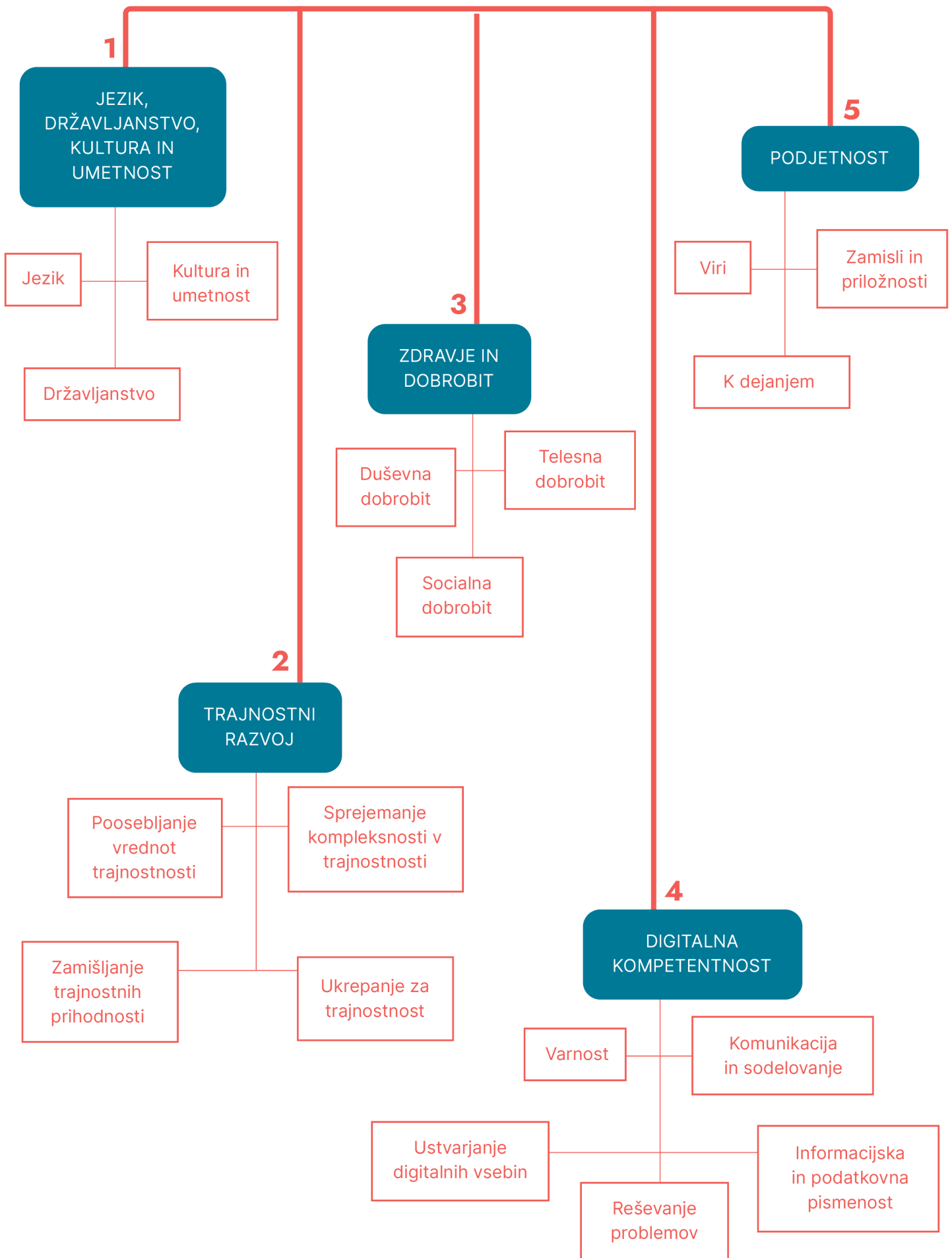
» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Predlog_vsebin_2_VIO.pdf

SPREJEMANJE

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Predlog_vsebin_3_VIO.pdf

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih): 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih): 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spoznava, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega.itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spoznava kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družben položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogojene z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in zelene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje zelene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3 /// ZDRAVJE IN DOBROBIT

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NACRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznava lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznava lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznava raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznava meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznava lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.) tako, da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepoznavava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednosti zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev.
	5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobroti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva.
	5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebna za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog.
	5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti.
	5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju).
	5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost).
	5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt.
	5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidenim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši.
	5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami.
	5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev.
	5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje.
	5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah.
	5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.